

RAPORT
privind activitatea desfășurată
în anul 2013 de către
Regia autonomă
„ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ A SERVICIILOR
DE TRAFIC AERIAN - ROMATSA”

Elena PETRAȘCU

Președinte al Consiliului de Administrație R.A. ROMATSA

CUPRINS

1. CADRUL GENERAL DE DESFĂȘURARE A ACTIVITĂȚII ÎN ANUL 2013	3
2. PREZENTAREA REZULTATELOR ACTIVITĂȚII	3
2.1 Realizarea indicatorilor fizici specifici obiectului de activitate	3
2.2 Realizarea indicatorilor economico-financiari specifici obiectului de activitate	5
2.3 Realizarea investițiilor, reparațiilor și achizițiilor	9
A. Realizarea Programului de investiții	9
B. Realizarea Programului de reparații	12
C. Realizarea Programului de achiziții	12
3. PREZENTAREA ACTIVITĂȚILOR PRINCIPALE DESFĂȘURATE ÎN ANUL 2013	13
3.1 ACTIVITATEA OPERAȚIONALĂ	13
A. Managementul activității de rută și de terminal	13
B. Managementul pregătirii profesionale și organizarea resurselor CTA	30
C. Meteorologie – Informare Aeronautică	30
D. Sistemul Managementului Traficului Aerian	32
E. Colaborare Civil-Militară (CCM)	37
F. Activitatea de coordonare a operațiunilor de căutare și salvare	38
G. Documente Clasificate și Protecția Civilă	39
3.2 ACTIVITATEA TEHNICĂ	40
A. Protecția Navigației Aeriene	40
B. Sisteme Informatice	43
D. Investiții	44
E. Logistică	45
3.3 ACTIVITATEA DE DEZVOLTARE	45
A. Coordonare Programe	45
B. Single European Sky (Cer Unic European)	48
C. Analiza Performanței și Benchmarking	50
D. Dezvoltare Sisteme	53
3.4 ACTIVITATEA PRIVIND SIGURANȚA ȘI CALITATEA	54
A. Managementul siguranței	54
B. Managementul calității și mediului	55
C. Managementul securității	56
3.5 ACTIVITATEA DE ORGANIZARE ȘI RELAȚII	56
3.6. ACTIVITATEA PRIVIND RESURSELE UMANE	57
3.7 ACTIVITATEA PRIVIND SĂNĂTATEA, SECURITATEA ÎN MUNCĂ ȘI APĂRARE ÎMPOTRIVA INCENDIILOR	59
3.8 DANUBE FAB	60
3.9 AUDITUL ȘI CONTROLUL ACTIVITĂȚII DESFĂȘURATE ÎN ANUL 2013	61
4. CONCLUZII PRIVIND ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ DE REGIE ÎN ANUL 2013	65
ABREVIERI	66

1. CADRUL GENERAL DE DESFĂȘURARE A ACTIVITĂȚII ÎN ANUL 2013

În anul 2013, managementul R.A. ROMATSA a urmărit realizarea obiectului de activitate atribuit prin HG 74/1991, republicat, direcționând constant eforturile spre obiectivele privind asigurarea siguranței, capacității și eficienței operaționale și economice a sistemului național de trafic aerian civil, aplicarea reglementărilor specifice în mod uniform și echitabil față de operatorii aerieni și sistemele de trafic aerian adiacente, cu respectarea cerințelor de protejare a mediului înconjurător și de securitate națională.

Totodată, activitatea managerială a avut permanent în vedere conformarea activităților desfășurate de regie cu cerințele legislației naționale și ale reglementărilor aeronautice internaționale, aducerea la îndeplinire a programelor și sarcinilor atribuite R.A. ROMATSA prin acte normative, a programelor Ministerului Transporturilor, precum și a reglementărilor emise de acest minister ca organ abilitat cu competențe de autoritate administrativă și aeronautică asupra R.A. ROMATSA.

2. PREZENTAREA REZULTATELOR ACTIVITĂȚII

2.1. Realizarea indicatorilor fizici specifici obiectului de activitate în anul 2013

Au fost asigurate, în condiții de siguranță și calitate, serviciile de dirijare și informare a zborurilor pentru aeronavele românești și străine care au operat în spațiul aerian național destinat aviației civile.

Indicatorii fizici specifici activității RA ROMATSA sunt următorii :

- **unități de servicii totale** (activitatea de navigație aeriană de rută);
- **unități de servicii facturate** (activitatea de navigație aeriană de rută);
- **număr zboruri IFR totale** (activitatea de navigație aeriană de rută);
- **număr zboruri IFR facturate** (activitatea de navigație aeriană terminală).

Realizarea indicatorilor fizici în anul 2013, comparativ cu anul 2012, se prezintă în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	INDICATORI	U/M	2012	2013		2013 Realizat / 2012 Realizat (%)	2013 Realizat / 2013 Planificat (%)
			Realizat	Planificat	Realizat		
1.	Unități de servicii totale – rută (mii)	număr	3575,19	3802,00	3751,52	+4,93%	-0,33%
2.	Unități de servicii facturate – rută (mii)	număr	3488,25	3718,02	3682,06	+5,55%	-0,97%
3.	Număr de zboruri IFR* totale – rută (mii)	număr	483,71	491,00	508,22	+5,07%	+3,51%
4.	Număr de zboruri IFR* facturate – terminal (mii)	număr	73,19	73,00	68,98	-5,75%	-5,51%

* IFR -zboruri executate cu respectarea regulilor de zbor dupa instrumente

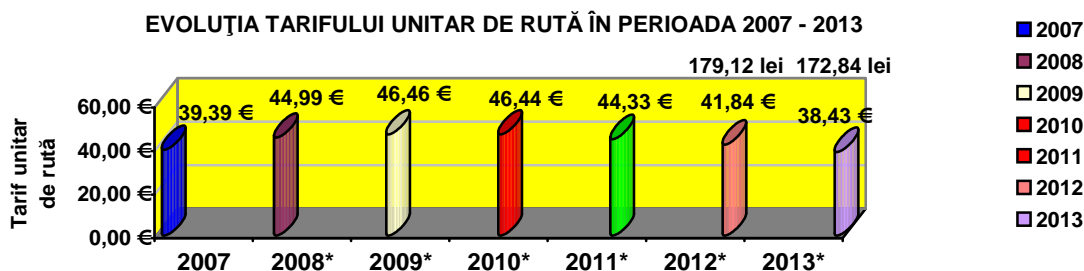
Activitatea de rută

Tendința de creștere a traficului aerian de rută dirijat de ROMATSA, începută în anul 2010, după reluarea creșterii traficului față de perioada de criză economică globală din 2008-2009, care a afectat puternic industria transportului aerian, a continuat și în perioada 2011-2013. Această creștere în 2013 față de 2012 (+5,55%) s-a înregistrat la numărul de unități de servicii facturate, numărul de unități de servicii totale crescând mai puțin (+4,93%), datorită reducerii substanțiale a unităților de servicii aferente zborurilor exceptate (-13,30% față de anul 2012). Traficul realizat în anul 2013, exprimat în unități de servicii totale, a înregistrat o scădere de 1,33% față de prognoza din Planul Național de Performanță, pe baza căreia a fost stabilit tariful anului 2013.

Traficul exprimat în număr de zboruri a înregistrat o creștere de 5,07% față de anul anterior.

Pentru anul 2013 construcția tarifului unitar de rută s-a efectuat în conformitate cu Schema de performanță adoptată prin Regulamentul 691/2010 și cu Decizia Comisiei Europene privind stabilirea țintelor de performanță pentru anii 2012-2014. Baza de cost pentru 2013 cuprinde costurile determinate și traficul preliminar din Planul Național de Performanță aprobat de M.T.I. prin Ordinul nr. 559/22.07.2011. Baza de cost pentru 2013, cu ajustările efectuate în conformitate cu Regulamentul 1794/2006, a fost aprobată prin mandatul M.T.I. nr. 46278 din 12.11.2012, prezentată la Comitetul lărgit pentru tarife de rută EUROCONTROL în cea de a 97-a Sesiune din 21-22 Noiembrie 2012 – și a dus la reducerea tarifului unitar național de rută pentru anul 2013 la nivelul de 38,43 € (172,84 lei echivalent), tarif aprobat prin Decizia nr. 118/05.12.2012 a Comisiei Permanente EUROCONTROL.

Evoluția tarifului unitar de rută în ultimii ani a fost următoarea: 39,39 € în 2007, 44,99 € în 2008, 46,46 € în 2009, 46,44 € în 2010, 44,33 € în 2011, 41,84 € în 2012 și 38,43 € în 2013.

* Începând cu anul 2008 tariful unitar de rută al României se stabilește în lei (echivalentul inițial în euro se calculează, conform procedurii EUROCONTROL, folosind cursul de închidere Reuters mediu al lunii septembrie din anul anterior), iar pentru facturare valoarea în euro a tarifului unitar este ajustată lunar în funcție de cursul de închidere Reuters mediu din luna anterioară.

Activitatea de terminal

În ceea ce privește traficul aerian terminal, s-a înregistrat o scădere a numărului de zboruri facturate față de 2012, cu 5,75%, datorită reducerii accentuate a zborurilor la majoritatea aeroporturilor din țară.

În conformitate cu O.M.T.I. 1560/2012, începând cu anul 2013 zona tarifară pentru care se aplică prevederile Regulamentului (CE) 1794/2006 cuprinde aeroporturile administrate și operate de C.N. Aeroporturi București S.A. (până în prezent zona tarifară cuprindea doar Aeroportul Henri Coandă București). Din acest motiv pentru anul 2013 s-a prognozat o creștere a traficului în cadrul zonei terminale aferente Aeroporturilor București, iar măsurile de control al costurilor au făcut ca baza de cost pentru stabilirea tarifului unitar pentru anul 2013, aprobată prin mandatul M.T.I. nr. 47069/12.11.2012 și prezentată Comisei Europene în luna noiembrie 2012, să ducă la menținerea tarifului la nivelul anului 2011 (931,51 lei pe unitatea de servicii de navigație terminală).

2.2. Realizarea indicatorilor economico-financiari specifici obiectului de activitate

În anul 2013, managementul activității economico-financiare din regie a fost focalizat pe realizarea “Bugetului de venituri și cheltuieli” în condiții de eficiență, respectarea disciplinei economico-financiare, precum și pe implementarea prevederilor legale și a reglementărilor de specialitate nou emise de autoritățile competente.

Ca urmare a modificărilor aduse de Ordonanța Guvernului nr. 18/2012 asupra prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 46/1998 pentru stabilirea unor măsuri în vederea îndeplinirii obligațiilor asumate de România prin aderarea la Convenția Internațională EUROCONTROL privind cooperarea pentru securitatea navigației aeriene și la Acordul multilateral privind tarifele de rută aeriană, prin Ordinul comun al ministrului transporturilor nr. 216 din 11.03.2013 și al viceprim-ministrului, ministrul finanțelor publice nr. 517 din 18.04.2013 (publicat în M.O. nr. 241/ 26.04.2013) au fost aprobate Bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2013 și Situația centralizată privind veniturile și cheltuielile din baza de cost pe anul 2013 ale R.A. ROMATSA.

Realizarea la finele anului 2013 a principalilor indicatori cuprinși în “Bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2013” se prezintă după cum urmează:

- mii lei-

		INDICATORI	Nr. rd.	2013 Aprobat	2013 Realizat	%
0	1					2
I		VENITURI TOTALE	1	776.220,01	780.057,23	100,49%
	1	Venituri din exploatare, din care:	2	740.720,01	740.517,11	99,97%
		conform bazelor de cost R1794, din care:	3	713.816,28	720.033,20	100,87%
	a)	a1 servicii navigație aeriană de rută	4	648.770,69	650.782,84	100,31%
		a2 servicii navigație aeriană de terminal	5	45.487,93	43.645,82	95,95%
		a3 din alte surse	6	1.300,00	2.416,70	185,90%
		a4 ajustări	7	18.257,66	23.187,84	127,00%
	b)	servicii navigație aeriană de terminal alte aeroporturi	8	18.530,73	16.422,11	88,62%
	c)	rambursarea contravalorii unor servicii de navigație aeriană	9	8.373,00		
	d)	producția de imobilizări	10			
	e)	alte venituri din exploatare	11	0,00	4.061,80	
	2	Venituri financiare, din care:	12	35.500,00	39.540,12	111,38%
	a)	din imobilizări financiare	13			
	b)	din alte investiții și împrumuturi care fac parte din activele imobilizate	14			
	c)	din dobânzi	15	10.000,00	13.458,92	134,59%
	d)	alte venituri financiare	16	25.500,00	26.081,20	102,28%
	3	Venituri extraordinare	17			

		INDICATORI	Nr. rd.	2013 Aprobat	2013 Realizat	%
0	1	2	3	4	5	6=5/4
II		CHELTUIELI TOTALE	18	754.597,08	748.582,50	99,20%
	1	Cheltuieli de exploatare, din care:	19	728.847,08	724.664,51	99,43%
	a)	cheltuieli de personal, din care:	20	488.859,40	486.360,01	99,49%
	a1	cheltuieli cu salariile	21	328.824,74	329.085,37	100,08%
	a2	cheltuieli cu asigurările și protecția socială și alte obligații legale	22	113.592,49	110.664,81	97,42%
	a3	alte cheltuieli cu personalul, din care:	23	44.126,17	45.123,09	102,26%
		a3.1 cheltuieli sociale prevăzute prin art.21 Legea nr.571/2003 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare	24	4.000,00	4.703,74	117,59%
	a4	cheltuieli pentru contracte de mandat	25	2.316,00	1.486,74	64,19%
	b)	alte cheltuieli de operare, din care:	26	165.321,68	170.528,16	103,15%
	b1	cheltuieli materiale	27	8.472,54	6.652,55	78,52%
	b2	cheltuieli cu energia și apa	28	7.037,45	6.010,59	85,41%
	b3	cheltuieli privind mărfurile	29			
	b4	cheltuieli cu serviciile executate de terți, din care:	30	138.872,99	124.589,45	89,71%
		b4.1 EUROCONTROL	31	34.462,42	30.739,86	89,20%
		b4.2 AACR	32	14.507,40	13.516,19	93,17%
	b5	alte cheltuieli de exploatare, din care:	33	10.938,70	33.275,57	304,20%
		b5.1 chelt. de protocol	34	1.000,00	964,44	96,44%
		b5.2 chelt. de reclamă și publicitate	35	100,00	56,60	56,60%
		b5.3 chelt. cu sponsorizarea	36	2.100,00	2.008,12	95,62%
	c)	cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale	37	74.666,00	67.776,34	90,77%
	2	Cheltuieli financiare, din care:	38	25.750,00	23.917,99	92,89%
	a)	cheltuieli privind dobânzile	39			
	b)	alte cheltuieli financiare	40	25.750,00	23.917,99	92,89%
	3	Cheltuieli extraordinare	41			
III		REZULTATUL BRUT (profit/pierdere)	42	21.622,93	31.474,73	145,56%

În legătura cu indicatorii de mai sus, sunt de menționat următoarele aspecte:

- **VENITURILE DIN EXPLOATARE** se realizează, în principal din încasări valutare aferente prestațiilor efectuate pentru operatorii aerieni străini, facturate și încasate prin serviciul specializat al Eurocontrol, în conformitate cu reglementările stabilite de această organizație ca urmare a adoptării Legii 44/1996, prin care România a aderat la Eurocontrol precum și la Acordul multilateral privind tarifele de rută aeriană.

Veniturile din exploatare realizate la 31.12.2013 se compun în principal din:

- **venituri conform bazelor de cost R1794 – 720.033,20** mii lei, reprezentând **92,31%** din totalul veniturilor;
- **venituri din prestarea serviciilor de navigație aeriană de terminal alte aeroporturi** (nereglementate) – **16.422,11** mii lei, reprezentând **2,11%** din totalul veniturilor .

Din punct de vedere al operatorilor aerieni, veniturile din exploatare provin de la:

- **operatori aerieni străini – 691.897,97 mii lei**, reprezentând **93,95%** din total;
- **operatori aerieni români – 44.557,34 mii lei**, reprezentând **6,05%** din total.

La determinarea veniturilor se utilizează cursul lei/euro valabil la finele fiecărei luni de raportare.

- **VENITURILE FINANCIARE** – se realizează în special din diferențele de curs valutar favorabile, aferente sumelor facturate și încasate în valută, din dobânzi și se compun din:
 - a) *Alte venituri financiare* 26.081,20 mii lei, reprezentând 3,34% din totalul veniturilor;
 - b) *Venituri din dobânzi* 13.458,92 mii lei, reprezentând 1,73% din total.

Veniturile totale realizate la 31.12.2013 reprezintă 100,49% din veniturile totale aprobate pentru aceeași perioadă.

Cheltuielile totale înregistrate sunt aferente veniturilor, incluse în Bazele de cost aprobate anual de către M.T. și de către Eurocontrol, precum și în Bugetul de venituri și cheltuieli anual aprobat și se compun din:

- **CHELTUIELI DE EXPLOATARE - realizate în sumă de 724.664,51 mii lei**, în procent de 99,43% față de cheltuielile de exploatare planificate, înregistrându-se economii cu 9,23% la cheltuieli cu amortizarea, și cu 0,51% la cheltuielile de personal, în condițiile depășirii cu 3,15% a cheltuielilor de operare (depășire care provine numai din constituirea provizioanelor, conform prevederilor art. 22 alin. 4 și 5 din Codul Fiscal și O.M.F.P. nr. 3055/2009 și care nu pot fi programate prin bugetul de venituri și cheltuieli).
- **CHELTUIELILE FINANCIARE** sunt realizate în cuantum de 23.917,99 mii lei, reprezentând o economie de 7,11% față de nivelul planificat pentru aceeași perioadă a anului 2013.

Cheltuielile totale realizate pentru anul 2013 reprezintă 99,20% din cheltuielile totale aprobate pentru aceeași perioadă.

Față de bugetul de venituri și cheltuieli aprobat pentru anul 2013, la 31.12.2013 veniturile totale au fost realizate în procent de 100,49%, iar cheltuielilor totale în procent de 99,20%, respectându-se corelarea cheltuielilor cu veniturile realizate.

În anul 2013, contribuțiile datorate de RA ROMATSA și angajații săi (rețineri din salarii) la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale, bugetele locale au însumat 171.605,34 mii lei, reprezentând 25,01% din încasările realizate la 31.12.2013.

Structura acestor contribuții, a căror plată a fost efectuată în termenele legale, este reflectată în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	<u>ELEMENTE</u>	Sumă contribuție 2013 - mii lei -
1	Contribuție asigurări sociale	42.890,45
2	Contribuție asigurări de sănătate	21.181,07
3	Fond șomaj	1.993,84
4	Fond garantare creanțe salariale	1.033,79
5	Fond solidaritate personal cu handicap	50,64
6	Contribuție asigurări accidente și boli profesionale	876,93
7	Contribuție pentru concedii și indemnizații	1.482,57
	Total I contribuții angajator	69.509,29
1	Impozit salarii *	58.075,30
2	Fond sănătate asigurați	22.425,95
3	Contribuție individuală asigurări sociale	19.579,88
4	Fond șomaj asigurați	2.014,92
	Total II contribuții angajat	102.096,05
	Total I + Total II	171.605,34
	III. ÎNCASĂRI LA 31.12.2013	686.196,87
	IV. % CONTRIBUȚII DIN TOTAL ÎNCASĂRI	25,01%

Realizarea obiectivelor și criteriilor de performanță din contractul de mandat

La 31 decembrie 2013 realizarea obiectivelor și criteriilor de performanță stabilite pentru Directorul General al R.A. ROMATSA prin Anexa la Contractul de mandat nr. 22204 din 17 decembrie 2012 se prezintă astfel:

Obiective și criterii de performanță	2012 Realizat	2013 Planificat	2013 Realizat	% Realizat/ Planificat 2013
1. Reducerea obligațiilor restante – în prețuri curente – TOTAL din care: (mii lei)	0	0	0	
1.1. Bugetul statului	0	0	0	
1.2. Bugetul asigurărilor sociale	0	0	0	
2. Reducerea cheltuielilor (cheltuieli la 1000 lei venituri totale)	972,23	972,14	959,65	98,71
3. Productivitatea muncii (Venituri totale/nr. personal mediu)	479,14	510,00	512,52	100,49
4. Dezvoltare DANUBE FAB la nivel ROMATSA conform regulamentelor europene aplicabile și Acordul dintre România și Republica Bulgaria privind înființarea DANUBE FAB	Raportare la dec. 2012 Realizat	Raportare la dec. 2013	Raportare la dec. 2013 Realizat	-

5. Consolidarea activității de dirijare a traficului aerian de rută într-un singur centru ACC București	În derulare	În derulare	Realizat ¹	100
6. Dezvoltarea și implementarea sistemului ROMATSA ATM 2015+, în conformitate cu regulamentele europene aplicabile	Pregătire Faza I	Pregătire Faza I	Derulare Faza I Contractată	100
7. Tariful unitar de rută conform plan național de performanță (lei)	151,44	172.84	172.84	100
8. Întârzieri mai mici de 0,5 min./ zbor	0,5	0,5	Realizat 0 minute	100

⁽¹⁾ obiectivul este finalizat – informare nr.243/07.01.2013 prezentată în ședința Comitetului Director din data 17.01.2013

2.3 Realizarea investițiilor, reparațiilor și achizițiilor

A. Realizarea Programului de investiții

Lista obiectivelor de investiții aprobată pe anul 2013 de către Consiliul de Administrație al R.A. ROMATSA este defalcată pe capitole astfel:

- Capitolul A - Obiective de investiții în continuare: 47.375.716 lei
- Capitolul B - Obiective de investiții noi: 84.401.321 lei
- Capitolul C - Dotări și alte cheltuieli de investiții: 30.260.710 lei
- Capitolul D - Rambursări credite: 0 lei

În cele ce urmează prezentăm situația realizărilor, pentru fiecare obiectiv în parte, pe capitolele componente ale programului de investiții.

Diferența dintre valoarea aprobată și valoarea realizată se datorează imposibilității obținerii autorizărilor de construire la anumite obiective de investiții, semnării unor contracte la finalul anului 2013 cu demarare în anul 2014, precum și întocmirii unor acte adiționale de decalare de termene de finalizare din rațiuni tehnico-operaționale.

NR. CRT.	NOMINALIZARE OBIECTIVE DE INVESTITII	TERMEN DE FINALIZARE	VALOARE TOTALA DEVIZ -Lei-	DIN CARE CM -Lei-	VALOARE APROBATA PENTRU ANUL CURENT -Lei-	REALIZAT LA DATA DE 31.12.2013 -Lei-
A	TOTAL CAP. A - Obiective în continuare, din care:		89.247.581	7.040.213	47.375.716	12.735.308,69
1	Implementarea unui sistem de e-management pentru RA ROMATSA	dec.17	17.280.000		6.629.947	0,00
2	Instalare DVOR/DME Constanta	dec.13	4.724.562	1.164.623	4.724.562	2.095.824,43
3	Instalare echipament ILS/DME 08R Otopeni	apr.14	3.014.932	582.580	983.302	0,00
4	Instalare DVOR/DME Tg. Jiu	dec.13	4.234.914	1.080.621	4.234.914	2.869.372,04
5	Imbunatatire acoperire VHF	iun.13	3.065.943		265.000	66.893,58
6	Centru de Rezerva 2 - etapa II	oct.13	8.000.000		3.000.000	2.125.963,95
7	Instalare sistem DME la DSNB Bacau	sep.13	788.270	65.130	788.270	387.637,41
8	Sistem A-SMGCS TWR Otopeni	apr.14	19.004.665	2.011.018	4.595.806	0,00
9	Instalare sistem DME la DSNB Iasi	sep.13	786.364	63.419	786.364	399.976,15
10	Relocare ILS/DME si ROMAWOS la DR Arad	oct.13	696.178	399.003	696.178	386.659,27
11	Instalare ILS/DME si ROMAWOS la Aeroportul Cluj pe pista noua	dec.13	4.293.981	1.381.319	1.815.927	1.277.424,80
12	Up-grade sisteme inregistrare DR Arad,DSNAR C-ta, DSNB Tulcea	dec.13	2.945.804		2.945.804	2.686.033,79
13	Protectia echipamentelor PNA la DSNB Sibiu impotriva trasnetelor	dec.13	163.500		163.500	128.490,00
14	Protectia echipamentelor PNA la DR Arad impotriva trasnetelor	dec.13	292.500	292.500	292.500	256.286,22
15	Sistem VCCS la CDZ Bucuresti	dec.13	13.492.230		13.492.230	0,00
16	Statii radio VHF pt. frecventele ALRS si SAR la TWR	mar.13	4.574.826		72.500	54.747,05
17	Sistem VCSS la TWR Sibiu, Cluj	dec.13	1.888.912		1.888.912	0,00
B	TOTAL CAP. B - Obiective noi, din care:		220.451.141	21.446.448	84.401.321	21.079.270,53
1	Sistem climatizare Sali tehnice-operationale CDZ Constanta	dec.13	556.330	491.612	556.330	432.939,74
2	Extindere anexa cladire CDZ Constanta	dec.13	787.440	398.000	787.440	34.031,27
3	Extindere sistem cu un senzor vint la DSNB TG. Mures	dec.13	57.000	20.000	57.000	29.248,17
4	Extindere sistem ROMAWOS pt.compatibilitate Cat II la Satu Mare	dec.13	157.000	47.000	157.000	100.587,40
5	Extindere sistem ROMAWOS pentru compatibilitate Cat II la Baia Mare	dec.13	160.000	50.000	160.000	99.864,04
6	Echipare turn control DSNB Craiova	dec.13	723.408	440.447	723.408	761.223,97
	Dezvoltare si implementare sistem ATM ROMATSA 2015+	dec.15				
7.1.	Sistem ATM 2015+ (SW,HW)	dec.15	152.911.940		19.593.022	13.686.659,02
7.2.	Amenajare "Sala cotă 0"	iun.14	14.240.666	8.326.909	14.240.666	493.573,06
7.3.	Sala tehnica extinsa	iun.14	8.501.678	4.049.788	8.501.678	59.466,52
8	Platforma meteo noua la DSNB Satu Mare	dec.13	221.254	148.228	193.254	92.215,79
9	Sistem climatizare spatii administrative CDZ Constanta	dec.13	1.037.642	887.429	1.037.642	0,00
10	Sistem VCSS CDZ+TWR Constanta	dec.13	1.124.353		1.124.353	0,00
11	Mini sistem VCSS TWR Timisoara,Tg. Mures, Satu Mare, Baia Mare, Iasi, Tulcea	dec.13	5.666.737		5.666.737	0,00
12	Inlocuire statii VHF cu statii compatibile VoIP	dec.13	4.497.410		4.497.410	0,00

NR. CRT.	NOMINALIZARE OBIECTIVE DE INVESTITII	TERMEN DE FINALIZARE	VALOARE TOTALA DEVIZ -Lei-	DIN CARE CM -Lei-	VALOARE APROBATA PENTRU ANUL CURENT -Lei-	REALIZAT LA DATA DE 31.12.2013 -Lei-
13	Instalare echipament ILS/DME la Constanta	dec.14	3.822.799		2.473.576	1.890.055,54
14	Instalare echipament ILS/DME la Suceava	dec.14	3.822.799		2.473.576	0,00
15	Inlocuire echipament DVOR/DME la Bacau	iun.14	2.698.446		2.698.446	526.263,72
16	Inlocuire echipament DVOR/DME la Galati	iun.14	2.698.446		2.698.446	412.128,51
	Extindere acoperire WAM la nivel national	dec.13				0,00
17,1	Extindere acoperire WAM la DSNA Cluj	dec.13	2.248.705		2.248.705	1.435.265,28
18	Protectia echipamentelor PNA la DSNA Craiova impotriva trasnetelor	dec.13	269.845	269.845	269.845	0,00
19	Protectia echipamentelor PNA la DSNA Timisoara impotriva trasnetelor	dec.13	269.845	269.845	269.845	0,00
20	Protectia echipamentelor PNA la DR Buc - sectia Bacau impotriva trasnetelor	dec.13	359.793	359.793	359.793	0,00
21	Protectia echipamentelor PNA la DR Buc - sectia Cluj impotriva trasnetelor	dec.13	359.793	359.793	359.793	50.000,00
22	Protectia echipamentelor PNA la DSNA Oradea impotriva trasnetelor	dec.13	170.902	170.902	170.902	0,00
23	Sistem climatizare corp administrativ CDZ Arad	dec.13	944.456	940.000	940.000	719.625,21
24	Sistem VCS IP Simulator Arad	dec.13	253.000		253.000	0,00
25	Sistem inregistrare imagine la nivel de interfata video CWP	dec.13	5.846.633		5.846.633	0,00
26	Retea de comunicatii wireless CDZ Bucuresti	dec.13	865.000		865.000	0,00
27	Up-grade 360° Simulator	dec.13	51.950		51.950	51.921,38
28	Reamenajare cantina CDZ București	dec.13	887.253	447.944	887.253	0,00
29	Modernizare săli conferințe CDZ București	mar.14	4.069.275	3.609.520	4.069.275	44.048,00
30	Sistem detecție semnalizare incendiu TWR Otopeni	dec.13	169.346	159.395	169.346	160.153,91
C	TOTAL CAP. C - Dotări independente și alte cheltuieli, din care:				30.260.710	10.873.245,10
1	Dotări independente	dec.13			28.279.610	10.693.950,87
2	Alte cheltuieli - studii	dec.13			1.981.100	179.294,23
	TOTAL CAP.A + CAP.B + CAP.C				162.037.747	44.687.824,32
D	TOTAL CAP. D - Rambursări de rate aferente creditelor pentru investiții, din care:					
1	Interne					
2	Externe					
	TOTAL GENERAL				162.037.747	44.687.824

Diferența dintre valoarea aprobată și valoarea realizată se datorează imposibilității obținerii autorizărilor de construire la anumite obiective de investiții, semnării unor contracte la finalul anului 2013 cu demarare în anul 2014, precum și întocmirii unor acte adiționale de decalare de termene de finalizare din rațiuni tehnico-operaționale.

B. Realizarea Programului de reparații

Lucrările de reparații se realizează din surse de finanțare proprii R.A. ROMATSA. Situația programului de reparații în perioada 01.01 - 31.12.2013, cu date valorice centralizate, este prezentată mai jos, astfel:

	Poziții	RON (lei)
Valoare plan 2013 aprobat de CA	159	10.269.435
Realizări la 31.12.2013	123	6.200.405

Valoarea medie pe lucrare de reparații a fost de 50.410 lei, iar fiecare din lucrări a fost achiziționată și efectuată prin derularea unei proceduri de achiziție și încheierea unui contract, cu respectarea reglementărilor în vigoare.

C. Realizarea Programului de achiziții

În perioada ianuarie – decembrie 2013, specialiștii din cadrul R.A. ROMATSA au elaborat, propus spre aprobare și urmărit realizarea Programului Anual de Achiziții (PAA), prin:

- Elaborarea documentelor legate de supunerea spre aprobare către Conducerea Executivă a RA ROMATSA a Programului Anual de Achiziții 2013 – cheltuieli de exploatare și cheltuieli de capital;
- Transmiterea Programului Anual de Achiziții al RA ROMATSA către MTI – DGIAP, în conformitate cu prevederile OMT 563/2007
- Actualizarea PAA 2013 pe parcursul anului funcție de modificările aferente;
- Centralizarea necesarului anual de produse, servicii și lucrări al Administrației Centrale și al subunităților pentru anul 2014;
- Elaborarea Programului Anual de Achiziții (PAA) finanțat din cheltuieli de exploatare și cheltuieli de capital – aferent anului 2014.
- Urmărirea modului de realizare al Programului Anual de Achiziții pentru anul 2013, prin prezentarea trimestrială către Comitetul de Direcție al RA ROMATSA a Situației Programului de Achiziții Publice ale RA ROMATSA.

Situația procedurilor de achiziții derulate și monitorizate în perioada 01.01.2013 - 31.12.2013.

Secțiune program	PAAP	PAAS	PAAL	Total proceduri
Nr. proceduri planificate	43	36	17	96
Nr. proceduri demarate	42	35	17	94
Indicatorul de performanță (Nr. proceduri demarate / Nr. proceduri planificate)	98 %	97 %	100%	
La finalul trimestrului IV (decembrie)	98,33 %			
Valoarea țintă a indicatorului de performanță	Minim 60 %			

Au fost înregistrate litigii ca urmare a unor contestații privind corectitudinea desfășurării licitațiilor. RA ROMATSA a înregistrat în cursul anului 2013 un număr de 10 contestații, din care 8 au fost soluționate de către Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor în favoarea autorității contractante, o contestație a fost retrasă și o contestație a fost soluționată în favoarea firmei contestatoare.

Serviciul Proceduri și Monitorizare Achiziții a desfășurat în anul 2013 și alte activități în domeniul managementului achizițiilor, principalele fiind:

- consolidarea și îmbunătățirea Sistemului de Management al Achizițiilor în conformitate cu noile apariții legislative în domeniu;
- raportarea și monitorizarea către Ministerul Transporturilor a procedurilor de achiziții organizate de RA ROMATSA și a contractelor încheiate;
- elaborarea Programului Anual de Achiziții (PAA) finanțat din cheltuieli de exploatare și cheltuieli de capital – aferent anului 2014.

3. PREZENTAREA ACTIVITĂȚILOR PRINCIPALE DESFĂȘURATE ÎN ANUL 2013

3.1. ACTIVITATEA OPERAȚIONALĂ

A. Managementul activității de rută și de terminal

Managementul activității de rută

1. 07 feb 2013 - Optimizare a structurii de rute ATS din cadrul FIR București, efectuată în conformitate cu ARN (European ATS Route Network) Version 2013 – 2015

Obiectiv: Optimizarea structurii de rute din cadrul FIR București, în contextul dezvoltării rețelei de rute europene

Optimizări:

- Realinierea următoarelor rute / segmente de rute ATS și implementare puncte noi (marcate cu font îngroșat):

- **L5**: ~~VELIP-GAVPO-EDODU- DIDEG -TOSVI-RUPOM-~~ VEPAB-VEKOD-LAMIT-TUSET-FLR-NIBAN-VEVIN bidirecțional/eastbound (odd)
- **L606**: INVED – VEPAB – **GAVPO** – ABRED southbound (odd)
- **L619**: ARGES –SOPED – BUKEL northbound (even)
- **L622**: KOVUR-~~BUNUL~~-BEDRI northbound (even)
- **L851** : DIPIN - GAVRI - UREKI westbound (even)
- **L852** : POLUN – **EKLIR – BATGO – DIPRU – EDODU** - IBGOS – VAMON – TISIR – MIPRO- EDOBU – VELIP - westbound (even)
- **M747** : VEVIN – VIBET – BALBI – **BUNUL** – ENIMA bidirecțional
- **N127** : TITEK – MIPRO - **DIPRU**-LAMIT bidirecțional
- **N180** : VEVIN – **ELKAV** – DEPUP northbound (odd)
- **N181** : TIMEX – SOPED – VIBET – DENAK bidirecțional
- **N618** : ABIXA – EDOBU – **EDODU** – EKMED westbound (even)
- **N978** : LAMIT-EROBA-NERDI-GAVRI-ODEVA - VELIP – **GOKIP** – MOBRA bidirecțional
- **P129** : RUXEP – PADGU – DEROT northbound (odd)
- **P981** : **TOSVI – BIVBU** – LAMIT eastbound (odd)
- **T285** : PEMOK – **BATGO** – VAMON –ABRUT – FLR - **NIBAN** – VEVIN bidirecțional
- **T995** : ABRUT – ASLAM – **DIDEG – BIVBU** – SUROL eastbound (odd)
- **Y553** : OGELU – TISIR – UDEGU northbound (even)
- **UL5** : VELIP- ~~GAVPO-EDODU- OSVI-RUPOM~~ - VEPAB-VEKOD-LAMIT-TUSET-FLR-NIBAN-VEVIN bidirecțional/eastbound (odd)
- **UL605** : LAMIT-VAMON-GIRAP southbound (odd)
- **UL606** : INVED – VEPAB – **GAVPO** – ABRED southbound (odd)
- **UL619** : ARGES – **SOPED** – ABMEV northbound (even)
- **UL622** : NILOV-GAVRI - ABEGO northbound (even)
- **UL851** : OLERU - GAVRI – NEPOT westbound (even)
- **UL852** : POLUN – **EKLIR –EDODU** westbound (even)
- **UM747** : VEVIN – VIBET – BALBI bidirecțional
- **UN180** : VEVIN – **ELKAV** – DEPUP northbound (odd)

- **UN181** : TIMEX – SOPED – VIBET – DENAK bidirectional
- **UN618** : ABIXA – EDOBU – **EDODU** – EKMED westbound (even)
- **UN978** : LAMIT-EROBA-NERDI-GAVRI-ODEVA- VELIP – **GOKIP** – MOBRA bidirectional
- **UY553** : OGELU – TISIR – UDEGU northbound (even)

A2. Implementarea segmentului de rută (odd) **UP981**: **TOSVI** – LAMIT.

A3. Implementarea segmentului de rută bidirecțional **UT285**: FLR - **NIBAN** – VEVIN

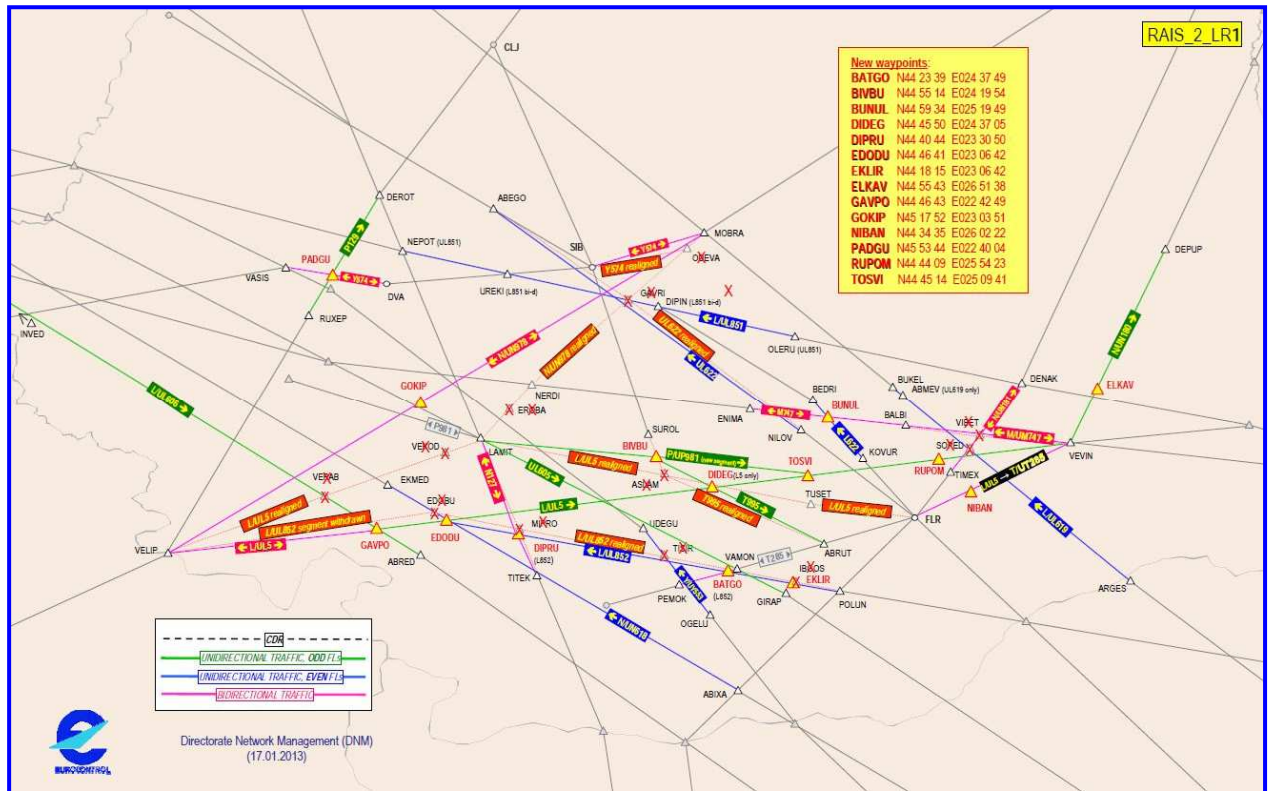

Fig.nr.1 - Optimizare spațiu aerian – 7feb 2013

2. 02 mai 2013 - Optimizare a structurii de rute ATS din cadrul FIR București efectuată în conformitate cu ARN (European ATS Route Network) Version 2013 – 2015

Obiective:

Obiectiv_1: optimizarea structurii de rute ATS la interfața dintre FIR București și FIR Sofia prin implementarea de noi puncte de intrare / ieșire: NUVDI , RONBU, BINBI, IRDUM

Vezi fig. 2 și 3. de mai jos:

Fig 2 - interfața sud-estică Bucureșt FIR – Sofia FIR anterior datei de 2 mai 2013

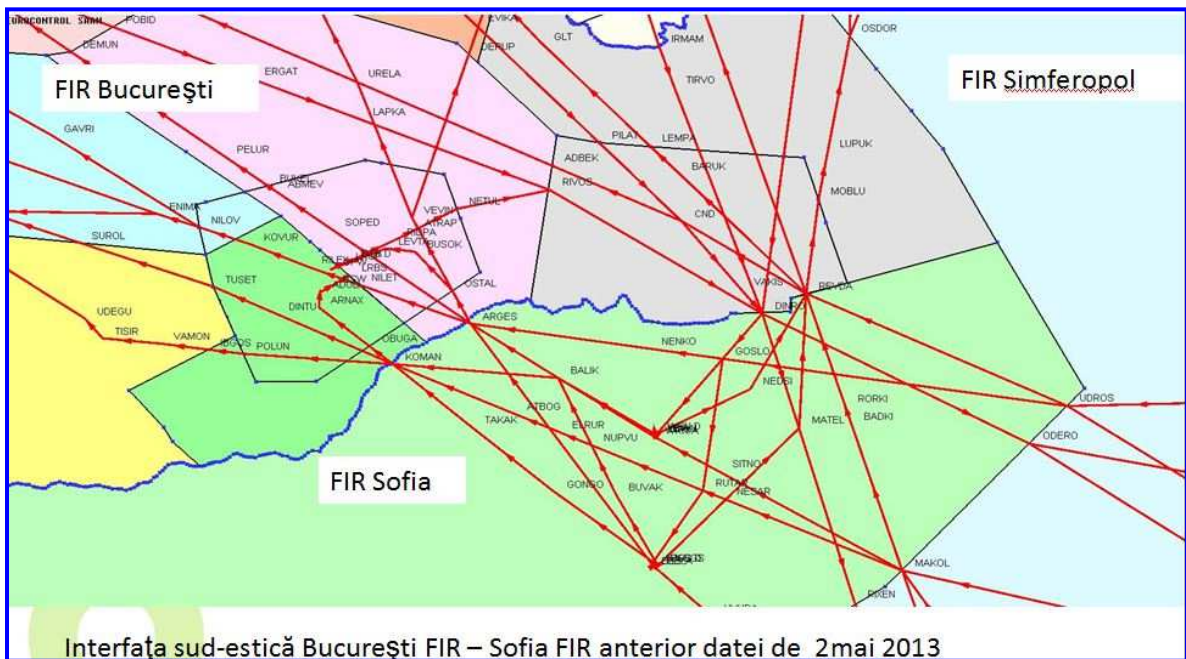
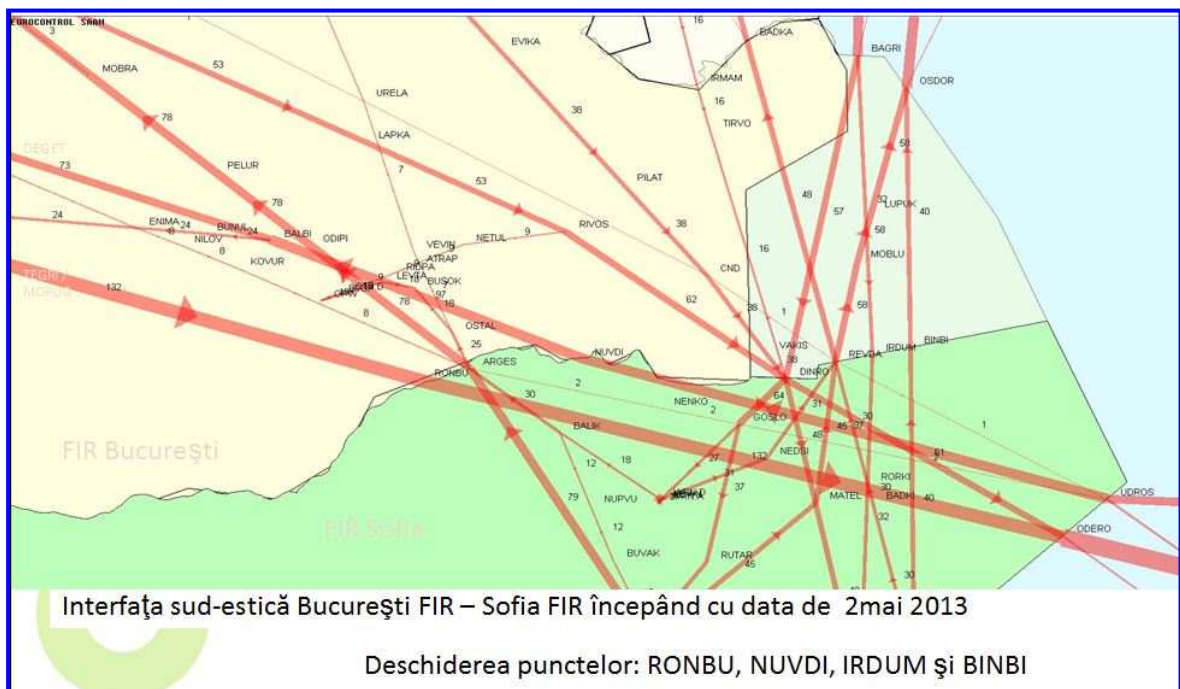

Fig 3 - interfața sud-estică Bucureșt FIR – Sofia FIR după data de 2 mai 2013

Obiectiv_2: optimizarea interfeței cu FIR Belgrad 2mai 2013 fluidizarea traficului aerian prin separarea fluxurilor de intrare / ieșire în / din FIR București pe relația cu FIR Belgrad (vezi fig.4 - 6), astfel:

- ➔ Deschiderea punctului DIRER pentru ieșiri din FIR București;
- ➔ Punctul VELIP a rămas dedicat intrărilor în FIR București;
- ➔ Deschiderea punctului ANASA, în principal pentru decolări dinspre TMA București și Constanța.

Se estimează că această optimizare va contribui la reducerea distanței de zbor cu aproximativ 4110 NM la un număr de 110 zboruri sau, în medie cu 37NM per zbor.

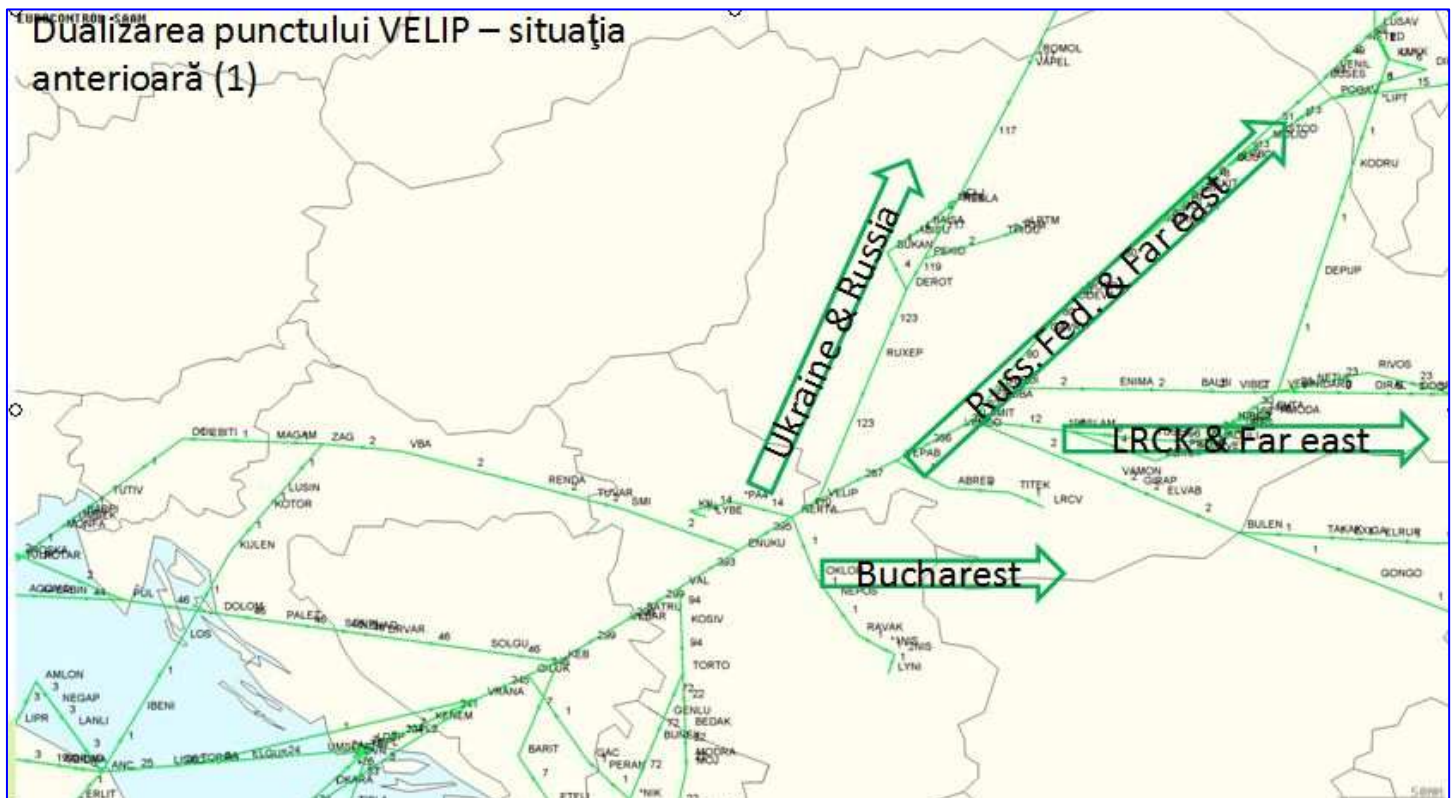

Fig.4 – situația anterioară – fluxuri de trafic eastbound

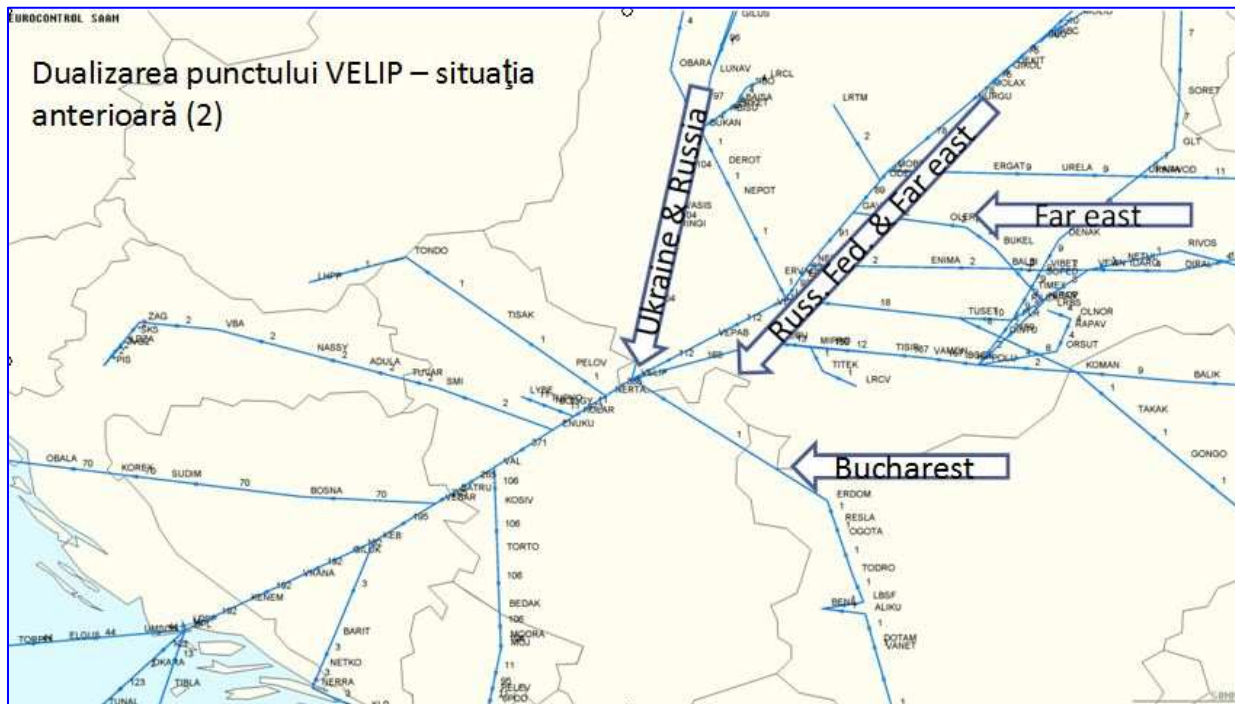

Fig.5 – situația anterioară - fluxuri de trafic westbound

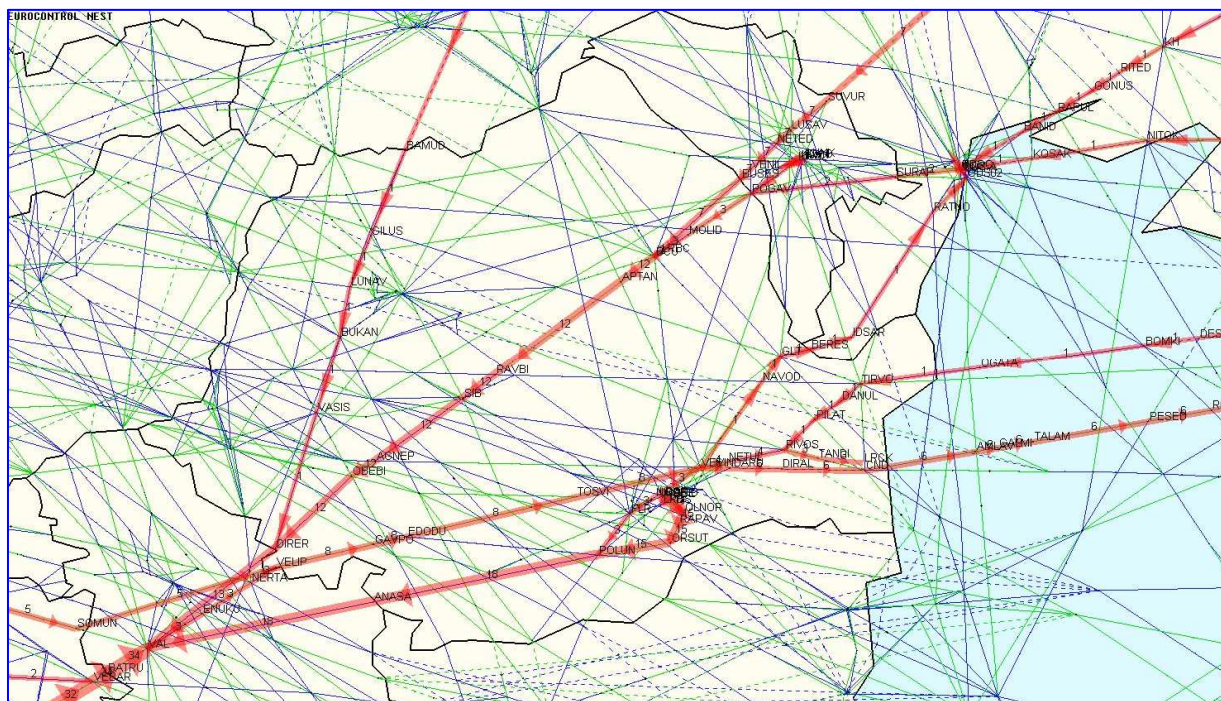

Fig.6 – situația după 2 mai 2013 – fluidizare trafic aerian, prin specializare puncte intrare sau ieșire în/din FIR București

Obiectiv_3: optimizarea structurii de rute ATS din cadrul FIR București, în contextul procesului de dezvoltare a rețelei de rute europene, prin:

➔ **Implementarea următoarelor rute ATS noi și puncte de raport:**

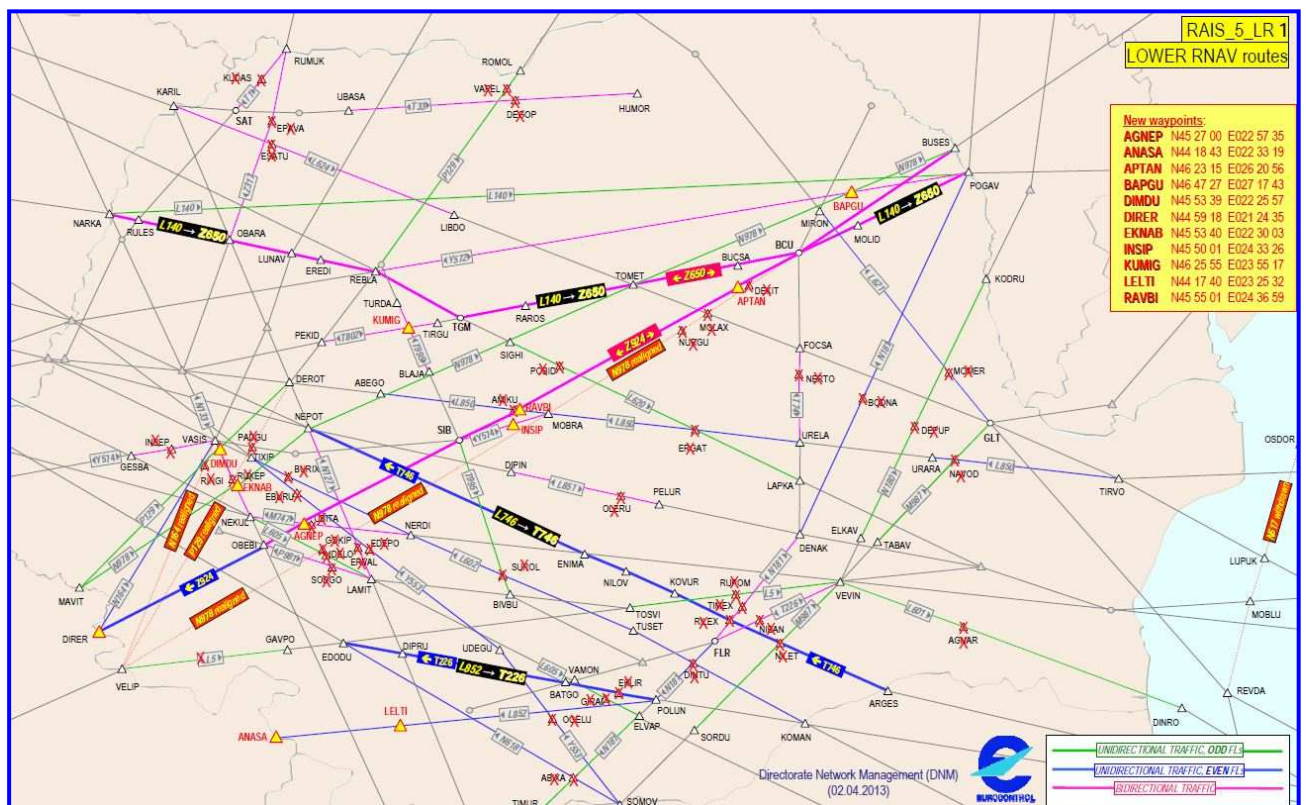
- **T226:** POLUN – BATGO – DIPRU – EDODU westbound (even) - redenumire a unui segment al rutei L852;
- **T746:** ARGES – KOVUR – NILOV – ENIMA – NEPOT- redenumire a unui segment al rutei L746;
- **Z650:** NARKA – RULES – OBARA – LUNAV – EREDI – REBLA – TGM – RAROS – TOMET – BUCSA – BCU - MOLID – POGAV bi-directional - redenumire a rutei L140;
- **Z924:** BUSES – BCU – APTAN – RAVBI – SIB – AGNEP – OBEBI – DIRER;
- **UT219:** BAGRI - IRDUM southbound (odd);
- **UT226:** POLUN – EDODU - redenumire a unui segment al rutei UL852;
- **UT746:** ARGES – NILOV – ENIMA – NEPOT (redenumire a unui segment al rutei L746);
- **UZ650:** NARKA – OBARA – LUNAV – REBLA – TOMET – BUCSA – BCU - ASTOD – POGAV bi-directional - redenumire a rutei UL140);
- **UZ924:** BUSES – BCU – SIB – AGNEP – OBEBI – DIRER.

➔ **Realinierea următoarelor segmente de rute ATS existente și reproiectarea poziției punctelor de raport, astfel:**

În spațiul aerian inferior:

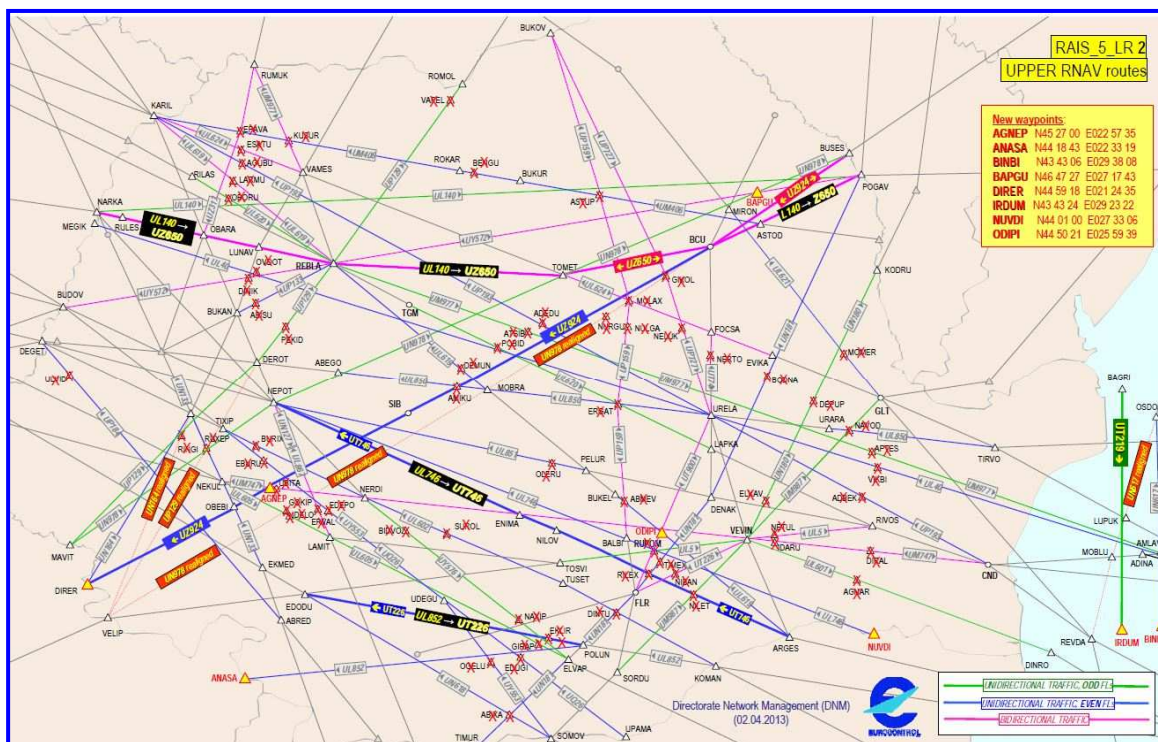
- **L5:** VELIP - ... - TOSVI – ~~RUPOM~~ – VEVIN - RIVOS;
- **L140:** ~~NARKA – RULES – OBARA – LUNAV – EREDI – REBLA – TGM – RAROS – TOMET – BUCSA – BCU – MOLID – POGAV~~ și s-a modificat sensul rutei de la bi-directional la eastbound (odd);
- **L601:** VEVIN – ~~AGNAR~~ – DINRO;
- **L602:** KOMAN – ~~DINTU~~ – TUSET - ~~SUROŁ~~ – NERDI – ~~BURIX~~ – TIXIP – OLMIP - BUDOP;
- **L605:** TEGRI - GESBA - NEKUL – ~~IDEŁO~~ - LAMIT – VAMON – ~~GIRAP~~ – ELVAB - BULEN;
- **L620:** BADOR - ... - SIGHI – ~~ERGAT~~ – ~~POBID~~ – LAPKA – RIVOS - CND;
- **L621:** REVDA - ... - GLT – ~~MOMER~~ – MIRON – SCV - BUKOV;
- **L624:** ADINA - ... - LIBDO – ~~ESATU~~ – KARIL;
- **L746:** ~~ARGES – NILET – RILEX – KOVUR – NILOV – ENIMA – NEPOT – EVRIK – DEVSO – DEGET~~;
- **L850:** OGATA - TIRVO – ~~NAVOD~~ – URARA – URELA - ~~ERGAT~~ – MOBRA – AMIKU – RAVBI – ABEGO - ...-BUDOP;
- **L851:** ADINA - ... - PELUR – ~~OLERU~~ – DIPIN - ... - DEGET;
- **L852:** KOMAN – POLUN – ~~EKLIR~~ – ~~BATGO~~ – ~~DIPRO~~ – ~~EDODU~~ – LELTI – ANASA;
- **M747:** INVED – NEKUL - AGNEP – ~~UBITA~~ – NERDI - ... - TALAM;
- **M987 :** SOMOV - SORDU – ~~NILET~~ – VEVIN – TABAV – ~~NAVOD~~ – GLT - BERES;
- **N127:** KARIL - ... - NEPOT - ~~ERVAL~~ – LAMIT - ... - OSTOV;
- **N133:** LOMOS - NEKUL – ~~RUXEP~~ – EKNAB – DIMDU – VASIS - ... - NARKA;
- **N164:** BAMUD - ... - VASIS – RINGI - ~~VELIP~~ – DIRER;

- **N180:** VEVIN - ELKAV – ~~DEPUP~~ – KODRU;
- **N181:** POGAV – BODNA – DENAK – RILEX – TIMEX – FLR – DINTU – POLUN – ELVAB – ABIXA – TIMUR;
- **N618:** SOMOV – ABIXA – EDODU – EKMED - MOPUG;
- **N978:** ~~VELIP – GOKIP – MOBRA – NURGU – MOLAX – DEKIT – BCU~~
MAVIT – **EKNAB** – NEPOT – TOMET – **BAPGU** – BUSES odd;
- **P129:** MAVIT – ~~DIMDU~~ – ~~VELIP~~ – ~~RUXEP~~ – PADGU – DEROT – PEKID – REBLA – VAPEL – ROMOL;
- **P981:** DITAX – OBEBI – ~~SODGO~~ – LAMIT – BIVBU - TOSVI
- **T1:** RUMUK – ~~KUDAS~~ – SAT - ... - DEVSO;
- **T33:** HUMOR – ~~DEGOP~~ – UBASA - ... - KARIL;
- **T74:** DENAK – LAPKA - URELA – ~~NERTO~~ – FOCSA - ... - IAS;
- **T285 :** CRV - ... - FLR – NIBAN – VEVIN;
- **T802:** EVRIK - PEKID – **KUMIG** – TIRGU - TGM;
- **T995:** CLJ- TURDA – **KUMIG** – BLAJA – SIB – ~~SURO~~ – BIVBU – DIDEG - ABRUT;
- **Y553:** SOMOV – ~~OGLU~~ – UDEGU – ~~EDEPO~~ – EBURU – TIXIP – VASIS - DEGET;
- **Y572 :** BUDOP - ... - REBLA – **BAPGU** – POGAV;
- **Y574:** ROMUX - ... - GESBA – ~~INBEP~~ – VASIS – DVA – UREKI – SIB – ~~INSIP~~ – MOBRA;
- **Z317:** EVRIK – OBARA - EPAVA – RUMUK.

În spațiul aerian superior:

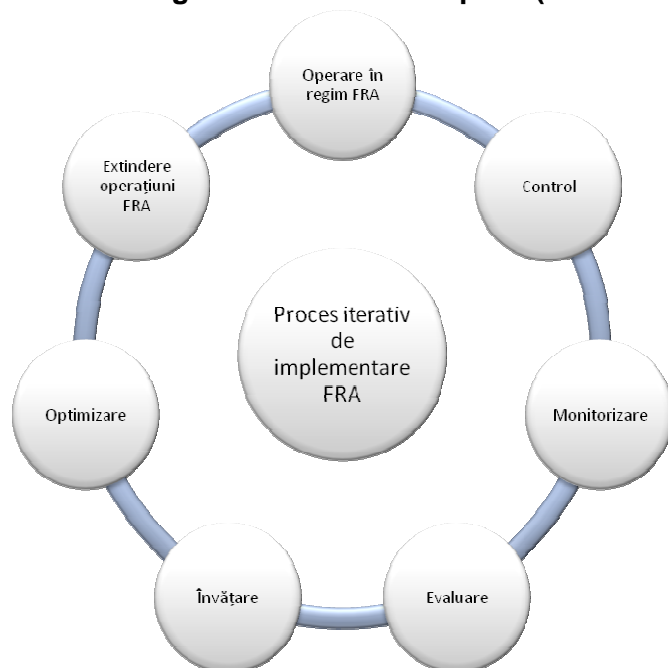
- **UL5:** VELIP - ...- TOSVI – RUPOM – VEVIN – NETUL - RIVOS;
- **UL40:** ADINA – ~~VIKBI~~ – URELA – ~~POBID~~ – ~~OVDOT~~ – MEGIK;
- **UL140:** NARKA – ~~OBARA~~ – ~~LUNAV~~ – ~~REBLA~~ – ~~TOMET~~ – ~~BUCSA~~ – ~~BCU~~ – ~~ASTOD~~ – POGAV și se modifică sensul rutei de la bidirecțional la eastbound (odd);
- **UL601:** VEVIN – ~~AGNAR~~ – DINRO;
- **UL602:** KOMAN – ~~DINTU~~ – ~~SUROL~~ – TUSET - NERDI – ~~BURIX~~ – TIXIP – OLMIP - BUDOP;
- **UL605:** TEGRI - NEKUL – ~~IDELO~~ - LAMIT – ~~GIRAP~~ – ELVAB - BULEN;
- **UL619:** ARGES – ~~ODIPI~~ – ~~ABMEV~~ – BUKEL – PELUR – MOBRA – ~~DEMUN~~ – REBLA – LARMU – KARIL;
- **UL620:** BADOR - RILAS – ~~OBORU~~ – REBLA – TGM – ~~ERGAT~~ – ~~POBID~~ – LAPKA – RIVOS - DINRO;
- **UL621:** REVDA – BARUK - GLT – ~~MOMER~~ – SORAN – SCV - BUKOV;
- **UL624:** ADINA - ...- EVIKA - ~~MOLAX~~ – TOMET - VAMES – ~~ESATU~~ – KARIL;
- **UL746:** ARGES – ~~NILET~~ – ~~RILEX~~ – ~~NILOV~~ – ENIMA – ~~NUVDI~~ – ~~BALBI~~ - NEPOT – EVRIK – DEGET;
- **UL850:** OGATA - TIRVO – ~~NAVOD~~ – URARA – URELA – ~~ERGAT~~ – MOBRA – AMIKU – ABEGO – DEROT – EVRIK - BUDOP;
- **UL851:** ADINA - ...- PELUR – ~~OLERU~~ – NEPOT- DEGET;
- **UL852:** KOMAN – POLUN – ~~EKLIR~~ – ~~EDODU~~ – ~~ANASA~~;
- **UL867:** NARKA - NEPOT – ~~ERVAL~~ – LAMIT - TIMUR;
- **UM406:** ASKUT - ASTOD – ASTUP – BUKUR – ~~BENGU~~ – ROKAR – KUSUR – EPAVA – KARIL;
- **UM747:** INVED – NEKUL – ~~AGNEP~~ – ~~UBITA~~ – NERDI - ... VEVIN – ~~IDARU~~ – ~~DIRAL~~ – CND - ... - TALAM;
- **UM977:** RUMUK – KUSUR – VAMES – REBLA – ~~ATSIB~~ – ~~APTES~~ – AMLAV - ADINA;
- **UM987 :** SOMOV - SORDU – ~~NILET~~ – VEVIN – ~~NAVOD~~ – GLT - BERES;
- **UM859:** NEKUL – ~~RONBU~~ - eastbound (odd);
 - NEKUL – MOPUG – westbound (even);
- **UN127:** KARIL-...- NEPOT – ~~ERVAL~~ – LAMIT – BABUT - OSTOV;
- **UN133:** LOMOS - ... - EKMED – OBEBI - NEKUL – ~~RUXEP~~ – VASIS - ... - NARKA;
- **UN164:** BAMUD - ... - VASIS – ~~RINGI~~ – ~~VELIP~~ - ~~DIRER~~;
- **UN180:** VEVIN - ~~ELKAV~~ – ~~DEPUP~~ – KODRU;
- **UN181:** POGAV – BODNA – DENAK – RILEX – TIMEX – FLR – DINTU – POLUN – ELVAB – ABIXA – TIMUR;
- **UN617:** REVDA – ~~MOBLU~~ – ~~LUPUK~~ – ~~BINBI~~ - OSDOR ;
- **UN618:** SOMOV – ABIXA – EDODU - ... - MOPUG;
- **UN978:** VELIP – ~~GOKIP~~ – ~~MOBRA~~ – ~~NURGU~~ – ~~MOLAX~~ – ~~GIKOL~~ – ~~BCU~~ - MAVIT – NEPOT – TOMET – ~~BAPGU~~ – BUSES odd;
- **UP129:** MAVIT – ~~VELIP~~ – ~~RUXEP~~ – DEROT – ~~PEKID~~ – REBLA – ~~VAPEL~~ – ROMOL;
- **UP133:** SCV - ... - REBLA – ABISU – BUKAN - EVRIK;
- **UP159:** FLR – BALBI – ~~ABMEV~~ – ~~ERGAT~~ – ~~NULGA~~ – ~~MOLAX~~ – ~~ASTUP~~ – BUKOV;
- **UP184:** ABRED – ~~ULVID~~ – DEGET; ABRED - OSTOV
- **UP193:** REVDA - CND – ~~ADBEK~~ – ~~ADEDU~~ – ~~AGUBU~~ – KARIL;
- **UP727:** ARGES – VEVIN - URELA – ~~NELUK~~ – ~~GIKOL~~ – BUKOV;

- **UQ26:** UPAMA – EDUGI – UDEGU – EDEPO – EBURU – TIXIP – OLMIP - BUDOP;
- **UT74:** DENAK – LAPKA - URELA – NERTO – BCU;
- **UT285:** FLR – NIBAN – VEVIN;
- **UT900:** SORDU – FLR – RUPOM – ODIPI - URELA;
- **UY553:** SOMOV – OGELU – UDEGU – EDEPO – EBURU – TIXIP – VASIS – DEGET;
- **UY572:** BUDOP - DINIK - REBLA – BAPGU – POGAV;
- **UY576:** NEPOT - NERDI – BIDVO - NAXIP – ELVAB;
- **UZ317:** EVRIK – OBARA – EPAVA – RUMUK;
- A fost modificat sensul segmentului de rută VELIP-GAVPO (L/UL5) din bidirectional în odd.

3. Martie – octombrie 2013 - Pregătirea implementării Night Free Routes Airspace (N-FRA) în FIR BUCUREȘTI, etapa 1 - 14.11.2013

- **Free Route Airspace (FRA)** este o porțiune de spațiu aerian definită, în interiorul căreia operatorii aerieni pot planifica o rută de zbor în mod liber, între un punct de intrare predefinit și un punct de ieșire predefinit, cu posibilitatea planificării zborului prin puncte intermediare, fără referință la rețeaua de rute fixe ATS, funcție de disponibilitatea spațiului aerian. În interiorul acestei porțiuni de spațiu aerian zborurile se efectuează sub controlul unităților ATS, pe baza unor planificări prealabile (FPL).

- Aplicarea la scară europeană a conceptului "Free Route Airspace" are ca obiectiv major creșterea capacității sistemului ATM european și a eficienței zborurilor și protejarea mediului înconjurător, prin implementarea unei rețele de rute ATS optimizate în zona ECAC, constituind o schimbare importantă în abordarea proiectării structurii spațiului aerian, în scopul utilizării cât mai judicioase a acestor resurse comune, având implicații complexe, care necesită o abordare interdisciplinară de analiză și implementare.
- Având în vedere complexitatea spațiului aerian în FIR București, FRA se implementează în etape, în scopul monitorizării, evaluării și optimizării graduale a aspectelor ce vor fi identificate ca necesar a fi îmbunătățite (proceduri & instrucțiuni ATS, proceduri de coordonare civil-militară, sectorizare, etc).

Etape	Acțiuni	Termen	Observații
Etapa 1	Implementare la nivel național pe timp de noapte	14.11.2013	<ul style="list-style-type: none"> ➤ între 23:00 – 04:00 UTC în sezonul de iarnă și ➤ între orele 22:00 – 03:00 UTC în sezonul de vară. ➤ Începând cu 14.11.2013, NFRA se implementează simultan în FIR București și FIR Sofia
Etapa 2	Implementare <u>la nivel DANUBE FAB</u> pe timp de noapte	2016	Implementare în întreg spațiul aerian al DANUBE FAB (FIR București și FIR Sofia)
Etapa 3	Implementare <u>la nivel DANUBE FAB</u> , H24	2020+	

Activități specifice pregătirii implementării N-FRA, derulate în 2013:

- 1) **Martie - mai 2013 - Elaborare "Concept Operațional Night Free Route Airspace în FIR București"** Elaborarea conceptului "Free Route Airspace" în spațiul aerian al României și introducerea graduală în operare a acestuia face parte integrantă din procesul de schimbare generat de implementarea ARN Versiunea 7, cu scopul de a oferi un număr crescut de rute directe operatorilor aerieni, cât mai aproape posibil de rutele preferate de aceștia, în condițiile menținerii consistenței conceptuale a organizării spațiului aerian european.

Acest document are ca scop realizarea unei înțelegeri comune a părților implicate în procesul de implementare a operațiunilor FRA în spațiul aerian al României, astfel încât:

- a) Să fie menținut, prin cooperare între ROMATSA și partenerii în domeniul ATM, nivelul de siguranță a traficului aerian, simultan cu îmbunătățirea performanței rețelei de rute în cadrul FIR BUCUREȘTI, în contextul dezvoltărilor similare la nivelul rețelei europene de rute;
 - b) Să fie menținută compatibilitatea cu operațiunile curente;
 - c) Să se creeze condițiile necesare pentru menținerea, îmbunătățirea și/sau extinderea acestora (a operațiunilor FRA), armonizate cu implementările FRA la nivel european, cu protejarea mediului înconjurător și consum minim de resurse.
- 2) **Mai 2013** - demarare transmitere către AACR a pachetului de documente pentru acceptarea de către AACR a modificării Sistemului ATM ROMATSA, în urma introducerii spațiului aerian Free Route în FIR București, în conformitate cu art.9 și art.10 din Regulamentul (UE) nr.1034/2011, privind supravegherea siguranței în managementul traficului aerian și serviciile de navigație aeriană și de modificare a Regulamentul (UE) nr.691/2010.
 - 3) **Mai - iunie 2013 - Elaborare "Studiu preliminar pentru Implementarea N-FRA în FIR BUCUREȘTI"**, cu utilizarea aplicației NEST (Network Strategic Tool), dezvoltate de EUROCONTROL și având ca scop analiza structurii și evoluției estimate a traficului aerian în contextul implementării simultane, începând cu data de 14.11.2013 a operațiunilor în regim Night FRA în FIR București și FIR Sofia.
 - 4) **Mai - iunie 2013 - Elaborare proiect cerințe environment Night FRA în FIR București, în vederea transmiterii bazei de amendament către AACR;**
 - 5) **Iunie 2013 - Elaborare "Raport de Evaluare și Reducere a Riscurilor pentru implementarea operațiunilor Night Free Route Airspace în FIR București"**, în colaborare cu Direcția Siguranță și Calitate.
 - 6) **Iunie 2013 - Organizarea și desfășurarea unei simulări în timp real**, în colaborare cu ACC București, în cadrul Simulatorului ACC din cadrul CDZ București, cu participarea a 32 de CTA din cadrul ACC București.
 - 7) **Iunie 2013 - Demarare testare sistem ATM în regim Night FRA cu Network Manager (EUROCONTROL)**
 - 8) **Iunie - iulie 2013 - Elaborare "Raport în urma Simulării în timp real pentru implementarea N-FRA în FIR București"** și înaintarea de propuneri preliminare de amendare a instrucțiunilor și procedurilor ATS relevante și de pregătire a controlorilor de trafic aerian.
 - 9) **Iulie 2013:**
 - Solicitarea avizului CMSA pentru implementarea Conceptului Operațional Night Free Route Airspace în cadrul FIR București, începând cu data de 14.11.2013;
 - Solicitarea acordului Statelor privind implementarea Conceptului free Route Airspace în spațiul aerian High Seas, conform Anexei 11 ICAO, para 2.1.2
 - **Finalizare elaborare "Raport în urma Simulării în timp real pentru implementarea N-FRA în FIR București"** și înaintarea de propuneri preliminare de

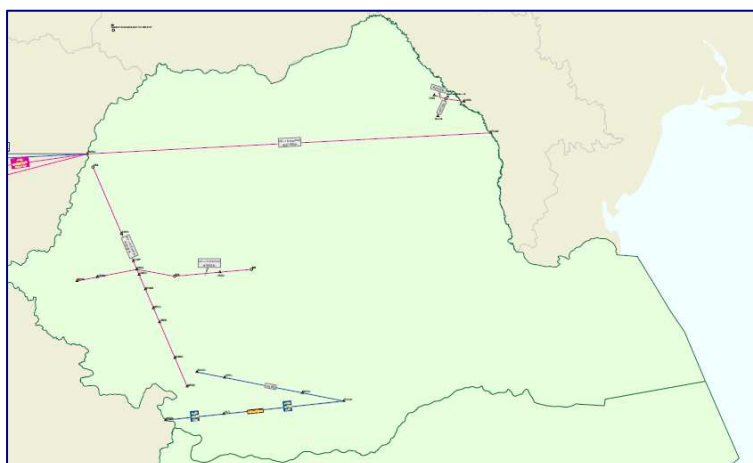
amendare a instrucțiunilor și procedurilor ATS relevante și de pregătire a controlorilor de trafic aerian.

10) Iulie – septembrie 2013:

- Amendare / revizuire și semnare de către părți a instrucțiunilor și procedurilor ATS relevante. Astfel, pentru implementarea **N-FRA** în FIR București au fost revizuite și amendate următoarele proceduri / instrucțiuni ATS:
 1. ATS instructions for BUCUREȘTI ACC SECTORS
 2. LoA BUCUREȘTI ACC – CRAIOVA TWR
 3. LoA BUCUREȘTI ACC – ORADEA TWR
 4. LoA BUCUREȘTI ACC – SUCEAVA TWR
 5. LoA BUCUREȘTI ACC – TÂRGU MUREȘ TWR
 6. LoA BUCUREȘTI ACC – BACĂU TWR
 7. LoA BUCUREȘTI ACC – SIBIU TWR
 8. LoA BUCUREȘTI ACC – CLUJ TWR
 9. LoA BUCUREȘTI ACC – BUCUREȘTI APP
 10. LoA BUCUREȘTI ACC – ARAD APP
 11. LoA BUCUREȘTI ACC – CONSTANȚA APP
 12. LoA SOFIA ACC – BUCUREȘTI ACC
 13. LoA BUDAPEST ATCC - BUCUREȘTI ACC/ARAD APP
 14. LoA BUCUREȘTI ACC – LVIV ACC
 15. LoA BUCHAREST ACC – SIMFEROPOL ACC
 16. LoA BUCHAREST ACC – ODESA ACC
 17. LoA BUCUREȘTI ACC – CHIȘINĂU ACC
 18. LoA BEOGRAD ACC – BUCUREȘTI ACC/ARAD APP
 19. LoA BUCUREȘTI ACC BUDOP SECTOR - BAIA MARE TWR
 20. LoA BUCUREȘTI ACC BUDOP SECTOR - SATU MARE TWR
 21. LoA BUCUREȘTI ACC NAPOC SECTOR - BAIA MARE TWR
 22. LoA BUCUREȘTI ACC NAPOC SECTOR - SATU MARE TWR

4. Optimizări ale structurii de rute efectuate în contextul implementării N-FRA în FIR București (vezi fig de mai jos):

- Introducerea rutei ATS route **Y88**: POLUN - LELTI - ANASA, westbound, even (prin reconfigurarea unui segment al rutei L852).
- Realinierea rutei **L852** astfel: KOMAN - POLUN - LELTI - ANASA - BATGO - DIPRU - EDODU.

- Configurarea ca bidirecțională a următoarelor rute ATS:
 - **L140**;
 - **N133** (ABRED - NARKA);
 - **Y574** (MIVSA - SIB).

5. Activități derulate pentru dezvoltarea DANUBE FAB

- Stabilirea, în coordonare cu partea bulgară, a configurațiilor sectoarelor transfrontaliere
- Derularea, în colaborare cu partea bulgară, a unei simulări de tip Fast Time în scopul pregătirii implementării, în ian 2015, a acestor sectoare.
- Elaborarea Raportului în urma simulării de tip Fast Time privind configurațiile sectoarelor transfrontaliere.
- Demararea, în colaborare cu partea bulgară, a activităților aferente studiului posibilităților de extindere a operațiunilor FRA la nivelul DANUBE FAB, în contextul proiectului cofinanțat de TEN-T, conform Activității 1 – Gestionarea spațiului aerian (rute libere) din DECIZIA COMISIEI privind acordarea de ajutor financiar din partea Uniunii pentru proiectele de interes comun „Activități de sprijinire a implementării IDP în cadrul DANUBE FAB” - 2012-EU-40003-S - în domeniul rețelei transeuropene de transport (TEN-T) DECISION C(2013) 7573 / 07.11.2013.

6. Activități permanente:

- ➔ Actualizarea și optimizarea Manualului Operațional ACC și documentației corespunzătoare acestuia în sistemul NIDS ROMATSA (New Information Display System);
- ➔ Implementarea în activitatea operațională a ACC București a reorganizărilor structurii de spațiu aerian, prin:
 - ✚ Proiectarea preliminară pentru întocmirea documentațiilor (concepte operaționale și analize de risc), a scenariilor de simulare și a bazelor de amendament către AACR;
 - ✚ Coordonarea transmiterii către ACC București a documentației relevante privind modificările de structură spațiu aerian, în vederea pregătirii controlurilor de trafic aerian
 - ✚ Amendarea procedurilor și instrucțiunilor ATS relevante, în colaborare cu unitățile ATS implicate și partenerii externi, după caz. Astfel, în cazul reorganizărilor de spațiu aerian din datele de **07.02.2013** și **02.05.2013** au fost amendate instrucțiunile ATS între sectoarele ACC București și revizuite integral, în baza Standardului LoA elaborat de EUROCONTROL în martie 2012, următoarele proceduri de colaborare (LoA):
 - LoA BUCUREȘTI ACC – BUCUREȘTI APP
 - LoA SIBIU TWR – BUCUREȘTI ACC
 - LoA BUCUREȘTI ACC - LOMOS SECTOR – CRAIOVA TWR;
 - LoA BUCUREȘTI ACC - BACĂU SECTOR – BACĂU TWR
 - LoA BUCUREȘTI ACC - CLUJ TWR;
 - LoA TÂRGU-MUREȘ TWR - BUCUREȘTI ACC;
 - LoA BUDAPEST ATCC – BUCUREȘTI ACC / ARAD APP;
 - LoA BUCUREȘTI ACC – ODESA ACC;
 - LoA BUCUREȘTI ACC – CHIȘINĂU ACC;
 - LoA BUCUREȘTI ACC – L’VIV ACC;
 - LoA BUCUREȘTI ACC – ARAD APP
 - LoA BUCUREȘTI ACC – ORADEA TWR
 - LoA BELGRAD ATCC – BUCUREȘTI ACC / ARAD APP
 - LoA SOFIA ACC - BUCUREȘTI ACC / CONSTANȚA APP
 - LoA BUCUREȘTI ACC – SIMFEROPOL ACC

Pentru implementarea **N-FRA** în FIR București au fost revizuite și amendate următoarele proceduri / instrucțiuni ATS:

- ATS instructions for BUCUREȘTI ACC SECTORS
- LoA BUCUREȘTI ACC – CRAIOVA TWR

- LoA BUCUREȘTI ACC – ORADEA TWR
 - LoA BUCUREȘTI ACC – SUCEAVA TWR
 - LoA BUCUREȘTI ACC – TÂRGU MUREȘ TWR
 - LoA BUCUREȘTI ACC – BACĂU TWR
 - LoA BUCUREȘTI ACC – SIBIU TWR
 - LoA BUCUREȘTI ACC – CLUJ TWR
 - LoA BUCUREȘTI ACC – BUCUREȘTI APP
 - LoA BUCUREȘTI ACC – ARAD APP
 - LoA BUCUREȘTI ACC – CONSTANȚA APP
 - LoA SOFIA ACC – BUCUREȘTI ACC
 - LoA BUDAPEST ATCC - BUCUREȘTI ACC/ARAD APP
 - LoA BUCUREȘTI ACC – LVIV ACC
 - LoA BUCHAREST ACC – SIMFEROPOL ACC
 - LoA BUCHAREST ACC – ODESA ACC
 - LoA BUCUREȘTI ACC – CHIȘINĂU ACC
 - LoA BEOGRAD ACC – BUCUREȘTI ACC/ARAD APP
 - LoA BUCUREȘTI ACC BUDOP SECTOR - BAIA MARE TWR
 - LoA BUCUREȘTI ACC BUDOP SECTOR - SATU MARE TWR
 - LoA BUCUREȘTI ACC NAPOC SECTOR - BAIA MARE TWR
 - LoA BUCUREȘTI ACC NAPOC SECTOR - SATU MARE TWR
- ➔ Analizarea dezvoltării și implementării Sistemului Național Antigridină și elaborarea/optimizarea procedurilor aferente;
 - ➔ Elaborare analize statistice de trafic periodice;
 - ➔ Participarea la activități specifice colaborării civil-militare și programe de executare zboruri fără personal la bord (UAV).

Managementul activității de terminal

Principalele activități desfășurate în anul 2013 în domeniul Managementul Activității de Terminal au fost următoarele:

1. participare în Grup Lucru Remote and Virtual TWR, colaborare elaborare Concept Operațional RVT
2. participare proiect pista nouă Cluj: elaborare Procedura colaborare cu aeroportul, coordonare proiectare și implementare proceduri de zbor instrumental, revizuire LoAs, elaborare baza de amendament AIP
3. participare Grup Lucru transfer AIS
4. coordonare implementare TMA Cluj, coordonare proiectare și implementare SID/STAR convenționale și PRNAV, elaborare documente specifice : Concept Operațional și Tehnic, Analiza risc implementare TMA, Analiza risc implementare concept PRNAV, Analiza risc implementare rute SID/STAR, LoAs
5. inițiere elaborare Concept aplicare CDO
6. participare proiect A-SMGCS aeroport București / Henri Coandă
7. colaborare proiecte turnuri de control noi Cluj, Brașov
8. coordonare implementare sau optimizare proceduri de zbor instrumental (Cluj, Sibiu, Tg. Mureș, TMA București, Iași, Arad)
9. întocmire analize risc instalare noi echipamente de radionavigație sau înlocuirea acestora
10. actualizări Manuale Operaționale TWR, APP
11. actualizare permanentă, participare consultări modificări legislative (Ordin Comun corpuri în spațiul aerian ce pot reprezenta pericol, RACMR ASM/FUA, RACR-CPPZI, etc)

12. informare CTA privind intrarea în vigoare a unor noi reglementări sau modificarea acestora, stabilire nivel pregătire CTA.
13. informare CTA privind intrarea în vigoare a unor modificări operaționale, stabilire nivel MBI.
14. coordonare elaborare amendamente LoA interne, externe.
15. coordonare elaborare proceduri colaborare aerocluburi locale, operatori aerieni privați (Becker, Țiriac Air, Airagro, etc.)
16. coordonare elaborare proceduri colaborare aeroporturi conform Circularei AACR
17. coordonare elaborare proceduri colaborare unități Ministerul Apărării
18. efectuare inspecții operaționale la toate unitățile TWR
19. monitorizare realizare planuri de măsuri în urma auditurilor sau inspecțiilor operaționale AACR, DSC, SMT
20. monitorizare riscuri aferente activității TWR și APP, analize Raportări Evenimente Aviație Civilă (REAC)
21. coordonare elaborare proceduri colaborare spectacole/concursuri aeriene, lansări baloane (BIAS Băneasa Airshow, Exomars, Aeroclubul României record planorism, Aeroclubul României record parașutare, Cluj Airshow, Lacul Morii Airshow, etc.)
22. coordonare elaborare Protocol zbor drone (SC Topo Miniera, lansări Craiova, etc.)
23. participare elaborare proceduri colaborare exerciții militare (Chameleon, etc)
24. consultări cu operatorii aerieni: organizare întâlniri periodice TAROM, implicare TAROM în formularea cerințelor operaționale pentru proceduri de zbor instrumental
25. coordonări/colaborări asigurare mutare temporară activitate (Baia Mare, Constanța, Tulcea)
26. asigurare examinări teoretice și practice candidați CTA
27. participare în calitate de lector la cursuri formare CTA
28. participare la cursuri pentru perfecționare profesională

**STADIUL OBIECTIVELOR PRIVIND MANAGEMENTUL ACTIVITĂȚII DE TERMINAL
APROBATE PENTRU ANUL 2013**

Nr. crt.	Activitate	Stadiu
1	Improve runway safety by preventing runway incursions.	Document în curs de finalizare .
2	Implement A-SMGCS.	În derulare
3	Studii interne preliminare, fundamentare GO / NO GO Implement Airport Collaborative Decision Making (A-CDM).	În derulare. Participare în Grup Lucru.
4	Implement APV Procedures.	În derulare.
5	Implement arrival management tools.	În derulare.
6	Întocmire documentație turn de control nou Cluj Napoca.	În derulare.
7	Întocmire documentație turn de control Brașov.	În derulare.
8	Amenajarea etapizată a TWR-urilor corelată cu modificările sistemului ATM/CNS efectuate.	În derulare.

Nr. crt.	Activitate	Stadiu
9	Implementare sector "director" APP București.	Reprogramat 2014, după implementarea TMA Cluj
10	Optimizarea structurilor de spațiu aerian terminal – cerințe operaționale, proiectare preliminară pentru întocmirea documentațiilor, a scenariilor de simulare și a bazelor de amendament.	Permanent
11	Implementare noi proceduri de apropiere instrumentală, optimizarea celor existente. Formulare cerințe operaționale	Permanent
12	Înființarea TMA Cluj - locația CDZ București.	În derulare, termen estimat 29 mai 2014
13	Proiectare și validare din zbor rute SID/STAR convenționale și P-RNAV în TMA Cluj, obținere validare AACR: Etapa I: cu pista existentă Cluj Napoca Etapa II: cu pista nouă – faza I Cluj Napoca.	REALIZAT ÎN TERMEN.
14	APP Cluj: Coordonare și supervizare documentații LoA, documente administrative: MO, organigramă, fișe post, etc.	în derulare
15	Implementare SID/STAR P-RNAV în TMA București.	REALIZAT ÎN TERMEN.
16	Întocmire documentație aplicare concept P-RNAV pentru zona Cluj Napoca, spațiu aerian existent.	REALIZAT
17	Participare Grup lucru "ATM 2015+".	REALIZAT
18	Participare la studiile privind optimizarea/raționalizarea infrastructurii de radionavigație.	Permanent
19	Întocmire toate Procedurile colaborare DSNA - aeroport.	Aprobate – 3 Transmise pentru aprobare – 3
20	Actualizarea listelor cadru de documente externe (internaționale și naționale).	Permanent
21	Actualizarea listelor cadru de documente interne (MO, proceduri, instrucțiuni, norme...).	Permanent
22	Realizarea pe intranet a unei secțiuni ce va conține documentele de interes operațional ce aparțin unităților APP sau TWR (LoAs, Proceduri de colaborare, instrucțiuni de lucru locale, etc.), precum și documente ROMATSA general aplicabile unităților APP sau TWR (instrucțiuni de lucru, proceduri, etc.). Actualizare permanentă.	În derulare
23	Informări referitoare la intrarea în vigoare a noilor reglementări.	Permanent
24	Informări referitoare la intrarea în vigoare a unor modificări operaționale semnificative, publicate în AIP. Propuneri nivel MBI.	Permanent
25	Întocmire documentație de modificare a certificatului furnizor de trafic aerian CN	Permanent

Nr. crt.	Activitate	Stadiu
	07/2012 și a Expozeului RA ROMATSA.	
26	Supravegherea conformării serviciilor de trafic aerian la cerințele AACR de certificare.	Permanent
27	Amendarea, după caz, a procedurilor ATC la unitățile ATS.	Permanent
28	Coordonare întocmire plan de masuri audit AACR, DSC și monitorizare modului de realizare a planurilor de măsuri în urma auditurilor la unitățile TWR, APP.	Permanent
29	Realizare inspecții operaționale (IO).	REALIZAT
30	Monitorizarea riscurilor aferente activității desfășurate în cadrul unităților ATS TWR și APP.	Permanent
31	Întocmire Rapoarte analiză risc pentru acțiunile cu impact asupra siguranței.	Permanent
32	Participarea la activitățile grupurilor de lucru EUROCONTROL și ICAO.	Permanent
33	Colaborare cu operatori aerieni.	Permanent
34	Perfecționare profesională.	Permanent
35	Participare alte grupuri de lucru pentru proiecte ROMATSA	Permanent
36	Participare TDS modificări BEP	FINALIZAT
37	Analiza operațională REAC-uri	Permanent
38	Amendamente la Letter of Agreement LoA	Permanent
39	Elaborare Concept Single Person Operation (SPO)	REALIZAT
40	Participare la grupul de lucru Remote Tower (WG RVT)	În derulare
41	Analize/verificari/corectare proceduri LVO și analize de risc LVO	Permanent
42	Colaborare elaborare Procedura colaborare cu IGP- lasere, lumini, lampioane-coordonare IGP AACR .	In derulare
43	Actualizare SBP 2013-2017	FINALIZAT
44	Participare ședințe proiect finanțare TEN-T ASM+AGDL	FINALIZAT
45	Verificare /corectare/avizare editii noi Manual Operational	Permanent
46	Participare grup lucru WG Excelis	In derulare
47	Predare curs ATM, curs Aerodromuri in cadrul cursului CTA AB Initio LRCK	Pe perioada derulării cursurilor

B. Managementul pregătirii profesionale și organizarea resurselor CTA

C. Serviciul AIM / MIM

1. Coordonare activități

- Coordonarea, îndrumarea și controlul tuturor activităților specifice domeniului de activitate al serviciului privind informarea aeronautică și informarea meteorologică, în vederea realizării obiectivelor operaționale angajate, pentru anul 2013,
- Pregătirea condițiilor necesare și realizarea transferului administrativ al serviciilor de informare aeronautică de la AACR la ROMATSA, în vederea aplicării HG nr.405/1993,
- Pregătirea în vederea auditurilor Bureau Veritas pe line de QMS, a inspecțiilor din partea AACR și a DSC din cadrul ROMATSA,
- Organizarea și desfășurarea inspecțiilor operaționale interne planificate,
- Coordonarea activităților operaționale ale CNPMNA și Birourilor meteorologice de aerodrom pentru activitățile curente (amendare proceduri, gestionare situații indisponibilități personal, organizare și desfășurare concurs selecție personal meteorologic la DSNA Tg. Mureș)
- Coordonarea acțiunilor necesare punerii în aplicare a planurilor de măsuri rezultate în urma auditurilor și inspecțiilor operaționale în domeniile AIS și MET, precum și cele legate de modificarea certificatului ROMATSA de furnizor SNA acordat de AACR, în vederea preluării AIS de la AACR.
- *(Notă: În urma auditurilor care au avut loc nu a rezultat nici o neconformitate pentru activitățile AIS și MET !)*

2. Expertiza de specialitate

- Asigurarea expertizei de specialitate pentru domeniile AIS și MET la întocmirea specificațiilor și ulterior a derulării contractului privind implementarea sistemului ATM 2015+,
- Darea în folosință a site-ului ROMATSA pentru furnizarea de Self Briefing integrat (PIB + MET + FPL).
- Întocmirea caietelor de sarcini pentru achiziție sistem detecție vânt de forfecare la aeroportul București-Otopeni, precum și a noului sistem de procesare date meteorologice,
- Efectuarea testelor pentru implementarea versiunii ROMAWOS 3.2 pentru sistemele semi-automate de observații meteorologice ROMATSA existente pe aeroporturile din România,
- Elaborarea documentației operaționale necesare extensiei sistemului ROMAWOS la aeroporturile Baia Mare, Satu Mare, Tg. Mureș, pentru creșterea categoriei de exploatare la cat. II ICAO,
- Realizarea rozei vizibilității digitale pentru toate aeroporturile din România,
- Implementarea noilor cerințe ale Anexei 3 ICAO – Amd. 76, care a intrat în vigoare începând cu data de 15 Noiembrie 2013,
- Participarea la elaborarea procedurii de colaborare privind modul de acțiune în cazul contaminării FIR București cu cenușă vulcanică,
- Participarea la acțiunile rezultate din desfășurarea proiectelor SESAR, FAB și Servicii centralizate.
- Analiza și urmărire actualizare proceduri de lucru ARO/Briefing,

- Analiza și urmărirea actualizării procedurilor de coordonare ARO/Briefing și alte unități ATS,
- Urmărirea și suportul actualizării Manualelor Operaționale în uz,
- Actualizarea procedurilor de utilizare Call Centre pentru activitățile de ARO/Briefing de informare aeronautică și informare meteorologică și finalizarea realizării suportului logistic necesar;
- Pregătirea și parcurgerea formalităților de certificare de către AACR a facilității de BriefingBox din EAD,

3. Pregătirea personalului

- Coordonarea întregii activități aferente funcționării Centrului de Pregătire în Meteorologie Aeronautică din cadrul ROMATSA,
- Efectuarea de către experții MET a cursurilor de refresher și promovare pentru personalul MET și evaluarea nivelului lor de competență,
- Efectuarea de către experții AIS și MET a unor cursuri de specialitate în domeniile AIS și MET pentru personalul AIS, ATS și Tehnic în urma solicitărilor primite, precum și evaluarea acestor categorii de personal la finalizarea pregătirii.
- Urmărirea și coordonarea activității de școlarizare/ perfecționare prin cursuri interne și externe a personalului AIS și CITA,
- Elaborarea programelor de pregătire pentru utilizarea echipamentelor noi sau în cazul implementării unor noi versiuni soft cu impact asupra utilizatorului.
- Finalizarea procesului de reconversie a personalului MET în personal CITA, pentru completarea necesarului de personal de informare aeronautică pentru DSNAR Constanța,
- Completarea necesarului de personal MET pentru compartimentul operațional, prin selecția cu personal extern la DSNA Baia Mare,
- Actualizarea dosarelor personale CITA,
- Evaluarea CITA Briefing de la subunitățile unde nu există instructor Briefing autorizat (planificare, adrese, verificare, urmărire),
- Participarea la negocierea contractelor cu furnizorii eterni pentru pregătire la limba engleză pentru controlorii de informare trafic aerian și meteorologii aeronautici,

4. Danube FAB

- Îndeplinirea sarcinilor rezultate din Planul Strategic al Danube FAB, referitor la acțiunile de armonizare în domeniile AIS și MET,
- Organizarea și participarea la întâlnirile de lucru planificate în domeniul operațional, desfășurate prin rotație la București și Sofia,

5. Alte activități

- Urmărirea și îndeplinirea obiectivelor pe linia obiectului de activitate în domeniul AIS al serviciului din LSSIP România.
- Participarea experților din cadrul serviciului la proiecte ale Departamentului Operațional și a altor departamente și servicii din cadrul Ad. Centrale (Plan anual, Plan strategic, e-management),
- Organizarea întâlnirilor de informare cu principalii furnizori ai echipamentelor noi propuse a fi achiziționate în 2013 (Lockheed Martin, Leosphere, IANS, IBL),
- Documentarea propunerilor de investiții, a serviciilor necesare și consumabile specifice serviciului pentru anul 2014.

D. Sistemul Managementului Traficului Aerian (ATM)

SERVICIUL SISTEME ATM				
1.	<p>Coordonarea activităților privind implementarea legăturilor de date sol-aer (DataLink).</p> <p>În 2013 au fost coordonate activitățile legate de implementarea DataLink. Au fost finalizate cerințele operaționale, referatul de necesitate privind serviciile DataLink a fost aprobat, au avut loc discuții cu SITA, este așteptată oferta SITA. Se vor stabili și derula împreună cu partenerii bulgari din FAB liniile de acțiune comune. Achiziția serviciilor Data Link se va realiza în 2014.</p>		Marcel Tabacu Eduard Acujboaei	decembrie 2013
2.	<p>Modernizare aeroportuara. Stabilirea cerintelor tehnico-operationale.</p> <p>Serviciul Dezvoltare ATM participa la identificarea si definirea cerintelor tehnico-operationale pentru viitoarele turnuri de control Cluj-Napoca și Băneasa (studiul de fezabilitate a fost revizuit), precum si pentru Aeroportul Brasov.</p>		Marcel Tabacu	decembrie 2013
3.	<p>Participarea la testarea corecțiilor software sistem SELEX.</p> <p>In cadrul sesiunii de teste (în desfășurare la începutul anului 2013) s-a verificat rezolvarea observațiilor formulate de către echipa de testare ROMATSA (regresii, probleme nerezolvate până acum). Activitatea a fost finalizată.</p>		Andreea Strat	mai 2013

4.	<p>Coordonarea implementării sistemului A-SMGCS la TWR Otopeni.</p> <p>Au fost puse în funcție radarele primare (ianuarie 2013). În cursul aceleiași luni echipamentele MLAT au intrat în teste. În primăvara anului 2013 s-au făcut setări, reglaje și au fost puse în funcție interfețele sistemului. În cursul anului 2013 s-a executat integrarea software și instruirea controlorilor de trafic. Sistemul va intra în operare în oct.2014. Cerințele privind interfațarea sistemului ASMGCS cu sistemul ATM existent au fost transmise firmei SELEX, care a elaborat oferta tehnică și cea comercială.</p>		Mihai Braniște	decembrie 2013
5.	<p>Participarea la implementarea supravegherii Mod S.</p> <p>A fost declarat FIR București ca spațiu Mode S, în coordonare cu EUROCONTROL (feb.2013), cu informarea CD, MT și AACR.</p>		Andreea Strat	iunie 2013
6.	<p>Managementul codurilor SSR</p> <p>Aceasta este o activitate curentă. Se monitorizează utilizarea codurilor SSR, fiind raportate la EUROCONTROL problemele constatate (coduri insuficiente, coduri care trebuie schimbate în FIR București deoarece ATSU din amonte nu au schimbat codurile conform CAL, conflicte de coduri SSR)</p> <p>EUROCONTROL a efectuat un audit privind codurile SSR în luna oct. 2013, în cadrul vizitei efectuate la sediul ROMATSA.</p>		Andreea Strat	Activitate curentă
7.	<p>Implementare CR 2 în amplasamentul Balotești</p> <p>Etapa a doua a proiectului CR2 este în curs de desfășurare, echiparea sălii CR2-APP de la Otopeni fiind în curs de realizare. Cablarea a fost realizată, echipamentele au fost achiziționate și urmează a fi instalate</p>		Mihai Braniște Marcel Tabacu	decembrie 2013
8.	<p>Implementarea unui sistem de înregistrare a imaginii CWP, sincronizate cu sistemul audio</p> <p>Începând din luna august 2012, serviciul SATM a făcut propuneri privind achiziția unui sistem de înregistrare a ecranelor radar de la pozițiile de lucru ale controlorilor de trafic aerian. Pentru documentare au fost efectuate</p>		Andreea Strat	iunie 2013

	<p>sedinte de demonstratii ale diversilor producatori, iar in luna ianuarie 2013 serviciul SATM a formulat cerințele operaționale și le-a transmis la Direcția Tehnică.</p> <p>Derularea acestui proiect a fost oprita printr-o Hotarare CD, avand in vedere ca functiile respective vor fi implementate in viitorul sistem ATM2015+.</p>			
9.	<p>Reamenajare sala Cota 0</p> <p>Serviciul SATM este implicat în realizarea acestui proiect, care va continua și în 2014. SATM a participat activ la toate întâlnirile. A fost revizuit proiectul de console, se analizeaza amenajarea sălii TDS în locul simulatorului (vioara).</p>		Andreea Strat	Decembrie 2013
10.	<p>Revizuirea Planului general de acțiune în situații speciale.</p> <p>O nouă ediție a Planului a fost elaborată pe o structură complet revizuită, care reflectă modificările majore (ex: mutarea AIS)</p>		Marcel Tabacu	Decembrie 2013
11.	<p>Coordonarea elaborării documentului LSSIP România.</p> <p>Documentul a fost elaborat pe parcursul anului 2013 si este in curs de finalizare.</p>		Virginia Coman	decembrie 2013
12.	<p>Studii și analize privind implementarea ADS-B.</p> <p>Împreună cu serviciul SIS SNA se monitorizează recepția datelor ADS-B de la aeronavele echipate corespunzător care evoluează în FIR București. Au fost efectuate înregistrări cu receptorul ADS-B, acestea comparate cu cele de la radarele Raytheon. Activitatea continuă.</p>		Eduard Acujboaei	decembrie 2013
13.	<p>Participare la elaborarea PLANULUI DE AFACERI STRATEGIC</p> <p>Serviciul SATM participă la corelarea obiectivelor LSSIP cu obiectivele definite în Planul de Afaceri Strategic și la analiza impactului și stadiului de implementare a prevederilor Regulamentelor Europene.</p>		Virginia Coman	decembrie 2013
14.	<p>Pregătirea documentelor și amendamentelor acestora pentru introducerea în sistemul NIDS.</p> <p>Activitate curentă. S-au colectat de la</p>		Ioana Cucu	decembrie 2013

	serviciile responsabile documentele ce se introduc în sistemul NIDS sau amendamentele acestora, s-au convertit în formatul acceptat de sistem și s-au transmis Direcției Tehnice pentru a fi încărcate pe servere, conform procedurii stabilite.			
15.	<p>Coordonarea revizuirii documentului DANUBE FAB ConOps la nivel ROMATSA</p> <p>In cadrul procesului de revizuire desfășurat în nov.2013 s-a stabilit că această revizuire a documentului DANUBE FAB ConOps va avea loc o dată pe an. Au fost elaborate doc.: "ConOps Maintenance Procedure 1.0" (semnat) și "DANUBE FAB ConOps 3.0 " (în curs de semnare)</p>		Andreea Strat	decembrie 2013
16.	<p>Participarea la derularea Programului de Dezvoltare și implementare a Noului Sistem ATM ROMATSA 2015+.</p> <p>Expertii serviciul SATM au participat la formularea răspunsurilor pentru cererile de clarificare transmise de către ofertanți și au fost implicați în continuare în analiza ofertelor. După semnarea contractului cu INDRA au participat la activitățile de revizuire a doc., validare prototip (FAT). Activitățile vor continua și în 2014, calendarul de implementare fiind foarte strâns.</p>		Mihai Braniște Eduard Acujboaei Andreea Strat Virginia Coman	Decembrie 2013
17.	<p>Analiza și avizarea documentațiilor privind obiective de investiții ROMATSA cu impact operațional</p> <p>În anul 2013 experții serviciului SATM au analizat și avizat documentații (teme de proiectare, studii de fezabilitate și fezabilitate, proiecte de execuție, etc.) privind obiectivele de investiții cu impact operațional (sisteme de comunicații și supraveghere, mijloace de navigație, amenajarea sălilor operaționale, etc.). Au fost analizate și s-au făcut referate de opoziție pt. aprox. 2-3 doc. lunar, destinate CTE.</p>		Mihai Braniște Marcel Tabacu Andreea Strat Eduard Acujboaei	decembrie 2013
18.	<p>Menținerea evidenței implementării măsurilor din domeniul operațional stabilite în urma inspecțiilor și auditurilor.</p> <p>Activitate curentă. Tabelele respective sunt permanent actualizate cu concursul celorlalte servicii din Departamentul Operațional.</p>		Ioana Cucu	decembrie 2013

19.	<p>Analiza din punct de vedere operațional a proiectelor de reglementări CE.</p> <p>Aceasta este o activitate curentă. In cadrul acestei activități, sunt studiate o serie de proiecte de regulamente CE și formulate puncte de vedere care vor fi transmise în cadrul proceselor de consultare. In cadrul consultarilor initiate de MT/AACR, SATM a efectuat analize si a elaborat puncte de vedere privind reglementarile respective.</p>		Virginia Coman	decembrie 2013
20.	<p>Baza de date aeronave</p> <p>Activitate curentă: actualizarea regulată a bazei de date aeronave a sistemului SELEX faza 2, verificarea și completarea bazei de date aeronave a sistemului SELEX faza 4. Au fost sustinute cursuri de caracteristici și performanțe aeronave în cadrul cursurilor de autorizare/conversie/pregatire recurenta a personalului operational ROMATSA. S-a demarat sub forma de proiect în lucru Manualul de Aerodinamica și Aeronave, destinat personalului operational ROMATSA Ultima actualizare – nov.2013</p>		Marcel Tabacu	decembrie 2013
21.	<p>Actualizarea bazelor de date ale sistemului ATM</p> <p>Activitate curentă care a înregistrat și în 2013 modificări complexe: actualizarea periodică bazata pe Ciclul AIRAC a geografiei FDPS Faza 2 și actualizarea geografiei FDPS Faza 4. Pentru aceste activități este dezvoltata o interfața software pentru încărcarea datelor provenite din sursa de date Jeppesen, verificarea si validarea modificărilor si generarea cererilor de modificare in mod semi-automat. A fost pusa in lucru si partial finalizata geografia viitorului TMA Cluj.</p>		Eduard Acujboaei	decembrie 2013
22.	<p>Implementare sistem AMAN</p> <p>Serviciul SATM a participat la intalnirile privind realizarea acestui proiect.</p>		Eduard Acujboaei	decembrie 2013
23.	<p>Implementare Remote Tower</p> <p>Serviciul SATM este implicat activ în realizarea acestui proiect. SATM a participat la elaborarea Conceptului Operațional (finalizat) și a Conceptului Tehnic (în faza draft final).</p>		Andreea Strat Virginia Coman	decembrie 2013
24.	<p>Implementare CDM</p>		Eduard	decembrie

	Serviciul SATM este implicat în realizarea acestui proiect aflat în faza de organizare		Acujboaei Andreea Strat	2013
25.	Implementare proceduri de apropiere APV bazate pe tehnologia EGNOS Serviciul SATM este implicat în realizarea acestui proiect aflat în faza de organizare		Andreea Strat	decembrie 2013
26.	eManagement Serviciul SATM este implicat în realizarea acestui proiect. În 2013 au fost testate componentele Portal și ECM. Proiectul va continua și în 2014.		Andreea Strat	decembrie 2013
27.	Centralized Services (CS) Serviciul SATM este reprezentat în grupul de lucru ROMATSA care analizează CS, impactul asupra ROMATSA, precum și participarea ROMATSA în definirea conceptelor operaționale/implementarea CS. Activitatea va continua și în 2014.		Eduard Acujboaei Andreea Strat	decembrie 2013
28.	Implementarea Free Route Airspace (FRA) Serviciul SATM a fost implicat în implementarea Conceptului Operațional FRA și a participat la realizarea seturilor de date destinate testării în cadrul NMOC, precum și la sesiunile de prevalidare realizate în cadrul NMOC. Activitatea a fost finalizată în noiembrie 2013, odată cu activarea FRA pe timp de noapte.		Andreea Strat	Noiembrie 2013
29.	Implementare versiune nouă PASACT 3.0 SATM a participat alături de SMR și SSSNA la activitățile de testare a noii versiuni PASACT ce implementează noul format FPL2012 și prevederile HG912/2010 (autorizarea zborurilor în spațiul aerian național).		Mihai Branîște Andreea Strat	Octombrie 2013

E. Colaborare Civil-Militară (CCM)

În domeniul coordonării civil-militare, în anul 2013, s-au întreprins următoarele activități:

1. Finalizarea Procedurilor de coordonare civil-militară a zborurilor, ediția 5.0, prin integrarea a 12 proceduri de coordonare, generale și locale, actuale.
2. Organizarea convocării anuale privind colaborarea civil-militară în domeniul ATM, la DSNA Tg. Mureș, 29-30.05.2013, cu participarea SMFA, AACR, MAI, SRI, SMFN, DIM, Secția Survoluri/SMG, Aeroclubul României.

3. Coordonarea elaborării protocoalelor specifice exercițiilor militare de zbor complexe:
 - Atlas Rage, 06-25.03.2013
 - Anvil Rage, 15.05-15.06.2013
 - Carpathian Spring, 12/29.04.2013
 - București Air Show 2013
 - Air Solution 2013, 28-30.05.2013
 - Thracian Star (23-25.07.2013)
 - Ziua Marinei Române (13-15.08.2013)
 - Chameleon Exercise (07-13.09.2013)
 - Ramstein Guard (07-11.10.2013)
 - Parada aeriană cu prilejul Zilei Naționale a României (28.11-01.12.2013)
 4. Revederea protocolului pentru dislocarea avioanelor de luptă de la Fetești la Mihail Kogălniceanu (coordonare zboruri OAT cu APP Constanța și TWR Constanța)
 5. Participare la finalizarea Conceptului operațional și tehnic TMA Cluj și adaptarea corespunzătoare a procedurilor de coordonare GAT-OAT
 6. Participarea la activități de reorganizare a spațiului aerian (ex. pentru lansarea rachetelor antigrindină, rute ATS noi sau modificate, LRR modificate)
 7. Reprezentarea ROMATSA în grupuri de lucru comune cu AACR, SMFA și alte structuri pentru elaborarea unor noi reglementări aeronautice (ex. Ordinul comun pentru aplicarea art. 11³ alin. (2) din Codul aerian civil, utilizarea UAV) sau clarificarea solicitărilor unor alte instituții (ex. SRI - zboruri speciale, deturnare aeronave)
- Reprezentarea ROMATSA în activități internaționale (Servicii Centralizate, AFUAS, 26.06.2013).

Au fost sprijinite concret implementarea Local And sub-Regional Airspace management system-LARA, relațiile ROMATSA-SMFA în domeniul tehnic, precum și îmbunătățirea colaborării civil-militare prin operaționalizarea CR-2 colocat cu Centrul de Operații Aeriene/SMFA.

F. Activitatea de coordonare a operațiunilor de căutare și salvare

Centrul de coordonare SAR – ROMATSA a planificat și desfășurat „Exercițiul de căutare – salvare SAR-2013”, eveniment prevăzut în Planul activităților Comitetului Național pentru Situații de Urgență pentru anul 2013. La exercițiu, care a avut loc în data de 22 mai 2013, au participat toate instituțiile cu responsabilități prevăzute în Regulamentul pentru gestionarea situațiilor de urgență generate de producerea unor accidente de aviație civilă, iar desfășurarea de forțe a fost impresionantă: câte 2 elicoptere din partea SMFA și IGAv al MAI, 10 ambulanțe diferite și un spital mobil, 19 autospeciale pompieri și descarcerare, 185 personal SAR de specialități diferite și 84 pentru activități suport.

În cadrul asistenței la locul exercițiului, s-au regăsit și participanții la Conferința internațională SAR, desfășurată sub egida ECAC și organizată de către ROMATSA în intervalul 21 – 23 mai a.c. la București.

Tot în anul 2013, Centrul de coordonare SAR – ROMATSA a desfășurat următoarele activități:

1. Organizarea și desfășurarea cursului de inițiere pentru coordonatorii de misiuni SAR cu 6 CTA și 4 CTAl;
2. Organizarea și desfășurarea exercițiului de comunicații SAR pe trim. III și IV 2013;
3. Încheierea Protocolului de colaborare pe domeniul SAR dintre ROMATSA și Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației civile – CIAS;
4. Elaborarea și transmiterea ediției a 3-a a Listei comunicațiilor SAR către principalii utilizatori din sistem.

5. Inițierea demersurilor și obținerea unei baze de date (incomplete însă din punct de vedere SAR) cu avioanele ușoare înregistrate în România. După obținerea celorlalte informații necesare se va proceda la introducerea datelor în bazele de date SAR.

G. Documente Clasificate și Protecția Civilă

În anul 2013 în cadrul Compartimentului Documente Clasificate și Protecție Civilă pe lângă sarcinile administrative uzuale ce revin acestui compartiment s-au desfășurat și următoarele activități specifice conforme cu atribuțiunile cuprinse în fișa compartimentului după cum urmează:

1. A fost întocmit și aprobat planul de pregătire nr.1432/23.01.2013, a responsabililor cu protecția informațiilor clasificate, situații de urgență și MLM din cadrul subunităților R.A.ROMATSA.
2. În perioada 28-29 mai 2013 a fost organizată la sediul Administrației Centrale sesiunea de pregătire anuală a responsabililor cu protecția informațiilor clasificate, situații de urgență și MLM în conformitate cu Planul activităților de protecție a informațiilor clasificate, situații de urgență și M.L.M. nr.1432/23.01.2013.
3. În conformitate cu legislația în vigoare au fost înaintate către O.R.N.I.S.S. documentele necesare verificărilor pe linie de securitate a unui număr de 89 de angajați personal de management, operațional și tehnic din cadrul R.A. ROMATSA care vor avea acces în unitățile militare ale SMFA conform protocolului privind CR-2.
4. În baza aprobarilor ORNISS au fost emise 89 de autorizații de acces la informații clasificate naționale secret de stat 87 pentru nivel "strict secret" și 2 autorizații nivel "secret".
5. A fost emis un certificat de securitate tip A nivel NATO -SECRET necesar accesului în spații destinate CR-2
6. A fost emis un certificat de securitate tip B nivel NATO -SECRET necesar accesului în sediul NATO HQ- Bruxelles pentru întâlnirea BANM.
7. A fost întocmită și transmisă către S.M.F.A. lista cuprinzând personalul de management, operațional și tehnic ce necesită acces în spațiile destinate CR – 2 .
8. Au fost întocmite listele cu funcții din cadrul R.A.ROMATSA care au acces la informații clasificate secret și strict secret și înaintate Oficiului Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat și Serviciului Român de Informații.
9. A fost actualizată lista cu funcțiile din cadrul R.A.ROMATSA care au acces la informații clasificate secret de serviciu.
10. A fost actualizată lista cu persoanele din cadrul R.A.ROMATSA care au acces la informații secret de serviciu.
11. A fost asigurată participarea la programul de pregătire organizat de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii pentru domeniul informațiilor clasificate naționale, NATO și UE.
12. Comunicare de materiale tuturor subunităților de documente cu specific de situații de urgență cu referire la măsuri minime de protecție a populației în caz de cutremur, inundatii, incendii, accidente chimice și biologice, atac cu arme convenționale sau nucleare ,găsire de muniție neexplodată.
13. A fost actualizat Planul de Protecție Civilă pentru CDZ Bucuresti.
14. A fost coordonată împreună cu responsabilul D.R. București activitatea de dotare a adăpostului CDZ Bucuresti cu materiale necesare situațiilor de urgență .
15. A fost asigurată participarea la instructajele periodice lunare organizate de către Inspectoratul pentru Situații de Urgență al sectorului 1 București.
16. A fost întocmită fișa postului cadru a responsabililor cu situații de urgență de la subunitățile regiei și comunicarea acesteia pentru conformare.
17. Au fost întocmită tematica de pregătire pentru situații de urgență .

18. A fost întocmită Structura procesului de instruire a salariaților ROMATSA în domeniul situațiilor de urgență în conformitate cu O.M.A.I. 712/2005
19. Au fost întocmite documentele privind evaluarea conformării secțiunilor 14 și 16 privind pregătirea pentru situații de urgență a personalului R.A.ROMATSA
20. Coordonarea la nivelul subunităților a activităților de documente clasificate, situații de urgență și MLM.

3.2. ACTIVITATEA TEHNICĂ

În conformitate cu domeniul de activitate atribuit, s-au desfășurat în anul 2013 următoarele activități:

În cadrul serviciului PNA/CNS

1. Activități cu caracter permanent

- Organizarea activității de exploatare, întreținere și reparații curente la echipamentele și sistemele PNA (COM, NAV, SUR) și Meteo, coordonarea planificării și avizarea activităților periodice de întreținere (profilactică). Întocmirea și menținerea la zi a unei baze de date privind situația mijloacelor PNA/CNS de la toate subunitățile RA ROMATSA.
- Menținerea unui nivel de competență corespunzător al resursei umane din cadrul Direcției Tehnice prin aplicarea Planului de pregătire profesională internă și externă, anexă la C.C.M. în vigoare.
- Asigurarea colaborării cu ANCOM (Agenția Națională de Comunicații) pentru depunerea de cereri de autorizare frecvențe pentru echipamentele noi instalate, precum și de prelungire licențe și autorizații existente.
- Asigurarea colaborării cu AACR pentru următoarele activități:
 - Verificarea din zbor a mijloacelor și analiza rezultatelor
 - Gestionarea frecvențelor radio în spectrul alocat și asignarea de noi frecvențe ILS, VOR, DME, NDB și COM-VHF.
 - Analiza cererilor de avize pentru noi construcții în zonele cu servituți aeronautice în scopul protecției zonelor critice și sensibile aferente echipamentelor PNA/CNS și evitarea perturbării acestor mijloace.
 - Urmărirea desfășurării și participarea la examenele de licență.
 - Avizare proiecte, autorizare specificații tehnice pentru echipamentele noi.
- Asigurarea suportului tehnic privind dezvoltarea R.A. ROMATSA prin:
 - Studiarea noutăților tehnice apărute în domeniul CNS-ATM, și propunerea utilizării acestora în R.A. ROMATSA în scopul îmbunătățirii activității.
 - Propunerea de lucrări de investiție în părțile care privesc întreținerea și repararea mijloacelor PNA/CNS și dezvoltarea infrastructurii existente pe domeniile SUR/NAV/COM/MET.
 - Asigurarea suportului tehnic la contractarea mijloacelor PNA/CNS, urmărirea din punct de vedere tehnic a derulării contractelor și participarea la lucrările de instalare, punere în funcțiune și autorizare.
- Menținerea unui nivel de siguranță, calitate și mediu corespunzător în cadrul Direcției Tehnice și în subunitățile ROMATSA prin:
 - Instruirea periodică a personalului cu privire la MMS.
 - Realizarea inspecțiilor tehnice de siguranță conform planificării anuale.

2. Activități specifice anului 2013 / obiective finalizate:

- a) Din cele 114 dosare de reautorizare sisteme legacy care au fost depuse la AACR în 2011, 100 de sisteme au fost deja reautorizate. În această perioadă au fost efectuate completările și modificările finale solicitate de către AACR. În prezent restul dosarelor de reautorizare sunt în curs de analiză la AACR.
- b) Participarea la grupul de lucru NSG, PBN România și PBN ICAO în domeniul infrastructurii NAV, unde au fost prezentate situația actuală și viitoarele dezvoltări în domeniul navigației cu ajutorul mijloacelor convenționale și a sateliților.
- c) Participarea la comisia de implementare în România a Rezoluției AG ICAO 37 -11 privind utilizarea semnalului EGNOS (Grupul de lucru pentru implementarea procedurilor de apropiere APV bazate pe tehnologia EGNOS).
- d) Participarea la grupurile de lucru interne și multinaționale în scopul definirii/ redefinirii obiectivelor din domeniile de activitate atribuite pe probleme R.A.ROMATSA: LSSIP și FAB.
- e) Au fost depuse la ANCOM (Agenția Națională de Comunicații) cereri de autorizare frecvențe pentru echipamentele noi instalate, precum și de prelungire licențe și autorizații existente.
- f) Au fost actualizate o serie de manuale tehnice ale unităților, ca urmare a instalării de echipamente noi și modernizări și s-au transmis copii controlate la AACR.
- g) S-au continuat activitățile prevăzute în programul de implementare FAB DANUBE.
- h) S-au analizat cereri de avize pentru noi construcții în zonele cu servituți aeronautice în scopul protecției zonelor critice și sensibile aferente echipamentelor PNA/CNS și evitarea perturbării acestor mijloace.
- i) S-au continuat activitățile de instalare a echipamentelor în locația CR2.
- j) Participare la grupul de lucru RVT – Remote Virtual Tower în vederea realizării Conceptului Tehnic.
- k) Participare la grupul de lucru TWR Cluj în vederea realizării temei de proiectare.

Domeniul Comunicații (COM):

Au fost finalizate specificatiile tehnice pentru achiziția comună a sistemelor VCS pentru centrele ATC din DANUBE FAB, a fost publicat anunțul pe site-ul DANUBE FAB și a fost analizată conformarea cu cerințele de calificare pentru potențialii furnizori. În urma acestei analize a fost finalizată de către BULATSA documentația pentru achiziție și la finele lui decembrie 2013 a fost transmisă celor trei candidați pentru licitația restransă.

Au fost finalizate activitățile pentru echiparea CR2 la Balotesti și continuată extensia CR2 pentru APP București la Aeroportul Otopeni, în baza contractului încheiat în prima parte a lui 2013 și care acum este pe cale a fi finalizat.

A fost încheiat contractul pentru furnizarea a trei sisteme ATIS pentru Sibiu, Tirgu Mures și Constanta, precum și upgrade la Timișoara.

În urma căderii testelor de fabrică (FAT), desfășurate în iulie și reluate în septembrie, a fost reziliat contractul cu SITA pentru upgrade Sistem D-ATIS/DCL. S-a obținut aprobarea Consiliului Director pentru achiziția separată a sistemului ATIS Voce (de la MicroStep) și achiziția de la SITA doar a părții de sistem care va asigura transmiterea mesajelor ATIS și a celor DCL către rețeaua ACARS. Au fost elaborate caietele de sarcini pentru sistemele separate.

Au fost finalizate și depuse la AACR dosarele tehnice pentru autorizarea COM Rută Bacău, Arad și Cluj, precum și COM TWR Suceava, Tulcea, Constanța, Iași, Cluj, Băneasa, Arad, Sibiu, Timișoara, Otopeni, Satu Mare, Baia Mare, Târgu Mureș, Oradea și Bacău, DR București CE/CR Timișoara, CE/CR Craiova, CE/CR Thomson și CR Buciumeni. Au fost permise din partea AACR autorizațiile pentru 11 sisteme.

S-a întocmit documentația tehnică pentru transferul activității AIS de la AACR la R.A.ROMATSA.

A fost verificată conformarea cu cerințele regulamentului CE 522/2004 depus dosarul tehnic de autorizare al sistemului EAD modificat cu opțiunea Briefing Facility Box și transfer BIA de la AACR la ROMATSA.

A fost desfășurată activitatea de raportare lunară la AMC (ATS Messaging Management Centre) Eurocontrol de către CCC (Cooperating COM Centre) Operator pentru România în conformitate cu documentațiile EUROCONTROL în vigoare.

S-au depus documentele în vederea autorizării și a fost primită autorizarea din partea AACR pentru sistemele de înregistrare de tip NICE Inform pentru CDZ Arad, CDZ Constanța, DSNA Tulcea și DSNA Tmișoara. A fost instalat sistemul de înregistrare analogic NICE Inform din cadrul CR2 extensia pentru APP la Aeroportul Otopeni.

Domeniul Navigație (NAV)

S-au elaborat documentațiile pentru instalarea unor echipamente de aterizare ILS/ DME noi la aeroporturile de la Iași, Suceava, Timisoara și Otopeni.

S-a finalizat proiectul de instalare sistem ILS/ DME la Aeroportul Constanța și urmează a se instala în anul 2014.

S-au efectuat lucrările pentru instalarea echipamentului de aterizare ILS/DME la Aeroportul Cluj pentru pista nouă RWY 25 și acesta a fost autorizat și pus în funcțiune operațională.

Au fost efectuate lucrările de acceptare pe locație (SAT) și omologare din zbor pentru noile sisteme DME Bacău și Iași. Sistemele sunt puse în funcțiune în test.

Au fost demarate operațiunile de autorizare de către AACR a acestor sisteme.

A fost instalat noul sistem DVOR/DME Târgu Jiu.

Au fost efectuate lucrările de acceptare pe locație (SAT) și omologare din zbor pentru sistemul DVOR/DME Târgu Jiu (împreună cu reprezentantul SELEX SI).

Au fost demarate operațiunile de autorizare de către AACR a acestui sistem.

Au fost efectuate 2 cursuri de pregătire fără scoatere din producție pentru sistemul SELEX DME 1119A la Bacău (10 cursanți de la DSNA Bacău și D.R. București Secția rută Bacău) și Iași (9 cursanți de la DSNA Iași).

A fost efectuat un curs de pregătire fără scoatere din producție pentru sistemul SELEX DVOR 1150A/DME1119A la Târgu Jiu (2 cursanți).

A fost efectuat un curs de școlarizare pentru personalul tehnic, pentru sistemele VOR/DME (13 cursanți) la DSNA Craiova.

S-au efectuat activități de site survey pentru a verifica posibilitatea de instalare a unui sistem DVOR/DME la Iași.

S-au efectuat activități de site survey pentru a verifica posibilitatea de instalare a unui sistem NDB la Iași pentru noua pistă. Au fost verificate mai multe locații atât pentru instalarea unui sistem OM (îndepărat) cât și pentru instalarea unui sistem IM (apropiat).

Pentru eliminarea oscilațiilor sistemului DVOR/DME Suceava s-au efectuat următoarele activități (de către personalul ROMATSA AC în colaborare cu personalul D.R. București – Secția Bacău și DSNA Suceava):

- s-au efectuat reglaje sistem antenă DVOR/DME Suceava;
- s-au efectuat activități de monitorizare frecvență de către ROMATSA și în colaborare cu personalul ANCOM Iași;
- s-au efectuat activități de site survey atât de personalul ROMATSA cât și în colaborare cu personalul SELEX SI.

S-a efectuat activitatea de SAT pentru sistemul DVOR/DME Galați.

S-a efectuat activitatea de site survey (împreună cu reprezentantul SELEX SI) pentru sistemele DVOR/DME Bacău și Galați.

A fost semnat contractul de achiziție pentru sistemele DVOR/DME Bacău/Galați

S-a demarat acțiunea pentru sistemele DVOR/DME Arad, Satu Mare.

S-a efectuat activitatea de SAT pentru sistemul DVOR/DME Galați.

Au fost efectuate inspecții tehnice de specialitate pentru sistemele DVOR Bacău, și Suceava.

A fost efectuat un curs de școlarizare pentru personalul tehnic la sistemele NDB NAUTEL.

A fost inițiat procesul de achiziție de servicii de consultanță pentru publicarea primei proceduri APV în România, bazată pe SBAS. Finanțarea proiectului se face împreună cu GSA - Agenția Europeană GNSS.

A fost instalată la CDZ București o stație de monitorizare a sistemului EGNOS. Stația a fost pusă la dispoziție de Comisia Europeană prin Pildo Labs LTD.

Domeniul Supraveghere (SUR):

S-a efectuat FAT la producător și s-a instalat sistemul WAM ROMATSA în TMA Cluj, extins cu 6 noi stații de sol.

S-a verificat îndeplinirea cerințelor tehnice din documentația INDRA pentru noul sistem ATM 2015+ conform procedurii interne de verificare și validare a livrabililor de proiect ed. 1.0/30.10.2013.

S-au realizat studii de fezabilitate pentru reamenajarea sălii Cota 0 și extinderea sălii tehnica din CDZ București pentru instalarea noului sistem ATM 2015+.

S-au finalizat activitățile aferente programelor TEN-T și de asistență tehnică pentru modernizarea supravegherii încheiat cu firma Exelis.

Finalizarea activităților de scoatere din funcție a sistemului PAR RP-4G de la Cluj Napoca.

Finalizarea activităților de achiziție sistem UPS asociat sistemului radar Feleac de la Cluj Napoca

Finalizarea activităților pentru înlocuirea receptoarelor GPS asociate sistemelor radar de la Cluj, Arad și Giarmata și demararea activităților pentru Kogălniceanu și Ovidiu.

Conform planificării, s-au măsurat parametrii senzorilor radar MSSR – Alenia din cadrul R.A. ROMATSA cu echipamentul SASS-S și s-au realizat analize SASS-C.

S-au efectuat cursuri de pregătire radar, WAM, Mode-S, DPS cu personal CTA, în vederea prelungirii / obținerii licențelor, inclusiv cu personal tehnic în luna noiembrie 2013.

În cadrul Serviciului Sisteme IT

1. Activități cu caracter permanent

- Crearea unui cadru organizatoric adecvat la nivelul întregii ROMATSA care să permită implementarea unei politici de securitate;
- Consolidarea infrastructurii Rețelei Administrative R.A. ROMATSA;
- Dezvoltarea aplicațiilor de uz general în rețeaua administrativă pentru creșterea eficienței în toate compartimentele de activitate ROMATSA.
- Dezvoltarea relațiilor de colaborare în domeniul rețelelor IP private cu vecinii;
- Continuarea și întărirea colaborării cu EUROCAE și EUROCONTROL în domeniul standardizării și implementării tehnologiei IP și VoIP în domeniul operațional.
- Dezvoltarea și întreținerea sistemelor Simulator ATC, NIDS, ROMAWOS, FLIGHT PLAN, INTRANET.
- Definirea unui program coerent și centralizat de dezvoltare a parcului de tehnică de calcul pentru toate subunitățile care să stea la baza planului de investiții anual în domeniul IT.
- Administrare și întreținere echipamente de rețea și tehnică de calcul.
- Școlarizarea personalului de administrare din București și din teritoriu.
- Coordonarea centralizată a activităților de administrare și evidență mijloace de calcul.
- Relații cu furnizorii de servicii de comunicații.

- Relații cu furnizorii de servicii de service și consultanță.

2. Activități specifice anului 2012 / obiective finalizate:

- Executie si punere in functiune:
 - Înlocuirea switch-urilor CISCO 3550 și 3560 (vechi) din toate amplasamentele APP/ TWR și CDZ București
 - Instalare router-e noi în 23 de amplasamente DVOR/ DME/ NDB
 - Up-grade router-e STCR pentru integrarea CR2 în system
 - Up-grade sistem de monitorizare SOLARWINDS pentru NetAdmin
 - Sistem antispam
 - Sistem wireless la CDZ București
 - Înlocuire servere de comunicații (WEB)i din AC (echipamente din 1998)
 - Servicii de comunicații pe suport STS pentru rețeaua operațională
 - Servere NIDS pentru CR2
 - Extindere retea STCR pentru CR2 la Otopeni si Balotesti

Investiții

- Organizarea și derularea activităților de achiziție servicii de proiectare, lucrări de construcții montaj și de produse (dotări independente) din „Lista cheltuielilor de capital pentru investiții pe anul 2013” și „Programul anual lucrări reparații 2013” – aprobată;
- Urmărirea derulării și finalizarea contractelor cu furnizorii din țară și străinătate pentru obiectivele de investiții; asigură membrii în comisiile de evaluare pentru procedurile de achiziție aferente obiectivelor de investiții;
- Activități de predare de amplasamente pentru lucrările de construcții montaj, precum și inspectarea obiectivelor de investiții în vederea urmăririi și coordonării realizării lucrărilor conform proiectelor aprobate;
- Organizarea și realizarea recepției obiectivelor de investiții la finalizarea lor;
- Organizarea și derularea activității de CTE - ROMATSA R.A.;
- Supunerea spre avizare a temelor de proiectare, proiectelor și documentelor de achiziție aferente obiectivelor de investiții;
- Analiza propunerilor de reparații ale subunităților ROMATSA;
- Acțiuni în vederea asigurării și menținerii funcționalității clădirilor și construcțiilor speciale și a instalațiilor aferente, împreună cu personalul de specialitate din subunități;
- Coordonare și participare la elaborarea planului anual de reparații la clădirile, instalațiile și utilitățile aferente acestora din patrimoniul ROMATSA / închiriate/ concesionate;
- Propunerea volumului de resurse necesare realizării planului anual de reparații la clădirile, instalațiile și utilitățile aferente acestora din patrimoniul ROMATSA / închiriate/ concesionate;
- Urmărirea derulării lucrărilor conform termenelor din graficele de execuție, anexă la contractele cu Antreprenorul General, subantreprenori și alte contracte, aplicarea prevederilor clauzelor contractuale (penalități, daune și altele) în cazul nerespectării acestor termene;
- Verificarea execuției corecte a lucrărilor de reparații la nivelul subunităților prin reprezentant din cadrul serviciului investiții;

Logistică

- Activitatea de aprovizionare și import-export a echipamentelor, materialelor și serviciilor necesare ROMATSA R.A.;
- Participarea la elaborarea programului anual de achiziții atât pentru produsele și serviciile din țară cât și pentru cele din import, în conformitate cu necesarul întocmit de serviciile din Administrația Centrală ROMATSA și subunitățile din teritoriu;
- Efectuarea de achiziții pentru produse și servicii cuprinse în Programul de Achiziții aprobat pentru anul 2013, cu respectarea legislației și a reglementarilor interne în vigoare;
- Ținerea evidențelor livrărilor și urmărirea derulării și finalizării contractelor încheiate cu furnizorii din țară și din străinătate;
- Efectuarea, împreună cu serviciile de specialitate, a recepției materialelor, componentelor, pieselor de schimb și echipamentelor achiziționate din țară și din import;
- Participarea în comisiile de evaluare a ofertelor precum și la negocierea contractelor pentru care Serviciul LOG nu a fost compartiment inițiator;
- Urmărirea derulării contractelor de service în garanție pentru echipamentele achiziționate, împreună cu utilizatorul;
- Trimiterea la furnizorii interni sau externi a echipamentelor defecte în perioada de garanție și post garanție;
- Asigurarea formalităților vamale pentru bunurile expediate și importate;
- Centralizarea și transmiterea periodic către Institutul Național de Statistică a declarației intrastat.

3.3. ACTIVITATEA DE DEZVOLTARE

A. Coordonare Programe

Realizările anului 2013 se concretizează prin următoarele activități:

- a) elaborarea **Planului de Afaceri Strategic (SBP) 2013-2017 al ROMATSA RA ed.6.0**, în conformitate cu viziunea, misiunea și obiectivele strategice asumate de managementul ROMATSA RA, monitorizarea și raportarea semestrială a stadiului de evoluție; realizarea ediției 6.1 cu modificările AIS în vederea completării certificării ROMATSA ;
- b) elaborarea **Planului de Afaceri Anual (ABP) 2013** ed.7.0 în conformitate cu strategia ROMATSA, monitorizarea derulării și raportarea semestrială a stadiului de evoluție a acestuia; corelarea Planului de Afaceri Anual cu Planul de investiții; realizarea ediției 7.1 cu modificările AIS în vederea completării certificării ROMATSA
- c) participarea în grupul de lucru ROMATSA – BULATSA pentru elaborarea **Programului Strategic pentru Danube FAB 2013 – 2017 și a Planului Anual 2013 pentru Danube FAB**;
- d) s-a lansat proiectul „**Sistem ATM 2015+**” și au participat membrii ai serviciului în echipa Programului ”Dezvoltarea și implementarea „**Sistemului ATM 2015+**”, constând în:
 - suport pentru managementul Proiectului ATM2015+;
 - suport pentru finalizarea documentației de atribuire;
 - suport pentru derularea licitației;
 - suport pentru urmărirea derulării contractului;
 - asigurarea activității PMO;

- e) în cadrul Programului „Dezvoltare și implementarea „Sistemului ATM 2015+”:
realizarea proiectelor **”Cota zero” și ”Sala tehnică extinsă din CDZ București”** cu următoarele etape:
- etapa de proiectare – faza Studiu de Fezabilitate, Proiect Tehnic + Caiet de Sarcini + Detalii de Execuție;
 - derularea procedurilor de achiziție, executare lucrări conform proiect aprobat;
- f) ținând cont de necesitățile de spații suplimentare rezultate din fazele de evoluție ale regiei (în principal reducerea numărului de centre de dirijare prin relocarea activității de ruta de la Constanța și Arad la București) precum și din intențiile de dezvoltare pentru perioada de timp următoare, a fost demarat proiectul faza Studiu de Fezabilitate „Sediul administrativ al RA ROMATSA”. Acest proiect trebuie să aducă o soluție care să preia personalul Administrației Centrale și care să asigure spațiile pentru activitățile generate de implementarea DANUBE FAB. Proiectul se află în faza de analiză a posibilităților locații.
- g) participarea la Congresul Mondial ATM, 12-14 februarie 2013. Pentru a promova imaginea complexă a regiei atât ca furnizor de servicii ANS, cât și ca dezvoltator intern de produse ATM (Simulator Integrat ACC/APP/TWR, ROMAWOS, I-Briefing, NIDS, R-SUR), RA ROMATSA a participat cu succes la primul eveniment expozițional organizat de CANSO în asociere cu ATCA pentru industria ATM.
- h) au fost organizate seminariile și ateliere de lucru cu participarea atât a personalului cât și a managementului RA ROMATSA din cadrul Administrației Centrale și de la subunități, precum și cu participarea colaboratorilor externi SMFA, cu următoarele teme:
- (1) Managementul Proiectelor;
 - (2) Analiza Cost Beneficiu;
 - (3) Managementul Riscurilor.
- i) s-a realizat implementarea proiectului „Microsoft Outlook” utilizându-se facilitățile de Exchange și Link într-o fază inițială pilot pentru 30 de utilizatori ai Direcțiilor Dezvoltare, Siguranță Calitate și Securitate Aeronautică și conducerea executivă a regiei, ulterior proiectul fiind implementat pentru un număr de 100 utilizatori;
- j) a fost lansat proiectul „Uniformizarea licențelor Windows pentru întreaga regie” în directă colaborare cu Direcția Tehnică – Serviciul sisteme informatice suport management; prin acest proiect se urmărește utilizarea unei singure versiuni de Microsoft Windows și nu a mai multor versiuni rămase de la an la an (Windows XP, Windows 2007, Windows 2010, etc.). Realizarea și avizarea în CTE a Studiului de fezabilitate privind proiectul ”Uniformizarea sistemelor de operare Windows și a aplicațiilor Microsoft la nivel ROMATSA”. Studiul de fezabilitate a fost aprobat urmând ca implementarea să fie realizată în anul 2014.
- k) participare unor membri ai serviciului în echipa de proiect privind dezvoltarea și implementarea Sistemului **„E-management”**; secțiunile referitoare la activitățile ce cuprind aria de responsabilitate a Serviciului Coordonare Programe (planificare și execuție proiecte);
- l) demararea proiectului privind **„Implementarea A-CDM (Airport Collaborative Decision Making) la Aeroportul Internațional Henri Coandă”**.

După constituirea grupului de lucru al proiectului format din CNAB, TAROM, GlobeGround, Menzies, Tiariac Air, Lufthansa/AUA în luna Aprilie, în trim. II a fost elaborat un draft de "Proiect Protocol A-CDM" acceptat de către toți membri grupului; ulterior realizându-se o întâlnire bilaterală ROMATSA – CNAB în luna octombrie în care s-a definitivat poziția celor două companii în acest proiect.

- m) realizarea **„Normei metodologice privind ELABORAREA, MONITORIZAREA ȘI ACTUALIZAREA PLANULUI DE AFACERI STRATEGIC și a PLANULUI DE AFACERI ANUAL R.A. ROMATSA” - Ed. 5.0;**
- n) realizarea în cadrul proiectului PILOT - **„Implementarea pachetului software Microsoft Project Server 2013”** a următoarelor etape:
 - instalare server Project Server și revizuire instalare
 - analiză și construire model definiție proiect.
- o) realizarea proiectului **”Romatsa Performace Excellence”** care reprezintă o invitație/proiect de implicare și constientizare a colectivului Direcției Dezvoltare în vederea îmbunătățirii performanțelor individuale și ale întregii direcții. Raportul a fost prezentat conducerii ROMATSA.
- p) participare unor membri ai serviciului în echipa de proiect privind dezvoltarea **”Sistemului de management al riscurilor aferente proceselor din Direcția Dezvoltare, Direcția Economică și serviciul Resurse Umane din R.A. ROMATSA (RISC)”**
- q) implicarea unor membri ai serviciului în proiectul **”Remote & Virtual Tower”**, proiect ce constă în aplicarea conceptului de furnizare a serviciilor de trafic aerian la aerodromuri dintr-o facilitate care nu este situată pe aerodromul însuși.
- r) demararea și derularea proiectului **”Turn de Control Nou la Aeroportul Cluj-Napoca”** – Faza Proiectare. S-a realizat Etapa I a proiectului prin organizarea unui concurs de soluții pentru selectarea soluției arhitecturale. Au fost depuse un nr de 22 de proiecte din care juriul format din arhitecți de renume național au selectat și premiat un nr de 5 proiecte.
- s) demararea și derularea proiectului **”Reamenajare Săli Conferințe CDZ București: Ansamblul Skylight și Sala Consiliu A 402”**; fază (SF+PT+CS) și derulare proced. de achiziție, execuție lucrări ;
- t) realizarea activităților aferente participării RA ROMATSA la **”Expoziția Internațională de Aeronautică București - ”BIAS 2013”**;
- u) demararea proiectului **”Acoperire curte interioară CDZ București” – Faza de proiectare**; Studiu de fezabilitate;

Alte activități:

- elaborarea de rapoarte trimestriale către Consiliul de Administrație privind activitatea de management;
- participarea în cadrul grupurilor de lucru constituite în domeniul de responsabilitate;
- elaborarea și propunerea de proiecte de documente interne cu aplicabilitate domeniului Direcției Dezvoltare.

B. Single European Sky (SES)

a) Activități care decurg din obligativitatea aplicării legislației SES

- finanțarea TEN-T: s-au coordonat activitățile necesare obținerii susținerii financiare a execuției unor activități/ acțiuni conținute în Programul Strategic DANUBE FAB și care sunt în concordanță cu IDP; Aplicația a fost depusă de Guvernul Republicii Bulgaria (coordonatorul acțiunii) la data de 19.03.2013. Aplicația DANUBE FAB a fost recomandată de către Comisia Europeană pentru finanțare prin programul MAP 2012.
- analiză și sinteză propuneri legislative SES: au fost documentate și fundamentate decizii de management cu privire la propunerile legislative ale Parlamentului European și ale Comisiei privind modificarea regulamentului de bază EASA și de anulare și înlocuire ale regulamentelor SES de bază;
- participare la procesele de consultare la nivel european pe marginea proiectelor de regulamente SES și EASA: au fost elaborate puncte de vedere în cadrul proceselor de consultare la nivel european pe marginea regulamentului privind cerințele pentru furnizorii ATM/ANS și de supraveghere de siguranță a acestora;
- ridicarea nivelului de informare a personalului privind cerințele SES și EASA: au fost organizate un Workshop și o întâlnire cu reprezentanții partenerilor sociali, evenimente în cadrul cărora au fost prezentate și au avut loc dezbateri pe marginea regulamentelor SES și EASA, cu accent pe cerințele aplicabile furnizorilor de servicii de navigație aeriană și pe acțiunile întreprinse la nivelul ROMATSA și la nivel european (ROMATSA fiind implicată) pentru implementarea acestor cerințe;
- pregătire pozitii în vederea participării la evenimente europene pe tema cadrului de reglementare SES și EASA: au fost elaborate un document de poziție și puncte de vedere pe marginea problemelor formulate la nivel european, în vederea participării managementului ROMATSA la întâlniri organizate de Consiliul Uniunii Europene;
- îndeplinirea cerințelor SES aplicabile în vederea transferului serviciilor de informare aeronautică și hărți aeronautice la ROMATSA: participare la întocmirea documentației în vederea notificării modificării sistemului funcțional ROMATSA și a depunerii cererii de modificare a certificatului ROMATSA datorită transferului serviciului de informare aeronautică și hărți aeronautice la ROMATSA;

b) Activități desfășurate pe plan intern:

- conformarea cu cerințele comune pentru furnizarea de servicii de navigație aeriană:
 - actualizare „Expozeu ROMATSA pentru documentarea certificării ca furnizor de servicii de navigație aeriană” (DGR-SES-INF4504-ROE/CERT), fiind elaborate edițiile 9.0 din 01.09.2013 și 10.0 din 29.11.2013;
 - s-a asigurat conformarea continuă cu prevederile Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1035/2011 al Comisiei de stabilire a cerințelor comune pentru furnizarea de servicii de navigație aeriană

- coordonarea activității de raportare a stadiului implementării legislației Cerului European Unic: s-a coordonat în cadrul ROMATSA completarea în coordonare cu Ministerul Transporturilor și cu AACR a documentului "2012 Single European Sky Implementation Report on FABs, Interoperability and Air Navigation Charges". În ceea ce privește prevederile referitoare la implementarea DANUBE FAB, textul introdus a fost coordonat cu partenerii bulgari și cu experții desemnați în cadrul DANUBE FAB care fac parte din structurile funcționale ROMATSA, precum și cu experții AACR care gestionează această activitate.
- interoperabilitatea: s-a asigurat reprezentarea în cadrul Comisiei de Interoperabilitate a ROMATSA generându-se referate adresate managementului ROMATSA privind planurile inițiale de implementare a cerințelor Regulamentelor EU.
- a fost actualizată secțiunea SES din cadrul portalului de intranet ROMATSA pentru a se asigura că personalul ROMATSA este informat corespunzător în ceea ce privește legislația SES, stadiul implementării, precum și perspectiva de dezvoltare a acesteia;
- interpretarea aspectelor juridice/ organizaționale/ instituționale ale legislației privind legislația Single European Sky și asigurarea suportului actului decizional privind armonizarea/ implementarea acestora la nivelul ROMATSA;
- participarea cu experți desemnați la elaborarea documentelor "DANUBE FAB Strategic Plan for 2013-2017+ and beyond" și „DANUBE FAB Annual Plan 2013”;
- s-a asigurat participarea în cadrul grupurilor de lucru constituite în domeniul de responsabilitate, conform deciziilor managementului ROMATSA.
- demararea procesului de informare și consultare privind noul pachet legislativ SESII+ și de modificare a regulamentului EASA.
- coordonarea procesului intern de analiză a pachetului de consultare publicat de EASA privitor la cerințele pentru furnizorii ATM/ANS și supravegherea acestora.
- asigurarea managementului de proiect și a expertizei necesare pentru derularea proiectului "Sistem de management al riscurilor aferente proceselor de management și suport în cadrul ROMATSA R.A. (RISC)", pentru aplicarea prevederilor OMF 946/2005;
- participare la cursuri de pregătire profesională, ex. comunicare&feedback, leadership, conflict management, etc;
- participare la activitatea PMO (Project Management Office) în cadrul Programului ATM 2015+;
- participare la activitatea de reorganizare a site-ului ROMATSA

c) Activități desfășurate pe plan extern:

- participarea în cadrul procesului de consultare formală organizat de EASA privind proiectul noului pachet legislativ referitor la cerințele pentru furnizorii de navigație aeriană și de supraveghere de siguranță a acestora;
- participarea la Workshop-urile tematice și privind conceptul operațional al serviciilor centralizate, organizate de EUROCONTROL;
- participare la Workshop/urile organizate de CANSO pentru consolidarea comentariilor pe marginea pachetului de consultare publicat de EASA referitor la

cerințele pentru furnizorii de navigație aeriană și de supraveghere de siguranță a acestora;

- participare la Workshop/urile organizate de EASA pe marginea pachetului de consultare publicat de EASA referitor la cerințele pentru furnizorii de navigație aeriană și supravegherea de siguranță a acestora.

C. ANALIZA PERFORMANȚEI ȘI BENCHMARKING

a) Activități aferente proiectului "Implementarea unui sistem de e-management pentru R.A. ROMATSA" aferente anului 2013:

- Finalizarea etapelor de elaborare și construcție a sistemului;
- Finalizarea cursurilor de instruire pentru utilizatorii sistemului;
- Finalizarea testelor pentru o parte a componentelor sistemului;
- Derularea de activități de implementare a sistemului informatic integrat de E-management pentru RA ROMATSA, cum ar fi:
 - organizarea și susținerea întâlnirilor recurente
 - organizarea sesiunilor de prezentare a aplicațiilor informatice
 - analizarea și aprobarea livrabilelor de proiect
 - organizarea sesiunilor de testare a sistemului
 - organizarea sesiunilor de instruire a personalului Romatsa
 - realizarea raportărilor lunare privind stadiul implementării sistemului către CD ROMATSA
 - transmiterea de date și informații necesare implementării proiectului către echipa Furnizorului
 - pregătirea datelor în vederea importului în sistemul de eManagement
 - pregătire infrastructura IT în vederea asigurării bunei funcționări a viitorului sistem
 - propuneri de modificare a procedurilor/normelor/instrucțiunilor interne ROMATSA

b) Activități privind analiza performanței :

- Colectarea, analiza și transmiterea datelor și informațiilor necesare elaborării Raportului ACE Benchmarking 2012 de către Eurocontrol – PRU și a Raportului de performanță CANSO Global Air Navigation Services Performance Report 2012;
- Realizarea capitolelor privind indicatorii de performanță incluși în Planul de Afaceri Strategic, Planul Anual R.A. ROMATSA și Raportul Anual R.A. ROMATSA.
- Coordonarea activităților interne R.A. ROMATSA în vederea raportării către AACR a gradului de realizare, la nivelul anului 2012, a indicatorilor de performanță stabiliți prin Planul de Performanță al României pentru serviciile de Navigație Aeriană în prima perioadă de referință (2012-2014);
- Elaborarea prognozelor financiare preliminare pentru cea de-a doua perioadă de referință (2015-2019) și transmiterea acestora către CRCO, în conformitate cu prevederile Regulamentelor privind Schema de Performanță și Schema de Tarifare;
- Realizarea de materiale de analiză și informare a tuturor celor interesați în privința publicării Regulamentului (UE) nr. 390/2013 privind Schema de performanță

prevede măsuri pentru îmbunătățirea performanței globale a serviciilor de navigație aeriană și a funcțiilor de rețea pentru traficul aerian general în regiunile EUR și AFI ale Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI) și a Regulamentului (UE) nr. 391/2013 stabilește măsurile pentru elaborarea unei scheme comune de tarificare pentru serviciile de navigație aeriană

- Participarea în cadrul procesului de consultare informală organizat de către PRB privind stabilirea țintelor de performanță în cea de-a doua perioadă de referință (2015-2019), formularea de puncte de vedere precum și realizarea de documente de analiză privind propunerile formulate de către stakeholderi;
- Participarea în cadrul procesului de consultare formală organizat de către Comisia Europeană privind stabilirea țintelor de performanță în cea de-a doua perioadă de referință (2015-2019), formularea de puncte de vedere precum și realizarea de documente de analiză privind propunerile formulate de către stakeholderi;
- Participarea în cadrul activităților comune la nivelul DANUBE FAB privitoare la Schema de Performanță și țintele de performanță propuse pentru cea de-a doua perioadă de referință;
- Analiza indicatorilor de performanță la nivelul RA ROMATSA, prin
 - furnizarea de informații și analize în vederea realizării de către Eurocontrol/PRU a Raportului ACE Benchmarking 2011, precum și demararea activităților pentru realizarea Raportului ACE Benchmarking 2012;
 - furnizarea de informații și analize în vederea realizării Raportului de performanță CANSO Global Air Navigation Services Performance Report 2012;
 - realizarea capitolelor privind indicatorii de performanță incluși în Planul de Afaceri Strategic, Planul Anual R.A. ROMATSA și Raportul Anual R.A. ROMATSA și furnizarea acestora.
- Activități legate de schema de performanță pentru serviciile de navigație aeriană.
 - participarea și susținerea intereselor României/ROMATSA la consultările organizate de Comisia Europeană și Organismul de Analiză a Performanței (PRB – Performance Review Body) în cadrul procesului de stabilire a țintelor de performanță la nivel european pentru cea de-a doua perioadă de referință ce acoperă anii 2015-2019
 - participarea la atelierile organizate de Comisia Europeană privind schemele de bonificatii/penalități pentru prestatorii de navigație aeriană și studiile asupra costului capitalului, rentabilității activelor și a costurilor cu pensiile
 - elaborarea punctelor de vedere în domeniul de performanței asupra propunerilor Comisiei Europene în cadrul dezvoltării cadrului legislativ privind Cerul Unic European
 - realizarea de informări privind principalele elemente ale Schemei de Performanță și Schemei de Tarificare, precum și în privința țintelor de performanță în cea de a doua perioadă de referință.

c) Activități privind tarifele de navigație aeriană:

- bazele de cost pentru stabilirea tarifelor unitare pentru anul 2014 au fost transmise la Eurocontrol și Comisia Europeană în conformitate cu mandatele MT nr. 23.353 și 23.352 din 30.05.2013.
- urmare consultărilor din cadrul Comitetului lărgit din iunie 2013 s-a reanalizat încadrarea provizioanelor pentru beneficii angajați și a fost transmisă o baza de cost corectată (17 iulie)

- urmare observatiilor Comisiei Europene, în colaborare cu AACR, baza de cost de rută fost revizuită și transmisă la Eurocontrol cu mandat de la MT (nr. 37.969 din 06.09.2013)
- comisia Europeană a confirmat în scris faptul că tariful unitar de rută propus pentru 2014 a fost stabilit în conformitate cu regulamentele europene privind performanța și tarifarea (9 octombrie).
- în cursul lunii noiembrie baza de cost și tariful unitar de rută au fost supuse procedurii de consultări multilaterale în cadrul Comitetului lărgit pentru tarife de rută.
- în luna decembrie Comisia lărgită Eurocontrol a aprobat tarifele unitare de rută pentru 2014. Tariful unitar al României pentru servicii de navigație de rută scade de la 38,43€ în 2013 la 37,86€ (echivalentul a 16883 lei).
- la sfârșitul anului 2013 s-a transmis AACR baza de NOTAM pentru publicarea tarifelor valabile în 2014 și amendarea corespunzătoare a AIP Romania secțiunea GEN 4.2.
- delegați ai SAPB au participat, de asemenea la:
 - amendarea documentului Eurocontrol 13.60.01 „Principiile elaborării bazelor de cost și stabilirii tarifelor unitare” pentru a încorpora ultimele schimbări în legislația europeană (amendament aprobat de Comisia lărgită în octombrie 2013)
 - grupul de studiu al Comitetului lărgit - sesiunea 48 (septembrie 2013)
 - comitetul lărgit pentru tarife de rută Eurocontrol – sesiunea 100 (noiembrie 2013)

d) Alte activități:

- Realizarea proiectului privind "Evaluarea culturii organizaționale și a eficienței/eficacității organizaționale în cadrul R.A. ROMATSA" și parcurgerea următoarelor activități:
 - elaborarea, prezentarea și aprobarea documentației de atribuire;
 - atribuirea contractului de prestări servicii;
 - organizarea Workshopului de prezentare a proiectului cu echipa de conducere R.A. ROMATSA
 - prezentarea proiectului către angajați, distribuirea chestionarelor OCI și OEI și completarea acestora
 - colectarea chestionarelor și transmiterea acestora către furnizor
 - realizarea de interviuri în profunzime cu persoane cheie din organizație
 - prelucrarea datelor OCI și OEI și redactarea raportului final
 - organizarea Workshopului strategic ce include prezentarea rezultatelor din raportul final, prezentarea profilului culturii dorite și aplicarea OCI ideal
 - aprobarea raportului final și a concluziilor rezultate în urma prezentării profilului rezultat.

D. DEZVOLTARE SISTEME

1. Activități cu caracter permanent

- Elaborarea, în colaborare cu celelalte compartimente implicate, a studiilor, specificațiilor tehnice și proiectelor necesare implementării Conceptului Operațional ROMATSA și a reglementărilor SES;
- Elaborarea și aplicarea instrucțiunilor și normelor tehnice pentru exploatarea și întreținerea sistemelor informatice operationale dezvoltate în cadrul ROMATSA;
- Colaborarea cu ANSP vecine pentru extinderea coordonării automate (OLDI);
- Participarea activă la grupurile de lucru EUROCONTROL în domeniul sistemelor informatice utilizate în ATM
- Asigurarea suportului tehnic pentru instalarea și implementarea echipamentelor de calcul, sistemelor de operare și a pachetelor de programe utilizate în ATM
- Realizarea studiilor și proiectelor tehnice prevăzute în programul de Implementare FAB DANUBE;
- Testarea în vederea acceptării a noilor variante de software ale sistemului ATM-ROMATSA;
- Coordonarea activității de actualizare a configurațiilor sistemelor ATM ROMATSA
- Elaborarea, în colaborare cu celelalte compartimente implicate, de politici și proceduri de management al securității informației.

2. Activități specifice în anul 2013/ obiective finalizate sau în desfășurare:

- Validarea și evaluarea ofertelor tehnice, de siguranță și securitate pentru achiziția noului sistem ATM ROMATSA 2015+
- Finalizarea implementării pe baza specificațiilor funcționale, a noii versiuni a sistemului PASACT
- Elaborarea specificațiilor tehnice în vederea achiziției serverelor și pachetelor software necesare finalizării implementării CR2
- Configurarea serverelor și pachetelor software pentru CR2
- Participarea la proiectarea interfeței dintre sistemele A-SMGCS (Advanced Surface Movement Guidance&Control System) și actualul și viitorul Sistem ATM ROMATSA (Selex și Indra);
- Elaborarea procedurii “Surse de date folosite în cadrul RCO Romania pentru extracția și validarea informațiilor despre traficul real dirijat în FIR București”
- Participarea la realizarea standului ROMATSA din cadrul World ATM Congress – Madrid 2013
- Actualizarea programelor de facturare solicitată de Direcția Economică
- Implementarea protocolului FMTP între sistemele ATM SMATSA, MOLDATSA și ROMATSA
- Asigurarea datelor radar necesare întocmirii hărților de zgomot aferente aeroporturilor Otopeni și Baneasa
- Elaborarea specificațiilor de interfatare a noului sistem ATM 2015+ cu sistemele deja existente (legacy) în cadrul ROMATSA.
- Validarea documentației propuse de furnizor, aferentă noului sistem ATM 2015+.
- Testarea la producător a Prototipului noului sistem ATM 2015+.
- Realizarea noii versiuni a Sistemului SRS (Sistem Rezervă SUR) în vederea procesării și afișării informațiilor de supraveghere radar Mode S și WAM, inclusiv a componentei de înregistrare
- Actualizarea programelor de colectare a datelor necesare facturării serviciilor de trafic aerian de rută și a programelor de simulare a facturării serviciilor de trafic aerian

- Dezvoltarea unei aplicații de gestiune a informațiilor legate de pregătirea, licențierea și competența controlorilor de trafic aerian.
- Activități desfășurate pe linia securității informatice:
 - Implementarea Sistemului de Management al Securității Informatice pentru sistemele suport SNA
 - elaborare proceduri/politici securitate informatica, in vederea completarii manualului de management al securitatii informatice (IDS - Intrusion Detection System, Vulnerabilitati, Bussiness Partner)
 - Participarea din parte Romatsa la lucrările Consorțiul european GAMMA pentru realizarea unui proiect de Management Global al Securității în ATM.
 - Finalizarea evaluarii din punct de vedere al securității informatice a aplicatiei WEB „Depunere planuri de zbor” dezvoltate în cadrul Serviciului MET/AIS
 - Implementarea Sistemului de Management al Securității Informatice pentru sistemele operationale
 - Elaborare proceduri/politici securitate informatică, in vederea completarii manualului de management al securitatii informatice (IDS - Intrusion Detection System, Vulnerabilitati, Bussiness Partner)
 - participare in grupul de lucru care se ocupă de furnizarea de date meteo către Ministerul Transporturilor, pentru acoperirea aspectelor care țin de securitatea informatică
 - informare/ audit intern pentru sistemele SAR (Search and Rescue), STCR și meteo.

3.4. ACTIVITATEA PRIVIND SIGURANȚA ȘI CALITATEA

Obiectivul principal pentru anul 2013 al activităților Direcției Siguranță și Calitate l-a constituit consolidarea Sistemului de Management al Siguranței și Sistemului de Management al Calității și de Mediu, pentru a asigura menținerea valabilității certificatelor care atestă conformarea la cerințele regulamentului CE nr. 1035/ 2011, standardelor ISO 9001:2008 și ISO 14001:2004, în condițiile realizării indicatorilor din Planul Național de Performanță.

Obiectivele specifice pe domenii de activități au fost subordonate îmbunătățirii continue a Sistemelor de Management al Siguranței, al Calității și de Mediu, extinderii certificării pe calitate și mediu în domeniul formării personalului CTA, CNS, MET, etc., necesar furnizării serviciilor de navigație aeriană și implementării în ROMATSA a Sistemului de Management al Securității (aeronautice și informatice).

A. Managementul siguranței

Principalele activități desfășurate în cursul anului 2013 în domeniul „managementul siguranței” au fost:

- Îmbunătățirea Sistemului de Management al Siguranței în conformitate cu recomandările AACR, EUROCONTROL, EASA și ICAO în vederea creșterii nivelului de siguranță a serviciilor de navigație aeriană furnizate de ROMATSA.
- Auditarea internă de siguranță a tuturor subunităților regiei (*au fost efectuate 16 misiuni planificate de audit intern de siguranță și 2 „ad-hoc”, dedicate*).
- Elaborarea planurilor de măsuri în urma auditurilor interne de siguranță și auditurilor de supraveghere efectuate de AACR și Bureau Veritas, precum și urmărirea stadiului de implementare a acestor măsuri.
- Elaborarea ediției 9.0 a Manualului de Management al Siguranței.

- Pregătirea ROMATSA pentru auditul extern de supraveghere din partea AACR-DSSNA în vederea menținerii certificării ca furnizor de servicii de navigație aeriană conform cu regulamentul EU nr. 1035/2011.
- Evaluarea riscurilor și stabilirea măsurilor de reducere a acestora pentru proiecte importante ale ROMATSA.
- Colectarea informațiilor referitoare la evenimentele de siguranță raportate, investigarea lor și urmărirea stadiului de implementare a recomandărilor de siguranță (*măsurile corective și preventive necesare*).
- Monitorizarea și raportarea indicatorilor de performanță în domeniul SIGURANȚĂ, în conformitate cu cerințele din Planul Național de Performanță.
- Pregătirea personalului din structura de siguranță ROMATSA și a celui a cărei activitate are implicații asupra siguranței, în vederea menținerii unui nivel de competență în domeniu corespunzător.
- Asigurarea reprezentării și contribuției ROMATSA pe domeniul siguranță în grupurile de lucru pe specialități la EUROCONTROL, CANSO și DANUBE FAB.

Pe tot parcursul anului 2013 s-a acordat o atenție deosebită atât funcționării sistemului de raportare a evenimentelor de siguranță, cât și conținutului informațional vehiculat de acest sistem. Monitorizarea siguranței a avut ca rezultat înregistrarea și investigarea a 936 (*470 în Sem. II*) de evenimente de aviație civilă.

B. Managementului calității și mediului

Principalele activități desfășurate în cursul anului 2013 în domeniul „managementul calității și de mediu” au fost:

- Actualizarea documentului „Manualul Sistemului de Management Integrat Calitate și Mediu RA ROMATSA” și a unor proceduri din domeniul managementului de mediu.
- Auditarea internă de calitate și de mediu a tuturor subunităților regiei (*au fost efectuate 16 misiuni de audit intern de calitate și mediu*
- Monitorizarea satisfacției clienților interni (salariați) și externi realizată prin prelucrarea datelor din chestionare specifice.
- Realizarea Analizei Efectuate de Management la cel mai înalt nivel a Sistemului de Management al Calității RA ROMATSA în vederea îmbunătățirii sistemului.
- Diseminarea de către specialiștii DSC, în cadrul întregii structuri SMS și SMC/ SMM ROMATSA pe parcursul activităților de audit intern de siguranță, calitate, mediu, precum și a celor legate de menținerea certificatelor ROMATSA conform EU nr. 1035/ 2011, ISO 9001:2008 și ISO 14001:2004, a informațiilor și recomandărilor conținute în rapoartele de audit și supraveghere AACR, Bureau Veritas și în rapoartele de audit intern de siguranță, calitate și mediu.
- Desfășurarea auditului de supraveghere în vederea reconfirmării pentru ROMATSA a certificatului ISO 9001:2008 (domeniul: **calitate**) și a certificatului ISO 14001:2004 (domeniul: **mediu**) cu firma Bureau Veritas Certification în Administrația Centrală și în următoarele subunități ale regiei: DR București, DSNAR Constanța, DSNA Tulcea, DSNA Târgu Mureș și DSNA Sibiu.
- participarea, alături de Institutul Național de Cercetare Dezvoltare în Optoelectronică, la proiectul de cercetare Aircraft Emission Research and Impact – AERI.
- Asigurarea reprezentării ROMATSA pe domeniul calitate și mediu în grupurile de lucru pe specialități la EUROCONTROL, CANSO, DANUBE FAB ș.a.

C. Managementului securității

Principalele activități desfășurate în cursul anului 2013 în domeniul „managementul securității aeronautice și informatice” au fost:

- Realizarea auditurilor de supraveghere pe domeniul „securitate aeronautică” la DR București, DR Arad, DSNAR Constanța și DSNA București în conformitate cu planul de audit intern de securitate aeronautică.
- Urmărirea stadiului de implementare a planurilor de măsuri rezultate în urma auditurilor interne de securitate.
- Continuarea pregătirii specifice domeniului securitate aeronautică a personalului propriu și cel desemnat din subunități.
- Efectuarea de instruirii de securitatea aeronautică pentru Responsabilii Locali de Securitate Aeronautică din cadrul subunităților ROMATSA, salariații ROMATSA și personalul altor firme care desfășoară activități în incinta CDZ București.
- Asigurarea reprezentării și contribuției ROMATSA pe domeniul securitate aeronautică și informatică în grupurile de lucru pe specialități la EUROCONTROL și DANUBE FAB.

3.5. ACTIVITATEA DE ORGANIZARE ȘI RELAȚII

In domeniul Organizării:

În anul 2013, în structura organizatorică a R.A. ROMATSA au intervenit următoarele modificări, aprobate prin HCA nr. 4/30.04.2013 și intrate în vigoare la 1 iulie 2013.

1. s-a înființat Departamentul Tehnic Dezvoltare, care are în subordinea sa Direcția Dezvoltare și Direcția Tehnică;
2. poziția de director general adjunct a fost înlocuită cu poziția de director departament;
3. s-a înființat Serviciul FAB DANUBE, în subordinea directorului general;
4. Serviciul Sisteme Informatice Suport SNA a fost redenumit Serviciul Dezvoltare Sisteme și a trecut de la Direcția Tehnică la Direcția Dezvoltare;
5. Compartimentul Documente Clasificate și Protecție Civilă a trecut din subordinea Departamentului Operațional în subordinea directorului general;
6. Serviciul Proceduri și Monitorizare Achiziții a trecut din subordinea Direcției Juridice, Achiziții și Patrimoniu în subordinea directorului general;
7. Au fost redenumite după cum urmează:
 - Direcția Dezvoltare Centre de Profit – Direcția Dezvoltare
 - Direcția Financiară și Plan de Afaceri – Direcția Economică
 - Direcția Juridică, Achiziții și Patrimoniu – Direcția Juridică și Patrimoniu
 - Serviciul Dezvoltare ATM – Serviciul Sisteme ATM
 - Serviciul Consultanță Centre de Profit – Serviciul Analiza Performanței și Benchmarking
 - Compartimentul Buget și Plan de Afaceri – Serviciul Buget și Centre de Cost.

In domeniul Relațiilor:

În anul 2013, R.A. ROMATSA a acordat o importanță deosebită creării și întăririi relațiilor cu autoritățile și organisme naționale și internaționale.

Pe tot parcursul anului, R.A. ROMATSA a colaborat cu direcțiile de specialitate din Ministerul Transporturilor și Infrastructurii (Direcția Generală Aviație Civilă, Direcția Securitate și Infrastructură Transport Aerian, Direcția Informare Publică și Comunicare) cu Autoritatea Aeronautică Civilă Română, Compania Tarom, Ministerul Apărării Naționale, Statul Major al Forțelor Aeriene, Asociația Aeroporturilor din România, etc.

Aceste colaborări au avut ca rezultat dezvoltarea și perfecționarea relațiilor și eforturilor ce au ca obiectiv principal armonizarea și integrarea României în sistemul specializat european (EUROCONTROL, Uniunea Europeană, etc.) și asigurarea, împreună cu MapN a utilizării coordonate a spațiului aerian al României de către aviația civilă și militară.

În anul 2012 specialiștii R.A. ROMATSA au participat activ la grupurile de lucru și, prin specialiștii detașați, la acțiunile de specialitate desfășurate de către organizații din domeniul traficului aerian.

În colaborare cu Direcția Generală Aviație Civilă și cu alte direcții de specialitate din MTI, AACR și MapN, regia a participat logistic la organizarea în România a unor acțiuni de cooperare internațională, benefice interesului țării, de integrare în structurile euroatlantice.

În perioada de referință, relațiile R.A. ROMATSA cu organizațiile aeriene internaționale din profilul său (ICAO, EUROCONTROL, CANSO, EASA) și cu furnizorii de servicii de navigație aeriană din alte state europene s-au intensificat unul din principalele motive fiind necesitatea cooperării în plan regional și asigurarea unui lobby la nivel european în vederea asigurării unei poziții avantajoase a României în cadrul structurilor ATM viitoare, rezultate prin aplicarea conceptului Cer European Unic.

Cu acordul Consiliului de Administrație și în condițiile stabilite prin reglementările MT privind relațiile mass-media, managementul regiei a acordat o atenție deosebită promovării imaginii regiei și a României pe plan extern prin participarea la Bucharest International Air Show, organizat de Compania Națională Aeroporturi București pe data de 27 iulie 2013 dar și la Congresul Mondial ATM, 12-14 februarie 2013, de la Madrid, unde regia a avut ca obiective:

- promovarea Simulatorului integrat (ACC, APP, TWR);
- promovarea produselor dezvoltate în cadrul RA ROMATSA și anume: ROMAWOS, NIDS, Rezerva SUR;
- promovarea imaginii și rezultatelor obținute în proiectul DANUBE FAB;
- promovarea centrelor de pregătire de la Constanța și Cluj în domeniul MET / pregătire CTA / ATSEP;

promovarea complexă a imaginii RA ROMATSA, atât ca furnizor de servicii ANS cât și ca producător de produse pentru pregătire și echipamente în domeniul ATM.

R.A. ROMATSA nu și-a promovat imaginea prin machete publicitare în mass-media.

3.6. ACTIVITATEA PRIVIND RESURSELE UMANE

Activitățile din domeniul resurselor umane - complexe și extinse ca urmare a numărului mare de angajați, modificărilor intervenite în legislația națională în materie și a specificului obiectului de activitate (care induce cerințe suplimentare pentru personal, în interesul siguranței navigației aeriene) – au fost realizate cu respectarea prevederilor legale și a reglementărilor aeronautice naționale și internaționale.

Pentru creșterea eficienței activității, managementul regiei a urmărit, în anul 2013, diminuarea treptată a numărului de posturi pe total regie, fără ca siguranța și calitatea serviciilor furnizate de ROMATSA să fie afectate.

Astfel, în primul semestru al anul 2013 a continuat programul dezvoltat de managementul regiei, demarat în anul 2007, de reducere a numărului total de posturi prin pensionarea anticipată, anticipată parțial și la limită de vârstă pentru activitatea încadrată în grupe de muncă, la cererea salariaților interesați care îndeplineau cerințele, precum și prin încetarea raporturilor de muncă prin acordul părților (plecări voluntare). Posturile devenite vacante în asemenea condiții au fost reduse din numărul total de posturi pe regie, aprobat - potrivit competențelor - de către Consiliul de Administrație.

În concordanță cu țintele stabilite prin program, în luna februarie 2013 numărul maxim de posturi pe regie a fost diminuat, cu aprobarea Consiliului de Administrație al regiei, de la 1552 la 1538, reprezentând un procent de 1%.

De la momentul demarării acestui program, respectiv din decembrie 2007 și până la data 31.05.2013, s-a înregistrat o scădere cu 20,30% a numărului de posturi pe total regie.

În anul 2013 au fost angajate 34 persoane (din care 14 pentru pregătire în vederea obținerii licenței de CTA stagiar) și au încetat raporturile de muncă cu regia un număr de 16 persoane.

În urma analizei efectuată în scopul evaluării necesităților regiei pe termen scurt, mediu și lung, ținând cont de previziunile de trafic aerian, numărul de salariați ce urmează să se pensioneze pentru limită de vârstă, de perioada relativ mare de pregătire pentru formarea unui controlor de trafic aerian în vederea dobândirii nivelului de competență necesar, s-a considerat necesară mărirea cu 24 a numărului de posturi de controlor de trafic aerian, în vederea asigurării continuității activității în condiții de siguranță.

Activitatea de recrutare a viitorilor controlori de trafic aerian stagiați TWR și ACC, demarată în semestrul I, s-a concretizat prin selecționarea unui număr de 14 persoane din exteriorul regiei și 3 persoane din interior, care, începând cu luna octombrie 2013, au început pregătirea ab-initio (basic & rating), în cadrul Simulatorului din cadrul DSNAR Constanța, în vederea obținerii licenței de controlor de trafic aerian stagiar.

În conformitate cu prevederile HG nr.645/2013, la sfârșitul anului 2013 s-au desfășurat acțiuni specifice pentru preluarea de la Autoritatea Aeronautică Civilă Română, împreună cu personalul aferent, a activităților de furnizare a serviciilor de informare aeronautică (NOTAM) și elaborare hărți aeronautice (AIP), începând cu data de 01.01.2014.

Formarea profesională și perfecționarea pregătirii profesionale a salariaților regiei a constituit o activitate importantă, materializată în întocmirea, coordonarea și monitorizarea Planului de pregătire profesională aferent anului 2013. Din analiza efectuată asupra gradului de îndeplinire a planului de formare profesională aferent anului 2013, rezultă că 72% din salariații planificați au participat la cursuri de formare profesională.

Prioritatea a constituit-o formarea profesională a personalului operațional (CTA, PNA, MET), în paralel urmărindu-se asigurarea ritmicității pregătirii personalului suport, în concordanță cu prevederile Legii nr. 53/2003 republicată – Codul Muncii.

O atenție deosebită a fost acordată formelor de pregătire destinate menținerii competenței personalului operațional (cursuri refresher), precum și pregătirii profesionale adaptate nevoilor operaționale (cursuri pentru extinderea competenței pe sectoare suplimentare, dobândirea unor noi calificări și autorizări asociate licențelor).

Pregătirea profesională a urmărit atât utilizarea resurselor proprii (cursuri de pregătire pentru care ROMATSA este certificată de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română) cât și pregătirea realizată de către furnizorii acreditați de servicii de pregătire profesională (Școala Superioară de Aviație, British Council, CODECS, Inspectoratele Teritoriale de Muncă, KPMG, CISCO, QUASSARO, ORACLE – pe plan intern și IANS, PANAM, IATA, NATS - pe plan extern). De asemenea un segment important l-au constituit școlarizările la furnizorii de echipamente.

Totodată, au fost planificate, organizate, monitorizate și aduse la îndeplinire acțiunile necesare privind:

- controlul și revalidarea aptitudinii medicale a personalului ROMATSA cu statut de personal aeronautic nenavigant (din controlul traficului aerian, protecția tehnică și meteorologică a navigației aeriene și de telecomunicații aeronautice), precum și controalele medicale anuale de sănătate pentru ceilalți salariați, prevăzute de lege;

- menținerea și/sau creșterea competenței personalului aeronautic nenavigant, formarea profesională continuă și examinarea de către AACR în vederea prelungirii valabilității documentelor nominale de calificare.

3.7 ACTIVITATEA PRIVIND SĂNĂTATEA ȘI SECURITATEA ÎN MUNCĂ ȘI CEA DE APĂRARE ÎMPOTRIVA INCENDIILOR

Activitatea de SSM și PSI s-a desfășurat sub coordonarea CIPP - AC ROMATSA, prin cele patru compartimente similare regionale și lucrătorii desemnați de la DSNA-urile teritoriale.

În anul 2013 nu a avut loc niciun eveniment deosebit, activitatea fiind conformă cu legislația în vigoare, fapt consemnat și de către organele de control teritoriale (ITM) cu ocazia controalelor efectuate la toate unitățile ROMATSA R.A. în cadrul “Campaniei Naționale de verificare și control privind activitățile conexe aeroporturilor civile”.

Pe parcursul anului s-a continuat colaborarea cu Institutul Național de Cercetare și Dezvoltare în Protecția Muncii și s-au efectuat determinările de noxe profesionale pentru DSNAR Arad și subunitățile din coordonarea acesteia, constatându-se că nicio noxă nu depășește baremele admise de lege. Încheindu-se această etapă, în luna decembrie s-a trecut la dezvoltarea etapei a doua – Evaluarea factorilor de risc pentru toate posturile de muncă din regie – proces ce se preconizează a se finaliza în semestrul 2 al anului 2014.

Vizita medicală periodică pe linie SSM s-a desfășurat conform contractelor încheiate cu prestatorii de servicii medicale, agreeați prin contracte (INMAS București, AEROMED București, Ploiclinicile CFR și “Regina Maria” – rețea privată de servicii medicale), toți salariații participând conștient la această acțiune cerută obligatoriu de legislație.

În anul 2013 toate subunitățile regiei au achiziționat echipamentele individuale de protecție și cele de lucru, în conformitate cu legislația în vigoare și a prevederilor CCM (anexele 9a, 9b și 16).

Pe linie de PSI nu au avut loc evenimente deosebite, constatându-se o îmbunătățire vizibilă a preocupărilor, atât a conducătorilor subunităților cât și a șefilor locurilor de muncă pentru acest sector de activitate, materializat prin achiziția de sisteme de detecție și alarmare incendiu acolo unde eram deficitari (DSNA: Satu Mare, Baia Mare și Oradea). Deasemenea, urmare acțiunilor de control a CIPP AC s-a trecut la înlocuirea ușilor de acces în căile de evacuare cu uși rezistente la foc, acolo unde nu s-a realizat acest lucru cu ocazia diverselor reparații sau lucrări de întreținere efectuate în timp.

Toate mijloacele mobile de stingere incendiu care trebuiau verificate în această perioadă au fost supuse acestei proceduri în conformitate cu cerințele legale în domeniu. La subunitățile care nu au efectuat cel de al doilea exercițiu de evacuare în caz de incendiu (conform cerințelor OMAI 163/2007) s-a realizat acest lucru și ca fapt de reținut, de data aceasta în colaborare cu formațiunile de pompieri din aeroporturi.

În luna octombrie 2013 s-a realizat, sub coordonarea CIPP AC, un curs de pregătire pe linie de PSI și intervenții în caz de dezastre naturale, în colaborare cu un formator profesional specializat, curs care s-a adresat cadrelor tehnice PSI, precum și testarea anuală a acestora pe această linie.

Evaluarea conformării pe linie de PSI, cerință a implementării ISO 14001 la nivelul regiei s-a realizat de către membrii colectivului CIPP AC la nivelul tuturor subunităților, cu ocazia controalelor în teritoriu.

De menționat că urmare a acțiuni de auditare de către auditorul extern, acțiune desfășurată în ultima parte a anului, pe linia activității de SSM și PSI nu s-a constatat nicio neconformitate sau observație.

3.8 ACTIVITATEA PRIVIND DANUBE FAB

În data de 16 Noiembrie 2012 a intrat în vigoare **Legea nr. 192/2012** privind ratificarea **Acordului dintre România și Republica Bulgaria privind instituirea blocului funcțional de spațiu aerian "DANUBE FAB"** semnat la Bruxelles în 12 Decembrie 2011. Intrarea în vigoare a acestui document a condus la stabilirea structurii de guvernanta în cadrul DANUBE FAB, și anume: Consiliul de Guvernare al DANUBE FAB, Consiliul de conducere la nivelul Furnizorilor de Servicii de Navigație Aeriana (ANSP-urilor) și Consiliul de conducere la nivelul Autorităților Naționale de Supervizare (NSA-urilor).

Pe parcursul anului 2013 au avut loc doua sedințe ale **Consiliului de Guvernare al DANUBE FAB**, astfel: în data de 21 Februarie 2013, la Sinaia și în data de 16 Octombrie 2013 la Sofia, Republica Bulgaria.

Componența Consiliului de Guvernare al DANUBE FAB este următoarea: conducerea aparține Secretarilor de stat desemnați din cadrul autorității de stat în domeniul transporturilor (MT Roman si Bulgar), membrii fiind reprezentanții la nivel înalt din cadrul autorității de stat în domeniul apărării naționale (MApN Roman si Bulgar), directorii generali ai autorităților naționale de supervizare (în speță, DG ai CAA din România și Bulgaria), precum și directorii generali ai furnizorilor de servicii de navigație aeriană (în speță, DG al ROMATSA și BULATSA).

În cadrul acestor două întâlniri au fost realizate o serie de activități de natură a asigura buna desfășurare la nivelul DANUBE FAB, printre care menționăm următoarele:

1. Nominalizarea oficială a membrilor Consiliului de Guvernare al DANUBE FAB
2. Adoptarea Regulilor de Procedura pentru Consiliului de Guvernare și Politică privind Observatorii;
3. Aprobarea Planului Strategic al DANUBE FAB 2013 - 2017 și al Planului Anual 2013 al DANUBE FAB;
4. Constituirea "DANUBE FAB Airspace Policy Body" responsabil pentru aplicarea FUA în cazul sectoarelor transfrontaliere și nominalizarea reprezentanților celor două părți, română și bulgară, în DANUBE FAB Airspace Policy Body (APB).
5. În urma activării mecanismului de verificare al Comisiei Europene – **EU PILOT** au fost demarate la nivelul DANUBE FAB proceduri privind implementarea sectoarelor transfrontaliere (Cross Border Sectors).
6. În luna noiembrie a fost transmis către EU Pilot răspunsul aprobat la nivelul autorității de stat în domeniul transporturilor, cuprinzând detalierea acțiunilor întreprinse la nivelul DANUBE FAB în legătură cu stabilirea sectoarelor trans-frontaliere, free-routes și cooperarea inter – FAB, în special cu BLUE MED și FAB CE

Pe parcursul anului 2013 au avut loc doua ședințe ale **Consiliul de conducere la nivelul Furnizorilor de Servicii de Navigație Aeriana (ANSP Board)**, astfel: în data de 18 Iunie 2013, la București și în data de 16 Octombrie 2013, la Sofia.

În cadrul acestor două întâlniri ce au avut loc la nivelul celor doi Furnizori de Servicii de Navigație Aeriană a fost stabilită structura internă de lucru a DANUBE FAB (Comitetul Starategic si de Planificare – SAPSC, Comitetul Operațional – OSC – expertiza operațional și tehnică și Comitetul pentru Siguranță, Calitate, Securitate și Mediu –SQSESC), au fost adoptate Regulile de Procedura pentru Consiliul de conducere la nivelul ANSP-urilor (BULATSA si ROMATSA) și a comitetelor subsecvente etc.

Consultarea cu partenerii sociali in cadrul DANUBE FAB

În cadrul DANUBE FAB procesul de consultare cu partenerii sociali a fost asigurat prin crearea Forumului de Consultare Sociala (SCF) ce se intrunește regulat.

Pe parcursul anului 2013 au avut loc două întâlniri ale acestui Forum din cadrul DANUBE FAB: în data de 19 Iunie 2013, la Sinaia – a cincea intalnire a Forumului de Consultari Sociale (SCF) și în data de 12 Decembrie 2013 la Varna, Republica Bulgaria – a șasea întâlnire a Forumului de Consultari Sociale (SCF). Aceste întâlniri au fost prezidate de către cei doi directori generali ai ROMATSA și BULATSA prezentându-se reprezentanților sindicali realizările recente din cadrul DANUBE FAB, dezvoltările legislative la nivel European cu impact asupra furnizorilor de servicii de navigație aeriană (Performance Scheme, SESII+ etc.).

Finanțare Europeană

În urma publicării programului de finanțare multianuală al Agenției TEN-T, partenerii DANUBE FAB au decis folosirea acestui instrument financiar, pentru punerea în aplicare a pachetelor de lucru din cadrul IDP: Airspace management improvements and data sharing (Free Routes) și Air-Ground Data link projects (DLS - CPDLC). Bugetul estimat în cadrul aplicației TEN-T fiind de 2.788.000 euro, din care Agenția va finanța 50%, restul fiind suportat în mod egal din fondurile proprii ROMATSA și BULATSA. Perioada eligibilă este 2013-2015, iar coordonatorul Acțiunii a fost desemnat BULATSA.

În data de 07 Noiembrie 2013 fost publicată Decizia privind finanțarea europeană, prin intermediul Agenției Executive TEN-T, a DANUBE FAB pentru cele două activități menționate anterior, în valoare de 1.394.000 EUR (50% ROMATSA și 50% BULATSA).

În data de 29 August 2013 a fost primită din partea Agenției TEN-T scrisoarea privind aprobarea Raportului Final și închiderea finanțării TEN-T obținute în cadrul Proiectului DANUBE FAB, **pentru perioada 2008 – 2012** și pentru care partea română a fost coordonatorul Acțiunii, prin intermediul Ministerului Transporturilor. Valoarea acestei finanțări a fost de 2.515.784 Euro, din care partea ROMATSA a reprezentat 50%.

Cooperare regională

A fost semnat în data de 06 Noiembrie 2013, în Republica Bulgaria, Parteneriatul GATE ONE (la nivelul a 10 ANSP-uri din Estul și Centrul Europei), forumul informal creat cu scopul de a oferi o platformă pentru interesele comune și de a spori eficacitatea activităților de lobby ale ANSP-urilor din regiunea Europei Centrale și de Est. În plus, va crea cadrul pentru un dialog deschis și pentru abordarea unor poziții comune față de problemele ATM europene, cum ar fi Serviciile Centralizate, SESII+, Schema de Performanță etc.

3.9 AUDITUL ȘI CONTROLUL ACTIVITĂȚII DESFĂȘURATE ÎN ANUL 2013

Activitatea de audit și control desfășurată la R.A. ROMATSA în cursul anului 2013 a fost realizată prin:

- a) Audit sau Controlul extern, după caz;
- b) Audit sau Controlul intern, după caz.

a) Auditul și Controlul extern:

În cursul anului 2013 în ROMATSA au fost efectuate următoarele controale externe:

- pe domeniul **SIGURANȚĂ** – 11 (5 în Sem. II) misiuni de audit extern de siguranță, de către Autoritatea Aeronautică Civilă Romană;
- pe domeniul **CALITATE** și **MEDIU** – 6 (6 în Sem. II) misiuni de audit extern de calitate, de către Bureau Veritas Certification ROMANIA;
- pe domeniul **OPERAȚIONAL** și **TEHNIC** – 13 (6 în Sem. II) misiuni de inspecție externă, de către Autoritatea Aeronautică Civilă Romană.
- **pe domeniul economic:**
 - începând cu data de 07.05.2012, pentru perioada 2006-2011, în temeiul prevederilor O.G.92/2003, privind Codul de procedură fiscală republicată, o echipă de control a A.N.A.F.-D.G.A.M.C. efectuează o acțiune de inspecție fiscală generală. Acțiunea a fost suspendată prin adresa ANAF nr.1051124 / 29.05.2013.
 - începând cu data de 25.11.2013 o echipă de control a A.N.A.F.-D.G.R.F.P. Iași a efectuat o acțiune de inspecție economico-financiară la D.S.N.A. Bacău, acțiune finalizată prin Raportul de inspecție economico-financiară înregistrat la A.N.A.F.-D.G.R.F.P. Iași cu nr. 21415/ 30.12.2013 (nr. de înregistrare ROMATSA 171/ 20.01.2014).

Nu s-au constatat prejudicii sau alte fapte de natură contravențională și penală în urma acțiunilor de control derulate la R.A. ROMATSA.

b) Auditul și Controlul intern:

În cursul anului 2013 au fost efectuate:

- pe domeniul **SIGURANȚĂ** – 18 misiuni de audit intern de siguranță (*acoperă toate subunitățile ROMATSA*)
- pe domeniul **CALITATE** și **MEDIU** – 16 misiuni de audit intern de calitate și mediu (*acoperă toate subunitățile ROMATSA*)
- pe domeniul **OPERAȚIONAL** – 12 misiuni de inspecție internă operațională;
- pe domeniul **TEHNIC** – 15 misiuni de inspecție internă tehnică

Activitatea de **audit intern** derulată de către Compartimentul Audit Intern în cursul anului 2013, s-a desfășurat în baza Planului anual de audit intern, aprobat de conducerea regiei.

S-au derulat patru misiuni de audit intern incluzând următoarele tematici :

- **Misiunea 1** : „*Activitățile specifice de investiții și logistică, în vederea asigurării și dotării cu echipamente și instalații moderne de comunicații, navigație, supraveghere și meteorologie aeronautică, necesare dirijării traficului aerian în deplină siguranță*”, la Serviciul Investiții și Serviciul Logistică din cadrul Direcției Tehnice / Administrația Centrală.

- **Misiunea 2** : „*Aplicarea și realizarea obligațiilor prevăzute de lege în răspunderea persoanelor juridice cu statut de regie autonomă, în domeniul asigurării fondului arhivistic, conform Legii Arhivelor Naționale, normelor în vigoare de aplicare a acestora și a reglementărilor interne specifice regiei*”, la Serviciul Administrativ și Patrimoniu din cadrul Direcției Juridice și Administrativ.

- **Misiunea 3** : „*Organizarea și realizarea, cu respectarea dispozițiilor legale și a reglementărilor interne R.A. ROMATSA, a evidenței bunurilor din patrimoniu sau primite în administrare și utilizarea cu eficiență a acestora în vederea realizării obiectului de activitate al regiei*”

- **Misiunea 4** : „*Auditul activităților derulate în domeniul juridic de către structura de specialitate din cadrul Administrației Centrale, privind legalitatea actelor și activităților regiei, inclusiv cele privind reprezentarea în instanțe, susținerea și apărarea intereselor regiei în fața terților*”.

Rezultatele misiunilor de audit au fost prezentate conducerii regiei pentru avizare și aprobarea recomandărilor formulate în rapoartele de audit intern și transmise, în final, structurilor auditate.

În baza Rapoartelor de audit intern întocmite și aprobate în urma derulării misiunilor de audit intern menționate, s-au propus un număr de 40 recomandări agreeate de structurile de specialitate auditate, care pot ridica nivelul de eficiență al activităților respective, inclusiv nivelul de control intern al acestora.

Au fost elaborate de către Compartimentul Audit Intern și aprobate de către conducerea R.A. ROMATSA, trei documente importante privitoare la desfășurarea activității de audit intern în cadrul regiei și anume:

1. Program de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern în cadrul R.A. ROMATSA;
2. CARTA auditului intern în cadrul Regiei Autonome "Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian" - ROMATSA, ediția a II-a;
3. Norme metodologice privind exercitarea activității de audit intern în cadrul Regiei Autonome "Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian" - ROMATSA, ediția a III-a.

S-au derulat activități permanente de urmărire a recomandărilor incluse atât în rapoartele misiunilor de audit anterioare anului în curs cât și în cadrul rapoartelor misiunilor de audit derulate în primul semestru 2013.

În aceasta perioadă, Compartimentul de Audit Intern din cadrul R.A. ROMATSA a fost auditat de către reprezentanții Serviciului Audit din cadrul Ministerului Transporturilor, în cadrul unei misiuni de evaluare a activității de audit intern desfășurate de către acesta în cadrul regiei, perioada evaluată fiind 2011 – 2013 (semestrul I), concluzia finală a fost aceea că *“este respectat cadrul normativ privind organizarea și desfășurarea activității de audit intern și că aceasta funcționează la parametrii corespunzători, fiind în măsură să adauge plusvaloare activităților evaluate”*, ce se regăsește în Raportul de audit intern nr. 40.819/16.09.2013, aprobat de Ministrul Transporturilor.

De asemenea, personalul Compartimentului Audit Intern a participat la activitățile derulate în cadrul proiectului *“Sistem de management al riscurilor aferente proceselor din Direcția Dezvoltare, Direcția Economică și Serviciul Resurse Umane din ROMATSA R.A. (RISC)”*, asigurând, pe tot parcursul derulării ședințelor de analiză a stadiului implementării acestui proiect, consiliere specifică pe teme discutate de structurile de specialitate implicate și de implementatorul proiectului.

Personalul acestei structuri a participat cursuri de perfecționare, în conformitate cu obligațiile privitoare la acest aspect ce se regăsesc în prevederile Legii nr. 672/2002, privind auditul public intern, republicată, cu modificările ulterioare.

Controlul Financiar de gestiune

În anul 2013, acțiunile de control ale Serviciului CFG s-au derulat în cadrul legislativ-normativ specific activității de control financiar de gestiune, conturat de prevederile Legii nr. 107/2012 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență nr. 94/2011 privind organizarea și funcționarea inspecției economico-financiare, HG nr. 1151/27.11.2012 pentru aprobarea Normelor metodologice privind modul de organizare și exercitare a controlului financiar de gestiune, reglementărilor interne în materie (N.I. DGR-CFG-PIN 550-NORME CFG, ediția 3.0/2013 ale R.A. ROMATSA) și programului aprobat.

Respectivele acțiuni de control au avut la baza "Programul de control" aprobat de Directorul General al R.A. ROMATSA.

Situația realizării programului de control al Serviciului CFG pe anul 2013 se prezintă astfel:

Nr. crt.	Specificație	Prevăzut în program	Realizat
1.	Număr acțiuni de control	14	16
2.	Număr subunități	14	15
3.	Număr gestiuni	28	31

Referitor la obiectivele acțiunilor de control, efectuate în anul 2013, s-a urmărit, la fel ca și în perioadele precedente, verificarea în continuare a problemelor ce se încadrează în principalele obiective prevăzute pentru compartimentul CFG prin reglementările specifice, respectiv :

- existența, integritatea, păstrarea și paza bunurilor de orice fel, deținute cu orice titlu;
- utilizarea valorilor materiale, declasarea și casarea de bunuri;
- efectuarea, în numerar sau prin cont, a încasărilor și plăților, în lei și valută;
- întocmirea, circulația și păstrarea documentelor primare, operative și contabile.

Tematica și obiectivele supuse controlului au fost stabilite – concret – prin delegațiile de control, semnate de Directorul General al R.A. ROMATSA, în baza cărora s-au derulat acțiunile de control.

În ceea ce privește verificarea îndeplinirii măsurilor și remedierii deficiențelor consemnate în documentele de control precedente, în delegațiile de control s-a stabilit – ca obiectiv distinct – verificarea cu prioritate a modului de rezolvare a acestora.

Referitor la modul de efectuare a controlului, pentru primul obiectiv de control din tematica generală, specifică CFG, a prevalat controlul factual, pe teren – pentru celelalte obiective prevalând controlul documentar – contabil.

La gestiunile bănești, controlul s-a efectuat întotdeauna în totalitate; la celelalte gestiuni și pentru celelalte obiective, controlul s-a efectuat prin sondaj, urmărindu-se asigurarea unui nivel corespunzător de relevanță și de fundamentare a concluziilor, măsurilor și propunerilor.

La fel ca și în perioadele anterioare și în anul 2013 s-a urmărit respectarea și aplicarea reglementărilor specifice privind întocmirea și valorificarea documentelor de control, serviciul CFG transmițând cu regularitate "Informările" aferente actelor de control (și – după caz – extrase din actele de control) la subunitățile/compartimentele controlate, precum și la alți factori interesați – spre știință, în vederea conturării la nivelul acestora a acțiunilor ce le revin pentru remedierea și prevenirea deficiențelor constatate.

Principalele rezultate ale acțiunilor de control derulate în anul 2013, și consemnate în documentele de control, au fost aduse la cunoștință, după aprobarea acestora de către D-I Director General al RA ROMATSA, atât subunităților controlate cât și celorlalți factori implicați, pentru rezolvarea operativă a deficiențelor constatate.

S-au stabilit și măsuri cu termene și responsabilități, care vizează existența, integritatea, păstrarea și paza bunurilor, utilizarea valorilor materiale cât și efectuarea operațiunilor prin cont și în numerar, în afara de cele care au fost remediate în timpul și ca urmare a controlului.

Serviciul CFG urmărește, prin atribuțiile specifice, realizarea programului de măsuri stabilit în urma acțiunilor de măsuri întreprinse, informand periodic conducerea ROMATSA, despre modul de indeplinire al acestora.

Ca urmare a constatărilor efectuate cu ocazia controalelor, referitor la situația juridică neclară a unor terenuri și clădiri deținute de RA ROMATSA, Serviciul Administrativ Patrimoniu, a întocmit și a prezentat Comitetului Director referatul nr. 4593/12.03.2013 și anexa la acesta, urmând ca împreună cu Serviciul Juridic să întocmească toate diligențele necesare pentru rezolvarea acestora.

De asemenea, cu ocazia controalelor efectuate s-au trasat sarcini conducerii subunităților, și acolo unde a fost cazul, compartimentelor răspunzătoare cu privire la :

- reorganizarea și etichetarea bunurilor din gestiune
- renumerotarea rafturilor din magazinele de materiale
- încărcarea datelor în câmpurile programului de gestiune
- reanalizarea stocurilor de siguranța de către PNA
- reanalizarea propunerilor de casare transmise eronat
- amendarea PIN garanției materiale conform prevederilor legale
- amendarea PIN casare
- emiterea unor instrucțiuni privind derularea operațiunilor aferente proceselor juridice ale RA ROMATSA
- întocmirea de liste distincte cu mijloacele fixe date la terți
- reorganizarea evidenței contractelor de comodat
- refacerea codificării contractelor de comodat, inclusiv procedurile aferente
- amendarea procedurilor din domeniul evidenței mijloacelor fixe și obiectelor de inventar în folosință.

Cu ocazia controalelor efectuate în cursul anului 2013, nu s-au constatat prejudicii sau alte fapte de natură contravențională și penală în gestionarea patrimoniului RA ROMATSA.

Având în vedere preluarea în N.I. DGR-CFG-PIN 550-NORME CFG, ediția 3.0/2013, prevederile Legii nr. 107/2012 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență nr. 94/2011 privind organizarea și funcționarea inspecției economico-financiare, HG nr.1151/27.11.2012 pentru aprobarea Normelor metodologice privind modul de organizare și exercitare a controlului financiar de gestiune, s-a întocmit nota nr. 25805/18.12.2013 privind fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli al RA ROMATSA pe anul 2014.

4. CONCLUZII PRIVIND ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ DE REGIE ÎN ANUL 2013

1. În cursul anului 2013, managementul R.A. ROMATSA a urmărit constant realizarea obiectivelor stabilite și aprobate, pentru toate domeniile prezentate.

2. Principalii indicatori fizici și economici ai activității de bază ai regiei stabiliți pentru anul 2013 au fost îndepliniți.

3. Acțiunile de aliniere a României la cerințele Eurocontrol privind managementul traficului aerian au fost urmărite constant și au fost realizate în termenele prevăzute. Acțiunile și programele desfășurate au ținut cont și de alinierea la cerințele standardelor internaționale aplicabile activității regiei.

4. Au fost continuate acțiunile pentru crearea unui Bloc Funcțional de spațiu aerian (FAB DANUBE) cu Bulgaria, în cadrul Programului CER UNIC EUROPEAN.

5. Prin contribuția și efortul conjugat al personalului DSC, al personalului din structurile de siguranță, calitate, mediu și securitate (*coordonatorii locali în domeniu*), precum și al tuturor

salariaților ROMATSA, s-a reușit în anul 2013 realizarea obiectivelor propuse: menținerea certificatului de furnizor de servicii de navigație aeriană conform cu EU no. 1035/ 2011, menținerea certificatelor ISO 9001:2008 și ISO 14001:2004, în condițiile respectării cerințelor din Planul Național de Performanță.

6. Consiliul de Administrație a sprijinit îndeaproape activitatea de management executiv al regiei, s-a implicat activ în stabilirea măsurilor din competența sa pentru depășirea dificultăților și soluționarea problemelor importante pentru realizarea obiectului de activitate al unității și a adus o contribuție valoroasă la realizările R.A. ROMATSA raportate mai sus.

ABREVIERI:

AACR	= Autoritatea Aeronautica Civila Romana
ABP	= Plan de Afaceri Anual
ACC	= Centru de Control Regional
ADS-B	= Sistem de supraveghere de tip ADS-B
AIP	= Publicație de Informare Aeronautică
AIC	= Circulară de informare aeronautică
AIRAC	= Reglementare și control de informare aeronautică
AIS/AIM	= Servicii de Informare Aeronautică/Management Informații Aeronautice
ALRS	= Serviciu de alertare
AMHS	= Sistem de gestionare a mesajelor aeronautice
ANCOM	= Autoritatea Nationala pentru Administrare si Reglementare in Comunicatii
ANRE	= Autoritatea Nationala de Reglementare in domeniul Energiei
ANSP	= Furnizor Servicii Navigatie Aeriana (Air Navigation Services Provider)
AO	= Operatorii aerieni
APP	= Centrul de control de apropiere
ARO	= Birou briefing de aerodrom
ARN	= Rețeaua Europeană de Rute ATS
ATM	= Managementul Traficului Aerian (Air Traffic Management)
ATS	= Servicii de Trafic Aerian (Air Traffic Services)
ATC	= Controlul Traficului Aerian (Air Traffic Control)
ATFM	= Managementul Fluxurilor de Trafic Aerian (Air Traffic Flow Management)
A-SMGCS	= Sistem Avansat de Control al Miscarilor la Sol
BI	= Business Intelligence
BULAF	= Bulgarian Air Force
CANSO	= Civil Air Navigation Services Organization
CCM	= Colaborare Civil Militara
CDZ/DSNA	= Centru Dirijare Zbor/Direcție de Servicii de Navigație Aeriană
CITA	= Controlor Informare Trafic Aerian
CIPP	= Compartiment Intern de Prevenire si Protectie
CMIC	= Comitetul Eurocontrol pentru interfata Civil-Militara
CNS	= Comunicații / Navigație / Supraveghere
CONOPS	= Concept of Operations (Concept de Operatiuni)
COM	= Comunicații
CTA	= Controlor de Trafic Aerian
CWP	= Stație de lucru (Control Working Position)
DME	= Echipament de masurare a distantei

DSC	= Directia Siguranta si Calitate
EASA	= Agentia Europeana de Siguranta a Aviatiei
EACCC	= Celula de Coordonare a Crizei in Aviatia Europeana
ECM	= Enterprise Content Management
ERP	= Enterprise Resource Planning
FAT	= Test de acceptare la producător
FAB	= Bloc de Spatiu Aerian Functional
FDP	= Flight Data Processing (procesarea datelor de zbor)
FIC	= Centru de informare a zborurilor
FIS	= Servicii de informare a zborurilor
FPL	= Plan de Zbor
FPPS	= Sistem de Pre-procesare a Planului de Zbor (Flight Plan Pre-processing System)
FRA	= Free Route Airspace
GAT	= Trafic Aerian General (toate miscarile aeronavelor civile si de stat conform procedurilor ICAO)
ICAO	= International Civil Aviation Organization
IFR	= Zboruri executate cu respectarea regulilor de zbor dupa instrumente
ILS	= Sistem de aterizare după instrumente
LARA	= Local and Sub-Regional Airspace
LAN	= Local Area network
LSSIP	= Program Local de Implementare a Cerului Unic European
LVO/LVTO	= Operațiuni în condiții de vizibilitate redusă
MBI	= Teme de Briefing obligatorii
MET/MIM	= Meteorologie/ Managementul Informațiilor Meteorologice
MLM	= Mobilizare la Locul de Munca
MTI	= Ministerul Transporturilor si Infrastructurii
NATMC	= Comitetul NATO pentru traficul aerian
NAV	= Navigație
NIDS	= New Information Display System (Sistem Operativ de Afisare Informatii si Date)
OAT	= Trafic Aerian Operational (toate miscarile aeronavelor care nu sunt in conformitate cu regulile GAT si pentru care se aplica reguli si proceduri specifice fiecarei autoritati nationale)
ORNISS	= Oficiul Registrului National al Informatiilor Secrete de Stat
PAA	= Programul Anual de Achizitii
PIAC-ATS	= Proceduri si Instructiuni de Aeronautica Civila "Servicii de Trafic Aerian"
PIAC – LCTA	= Proceduri si Instructiuni de Aeronautica Civila "Licențiere CTA"
PMO	= Project Management Office
PNA	= Protectia Navigatiei Aeriene
PR NAV	= Navigatie Aeriana de Precizie
REAC	= Raportari Evenimente Aviatie Civila
RTS	= Raportul Simularii in Timp Real
SAF	= Siguranță (Safety)
SAR	= Search and Rescue (Cautare si Salvare)
SAT	= Teste de acceptare la beneficiar
SBP	= Plan de Afaceri Strategic
SES	= Cer Unic European (Single European Sky)
SMSI	= Sistem de Management a Securitatii Informatice
SMR	= Managementul Activitatii de Ruta
SMT	= Managementul Activitatii de Terminal
SMPP	= Managementul Pregătirii Profesionale
SMFA	= Statul Major al Fortelor Aeriene
SPMA	= Serviciul Proceduri si Monitorizare Achizitii
SRU	= Serviciul Resurse Umane

SSS	= System Segment Specification
STS	= Serviciul de Telecomunicatii Speciale
SUR	= Supraveghere Radar
TEN-T	= Reteaua Trans-europeana de Transport
TMA	= Zona Terminala de Control
TWR	= Turn de Control de Aerodrom
UMP	= Unitatea de Management a Programului
VCS	= Sistem de comunicare vocală
VHF	= Frecvențe foarte înalte
VoIP	= Voice over IP (Voce peste internet)
WAN	= Wide Area Network
WAM	= Wide Area Multilateration